

بخش پنجم: «ایشان کران»

- اصلاح و تکمیل اساسنامه طرح شاد ۵۳۱
- ایجاد دفتر خاص رسیدگی به امور ایشان کران در دانشگاه ۵۴۰
- ساختار سازمانی ساده و ادارات کل امور دانشجویان شاد و ایشان کران ۵۴۱
- آیین نامه تشکیل کانون علمی-فرهنگی ایشان کران دانشجویان شاد و ایشان کران ۵۴۸
- طرح استاد مشاور ۵۵۵
- موادی از لایحه جامع خدمت رسانی به ایشان کران ۵۷۲
- موادی از قانون احقاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۵۸۱
- موادی از قانون تسهیلات استعدادی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی ۵۸۳
- آیین نامه اجرایی مواد ۹ و ۱۱ قانون تسهیلات استعدادی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی ۵۸۶
- موادی از قانون حمایت از آزادگان ۵۸۹

۵۳۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- قانون احقاقیک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسرا و غیره ۵۹۱
- قانون تسهیلات استخدامی ویژه فرزندان شهید ۵۹۲
- آیین نامه تسهیلات آموزشی دانشجویان شهید و ایثارگر ۵۹۹
- آیین نامه نقل و انتقال دانشجویان شهید و ایثارگر دانشگاه و مراکز آموزش عالی ۶۱۰
- آیین نامه اجرایی آموزش عالی آزادگان ۶۱۴
- آیین نامه اجرایی ماده ۱۲ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان ۶۱۸
- عدم شمول قانون ممنوعیت ادامه تحصیل کارکنان کشور در ساعات اداری ۶۲۳
- قانون ایجاد تسهیلات برای ورود و رزمندگان به دانشگاه ها ۶۲۶
- قانون الزام به استفاده از سهمیه ایثارگران در دانشگاه ها ۶۳۷
- آیین نامه اجرایی قانون الزام به استفاده از سهمیه ایثارگران در دانشگاه ها ۶۳۸
- قانون اجازه استفاده از سهمیه بهسران شهید برای بهسران جانبازان ۶۴۱
- اختصاص سهمیه به جانبازان روشنند ۶۴۲
- اختصاص سهمیه به جانبازان قطع نخاعی ۶۴۶

اصلاح و تکمیل اساسنامه طرح شاهد مصوب جلسه ۱۵۲ مورخ ۸۵/۸/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی^۱

فصل اول

ماده ۱- اهداف

الف) تربیت، آموزش و رشد همه‌جانبه فرزندان شاهد و فرزندان ایثارگران با بسیج همه امکانات رسمی کشور و تشویق سرمایه‌ها و امکانات مردمی جهت فراهم آوردن شرایط مطلوب اسلامی در جهت شکوفایی فرهنگی و الگوساختن این یادگاران عزیز آن «تبار خونبار» به‌منظور آنکه رسالت بزرگ پدران بزرگوار خود را به دوش کشند و در راه تهذیب و تحصیل خود با الهام از روح پرفتوح سربازان امام زمان «ارواحنا فدا» تلاش وافر نمایند و با کسب دانش و معنویت اسلامی امور جامعه خویش را بدست گیرند؛

ب) تسهیل در آموزش و ارتقای تحصیلی جانبازان، آزادگان، همسران آنها و همسران شهدا، مفقودین و اسرا.

ماده ۲- در این اساسنامه به فرزندان عزیز شهدا، مفقودین و اسرا به‌اختصار «فرزندان شاهد» اطلاق می‌گردد.

تبصره ۱- فرزندان جانبازانی که متحمل ضایعات ۷۰ درصد و بالاتر شده‌اند در حکم فرزندان شاهد محسوب گردیده و از مزایای ایشان بهره‌مند می‌شوند.

تبصره ۲- فرزندان آزادگان و فرزندان جانبازان ۵۰ تا ۶۹ درصد از مزایای قانونی و تسهیلات و خدمات آموزشی طرح برابر ضوابطی که شورای عالی طرح و برنامه شاهد

۱- به موجب اساسنامه فوق، اساسنامه طرح شاهد مصوب ۱۳۶۹/۰۸/۲۹ و اصلاح و تکمیل آن مورخ ۱۳۷۴/۱/۵ و اصلاح تبصره ماده (۲) اساسنامه طرح شاهد مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۹ نسخ شده است.

مشخص می‌کند، بهره‌مند می‌شوند.

فصل دوم- ارکان و تشکیلات

ماده ۳- ارکان و تشکیلات طرح و برنامه امور فرهنگی و آموزشی فرزندان شاهد:

- ۱- شورای طرح و برنامه؛
- ۲- ستاد برنامه‌ریزی؛
- ۳- کمیسیون‌های تخصصی.
- ۴- ستادهای مرکزی شاهد و ایثارگر که عبارتند از:
  - الف) ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت آموزش و پرورش؛
  - ب) ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
  - ج) ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
  - د) ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر دانشگاه آزاد اسلامی؛
  - ه) ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر حوزه‌های علمیه.

فصل سوم- ترکیب و اعضا

ماده ۴- اعضای شورای طرح و برنامه عبارتند از:

- ۱- معاون رییس جمهور و رییس بنیاد شهید و امور ایثارگران به‌عنوان رییس شورا؛
- ۲- نماینده ولی فقیه در بنیاد شهید و امور ایثارگران؛
- ۳- وزیر آموزش و پرورش؛
- ۴- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- ۵- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛
- ۶- رییس دانشگاه آزاد اسلامی.

ماده ۵- کمیسیون‌های تخصصی زیرنظر ستاد برنامه‌ریزی تشکیل می‌گردد و

اعضای آنها را ستاد برنامه‌ریزی تعیین می‌کند.

ماده ۶- اعضای ستاد برنامه عبارتند از:

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۳۳

- ۱- معاون فرهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران به عنوان رییس ستاد؛
- ۲- معاون ذی ربط وزیر آموزش و پرورش؛
- ۳- معاون ذی ربط وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- ۴- معاون ذی ربط وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛
- ۵- معاون ذی ربط وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی؛
- ۶- معاون ذی ربط رییس دانشگاه آزاد اسلامی؛
- ۷- معاون ذی ربط مدیریت حوزه علمیه قم؛
- ۸- معاون ذی ربط رییس سازمان صدا و سیما؛
- ۹- رییس دانشگاه شاهد؛
- ۱۰- دو نفر از صاحب نظران فرهنگی و آموزشی با اولویت از جامعه ایثارگری به انتخاب شورای طرح و برنامه.

تبصره ۱- رییس ستاد برنامه ریزی به عنوان دبیر شورای طرح و برنامه می باشد.

تبصره ۲- رؤسای ستادهای مرکزی شاهد و ایثارگر وزارتخانه ها، معاونین ذی ربط وزرا خواهند بود.

تبصره ۳- مدیران کل ذی ربط می توانند در جلسات بدون حق رأی شرکت نمایند.

ماده ۷- ترکیب ستادهای مرکزی شاهد و ایثارگر به شرح ذیل می باشد:

الف) ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت آموزش و پرورش

- ۱- معاون وزیر؛
  - ۲- معاون فرهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران؛
  - ۳- معاون آموزشی وزیر یا نمایندگان تام الاختیار ایشان؛
  - ۴- معاون پرورشی وزیر یا نماینده تام الاختیار وی؛
  - ۵- مدیرکل دفتر امور شاهد و ایثارگر وزارت؛
  - ۶- مدیرکل آموزش عمومی بنیاد شهید و امور ایثارگران.
- ب) ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی**
- ۱- معاون وزیر؛
  - ۲- معاون فرهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران؛

۵۳۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۳- معاون دانشجویی وزیر یا نماینده تام‌الاختیار وی؛
  - ۴- مدیرکل آموزش عالی بنیاد شهید و امور ایثارگران؛
  - ۵- مدیرکل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت؛
  - ۶- یکی از رؤسای دانشگاه‌های علوم پزشکی بنا به دعوت رییس ستاد.
- ج) ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری**
- ۱- معاون وزیر؛

- ۲- معاون فرهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران؛
- ۳- معاون آموزشی وزیر یا نماینده تام‌الاختیار وی؛
- ۴- رییس سازمان سنجش آموزش کشور یا نماینده تام‌الاختیار وی؛
- ۵- مدیرکل آموزش عالی بنیاد شهید و امور ایثارگران؛
- ۶- مدیرکل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت؛
- ۷- یکی از رؤسای دانشگاه‌ها بنا به دعوت رییس ستاد.

د) ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر دانشگاه آزاد اسلامی

- ۱- معاون رییس دانشگاه؛
- ۲- معاون فرهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران؛
- ۳- مدیرکل آموزش عالی بنیاد شهید و امور ایثارگران؛
- ۴- مدیرکل یا مسؤول امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه؛
- ۵- یکی از رؤسای واحدهای دانشگاه بنا به دعوت رییس ستاد.

ه) ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر حوزوی

- ۱- معاون مدیریت حوزه علمیه قم؛
  - ۲- معاون فرهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران؛
  - ۳- مسؤول دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری (مدظله) در دانشگاه‌ها؛
  - ۴- مدیرکل آموزش عالی بنیاد شهید و امور ایثارگران؛
  - ۵- دو نفر از نمایندگان طلاب شاهد و ایثارگر به انتخاب ستاد برنامه‌ریزی.
- تبصره-** رؤسای ستادهای مرکزی، معاونین ذی‌ربط دستگاه‌های فوق‌الذکر می‌باشند.

فصل چهارم - وظایف و اختیارات

ماده ۸- وظایف و اختیارات، ارکان و ستادهای طرح شاهد عبارتند از:

الف) وظایف شورای طرح و برنامه

- ۱- تعیین خطمشی کلی و سیاست‌گذاری متناسب با فرمان حضرت امام (ره) و رهنمودهای مقام معظم رهبری؛
- ۲- بررسی و تصویب نهایی طرح‌های ارایه شده از سوی ستاد برنامه‌ریزی؛
- ۳- پیشنهاد هرگونه تغییر و اصلاح در مواد اساسنامه به شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
- ۴- نظارت بر عملکرد ستاد برنامه‌ریزی و ستادهای مرکزی شاهد و ایثارگر دستگاه‌های ذی‌ربط؛
- ۵- تعیین سیاست‌ها و شیوه‌های حمایت از نخبگان شاهد و ایجاد بستر لازم برای استفاده از آنها در اداره کشور؛
- ۶- تعیین سیاست‌های اختصاص امتیازات ویژه به نیروهای متعهد و مجرب طرح شاهد؛
- ۷- تعیین و تصویب میزان و نحوه پرداخت هزینه‌های تحصیلی فرزندان شاهد و ایثارگران.

ب) وظایف ستاد برنامه‌ریزی

- ۱- پیشنهاد خطمشی و سیاست‌های کلی جهت تحقق اهداف طرح شاهد به شورای عالی طرح و برنامه؛
- ۲- پیشنهاد طرح‌های اجرایی در ارتباط با امور فرهنگی و آموزشی طرح شاهد از کودکان تا دانشگاه و حوزه به شورای عالی طرح و برنامه؛
- ۳- برنامه‌ریزی و تهیه طرح‌های مناسب برای موضوعات ارجاعی از شورای عالی طرح و برنامه؛
- ۴- پیشنهاد اصلاح ساختار و شرح وظایف ستادهای مرکزی شاهد و ستادهای تابعه آنها؛
- ۵- تهیه گزارش عملکرد ستاد و بررسی و تلفیق گزارش عملکرد ستادهای مرکزی شاهد و واحدهای تابعه به صورت شش‌ماهه و ارایه آنها به شورای عالی طرح و برنامه؛

۶- نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای عالی طرح و برنامه و انجام هماهنگی‌های لازم.

ج) وظایف خاص وزارت آموزش و پرورش

- ۱- تأسیس و تقویت اداره کل امور شاهد و ایثارگر؛
- ۲- تأمین نیروی انسانی حوزه‌های ستادی و اجرایی اعم از کادر آموزشی، پرورشی و اداری طرح شاهد از بین نیروهای مجرب و متعهد و همچنین نیازهای مالی، تدارکاتی، خدماتی، رفاهی و فضای آموزشی مطلوب طرح شاهد در امور تحصیلی و فرهنگی و تقویت بنیه علمی فرزندان شاهد و ایثارگران براساس مصوبات ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر آموزش و پرورش؛
- ۳- پیش‌بینی ردیف بودجه مستقل در بودجه وزارت متبوع برای خدمات‌رسانی ویژه به فرزندان شاهد و ایثارگران؛
- ۴- اولویت به‌کارگیری افراد جامعه هدف طرح شاهد در تأمین نیازهای آموزشی، اداری و مدیریتی؛
- ۵- اولویت‌دادن به فرزندان شاهد و ایثارگر مشمول این طرح در واحدهای آموزشی تحت پوشش از قبیل مراکز تربیت معلم، دوره‌های تربیت دبیر، مراکز و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای، مدارس تیزهوشان، مدارس نمونه، غیرانتفاعی و مدارس استثنایی، مراکز شبانه روزی و سایر مراکز؛
- ۶- ارایه گزارش عملکرد و وضعیت آموزشی و پرورشی فرزندان شاهد و ایثارگر به ستاد برنامه‌ریزی به‌صورت شش‌ماهه؛
- ۷- اجرای مصوبات شورای عالی طرح و برنامه، ستاد برنامه‌ریزی و نظارت بر حسن اجرای مصوبات.

د) وظایف خاص وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و

آموزش پزشکی

- ۱- تأسیس و تقویت اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر؛
- ۲- تأمین نیروی انسانی حوزه‌های ستادی و اجرایی اعم از کادر آموزشی و استاد مشاور، اداری، طرح شاهد از بین نیروهای مجرب و متعهد و همچنین نیازهای مالی، تدارکاتی، خدماتی و رفاهی مطلوب طرح شاهد در امور تحصیلی، فرهنگی و تقویت بنیه

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۳۷

- علمی فرزندان شاهد و ایثارگر براساس مصوبات ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت؛
- ۳- تأسیس و تقویت ادارات کل شاهد و ایثارگر در کلیه دانشگاه‌ها و تدوین، تصویب و ابلاغ شرح وظایف آنها؛
- ۴- پیش‌بینی ردیف بودجه مستقل در بودجه وزارت متبوع برای خدمات‌رسانی ویژه به فرزندان شاهد و ایثارگر؛
- ۵- اولویت‌دادن به افراد جامعه هدف طرح شاهد در استفاده از خدمات و تسهیلات مختلف شامل خوابگاه، نقل و انتقالات، اعطای بورس‌های تحصیلی داخل و خارج از کشور، شرکت در مجامع علمی داخلی و خارجی، اردوها و فعالیت‌های فوق برنامه؛
- ۶- اولویت‌دادن به دانش‌آموختگان جامعه هدف طرح شاهد در تأمین هیأت علمی و کادر اداری؛
- ۷- ارایه پیشنهادات و دستورالعمل‌های عملیاتی برای ارتقای سطح علمی و رفاهی دانشجویان شاهد و ایثارگر به ستاد برنامه‌ریزی؛
- ۸- ارایه گزارش عملکرد و وضعیت علمی و آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارتین متبوع به ستاد برنامه‌ریزی به صورت شش‌ماهه؛
- ۹- اجرای دستورالعمل‌ها و مصوبات شورای عالی طرح و برنامه، ستاد برنامه‌ریزی و نظارت بر حسن اجرای مصوبات.

ه) وظایف خاص دانشگاه آزاد اسلامی

- ۱- تأسیس و تقویت اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر؛
- ۲- تأمین نیروی انسانی حوزه‌های ستادی و اجرایی اعم از کادر آموزشی و استاد مشاور، اداری، طرح شاهد از بین نیروهای مجرب و متعهد و همچنین نیازهای مالی، تدارکاتی، خدماتی و رفاهی مطلوب طرح شاهد در امور تحصیلی، فرهنگی و تقویت بنیه علمی فرزندان شاهد و ایثارگر براساس مصوبات ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر دانشگاه؛
- ۳- ارایه گزارش عملکرد و وضعیت علمی و آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر به ستاد برنامه‌ریزی به صورت شش‌ماهه؛
- ۴- اولویت‌دادن به افراد جامعه هدف طرح شاهد در استفاده از خدمات و تسهیلات مختلف شامل خوابگاه، نقل و انتقالات، اعطای بورس‌های تحصیلی داخل و خارج از کشور، شرکت در مجامع علمی داخلی و خارجی، اردوها و فعالیت‌های فوق برنامه؛

- ۵- اولویت دادن به دانش‌آموختگان جامعه هدف طرح شاهد در تأمین هیأت علمی و کادر اداری؛
- ۶- ارائه پیشنهادات و دستورالعمل‌های عملیاتی برای ارتقای سطح علمی و رفاهی دانشجویان شاهد و ایثارگر به ستاد برنامه‌ریزی؛
- ۷- اجرای دستورالعمل‌ها مصوبات شورای عالی طرح و برنامه و ستاد برنامه‌ریزی و نظارت بر حسن اجرای مصوبات.

و) وظایف ستاد مرکزی شاهد حوزوی

- ۱- تأسیس و تقویت دفتر شاهد و ایثارگر؛
- ۲- تأمین نیروی انسانی و امکانات مورد نیاز حوزه‌های ستادی و اجرایی براساس مصوبات ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر حوزوی؛
- ۳- ارائه گزارش عملکرد و وضعیت علمی و آموزشی طلاب شاهد و ایثارگر به ستاد برنامه‌ریزی؛
- ۴- اجرای دستورالعمل‌ها و مصوبات شورای عالی طرح و برنامه و ستاد برنامه‌ریزی و نظارت بر حسن اجرای مصوبات.

ز) وظایف خاص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما و سایر

ارگان‌ها و سازمان‌های فرهنگی و تبلیغی

- ۱- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، سازمان تبلیغات اسلامی، دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم و سایر مؤسسات فرهنگی موظفند فرزندان و اعضای خانواده‌های شاهد و ایثارگر را در استفاده از برنامه‌های فرهنگی، هنری و تبلیغی در اولویت قرار دهند؛
- ۲- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظف است در جهت ارتقای فرهنگ خانواده‌های شاهد و ایثارگران، تبیین فرهنگ شهادت و ایثار، حفظ روحیه انقلابی خانواده‌ها و رشد و شکوفایی استعداد فرزندان شاهد و ایثارگر اقدام مقتضی در چارچوب برنامه‌های خود با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران معمول دارد.

ح) وظایف خاص بنیاد شهید و امور ایثارگران

- ۱- نظارت بر اجرای برنامه‌های فرهنگی و تحصیلی فرزندان شاهد و ایثارگر در کلیه

بخش پنجم: ایشارگران / ۵۳۹

مقاطع تحصیلی از کودکستان تا پایان تحصیلات دانشگاهی و حوزوی و ارایه گزارش‌های لازم به شورای عالی طرح و برنامه؛

۲- تدوین بودجه طرح شاهد با همکاری ستادهای مرکزی شاهد و ایشارگر دستگاه‌های ذی‌ربط و پیشنهاد آن به مراجع قانونی کشور و پی‌گیری لازم برای به‌تصویب رساندن آن؛

۳- تنظیم بودجه و تخصیص آن به بخش‌های مختلف طرح شاهد و نظارت بر هزینه‌کردن آن؛

۴- اجرای دستورالعمل‌ها و مصوبات شورای عالی طرح و برنامه؛

۵- ارایه خدمات ویژه به دانش‌آموزان و دانشجویان و طلاب طرح شاهد در زمینه‌های رفاهی از قبیل اردوهای تربیتی، تفریحی، آموزشی و فوق برنامه؛

۶- تأسیس دبیرخانه شورای عالی طرح و برنامه و ستاد برنامه‌ریزی.

فصل پنجم - منابع تأمین بودجه و سایر امکانات طرح شاهد

ماده ۹- منابع مالی و تأمین هزینه‌ای طرح شاهد از محل بودجه عمومی دولت می‌باشد.

ماده ۱۰- این اساسنامه با ۵ فصل و ۱۰ ماده و ۶ تبصره در جلسه ۱۵۲ مورخ ۸۵/۸/۲۳ شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی مورد اصلاح و تکمیل قرار گرفت.

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی - محمود احمدی‌نژاد

ایجاد دفتر خاص رسیدگی به امور ایثارگران در دانشگاه‌ها

مصوب جلسه ۲۷۴ مورخ ۱۳۷۰/۱۲/۲۰

شورای عالی انقلاب فرهنگی

حسب پیشنهادات مطروحه موافقت گردید بجای ایجاد پست معاونت دفاعی در دانشگاه‌ها دفتر خاصی برای رسیدگی به امور ایثارگران زیرنظر رییس دانشگاه ایجاد شود.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - اکبر هاشمی رفسنجانی

آیین‌نامه اجرایی، شرح وظایف و ساختار سازمانی ستادها و ادارات کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۸۶/۵/۳۰ شورای طرح و برنامه شاهد^۱

مقدمه

با عنایت به فرامین بنیانگذار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) و رهبر فرزانه انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی) درخصوص رسیدگی همه‌جانبه به امور آموزشی، فرهنگی و رفاهی یادگاران معزز شهدا و ایثارگران و ضرورت ارائه خدمات شایسته به این عزیزان و ارتقای سطح علمی و فرهنگی دانشجویان معزز شاهد و ایثارگر و پیرو مصوبه جلسه ۲۷۴ مورخ ۷۰/۱۲/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی و همچنین به دنبال اصلاحیه اساسنامه طرح شاهد مصوب جلسه ۱۵۲ مورخ ۸۵/۸/۲۳ شورای معین (براساس تفویض جلسه ۵۹۲ مورخ ۸۵/۸/۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی) در مورد تأسیس و تقویت اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر در کلیه دانشگاه‌ها (به‌عنوان مرجعی برای رسیدگی به امور آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و رفاهی دانشجویان معزز شاهد و ایثارگر)، این آیین‌نامه که متناسب با نیازهای جدید جامعه شاهد و ایثارگر تدوین گردیده است، پس از تأیید ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت علوم و تحقیقات و فناوری و همچنین ستاد برنامه‌ریزی امور فرهنگی فرزندان شاهد در جلسه مورخ ۸۶/۵/۳۰ شورای طرح و برنامه

۱- با تصویب آیین‌نامه فوق، آیین‌نامه تشکیلات و شرح وظایف ستادها و دفاتر امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی مصوب جلسه ۴۲ مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۳ شورای طرح و برنامه شاهد نسخ شده است.

۵۴۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شاهد به تصویب نهایی رسیده است و از تاریخ تصویب لازم الاجرا می‌باشد.

اهداف

- ۱- ترویج فرهنگ ایثار و شهادت و حفظ و حراست از آثار و پیام شهیدان و ایثارگران؛
- ۲- آرایه خدمات شایسته با حفظ عزت و کرامت به دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه در راستای ارتقای وضعیت آموزشی، فرهنگی و رفاهی آنان؛
- ۳- زمینه‌سازی برای مشارکت فعالانه امور دانشجویان شاهد و ایثارگر در عرصه‌های علمی، پژوهشی، تحقیقاتی و اجتماعی در جهت رشد و تعالی بیشتر آنان.

تعاریف

تسهیلات این آیین‌نامه متناسب با مواد آن به دانشجویان شاهد و ایثارگر ذیل تعلق می‌گیرد:

- ۱- فرزند (شهید، جاویدالآثر، آزاده، جانباز ۵۰٪ و بالاتر)؛
- ۲- جانبازان ۷۰٪ به بالا؛
- ۳- همسر (شهید، جاویدالآثر، آزاده، جانباز ۵۰٪ و بالاتر)؛
- ۴- جانبازان ۲۵٪ و بالاتر؛
- ۵- آزادگان (با حداقل شش ماه سابقه اسارت)؛
- ۶- جانبازان با حداقل ۱۵٪ جانبازی و سه ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه؛
- ۷- رزمندگان با حداقل سابقه حضور داوطلبانه شش ماه متوالی یا نه ماه متناوب در جبهه.

فصل اول - ارکان و تشکیلات

الف) ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه

ماده ۱- ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر در هر دانشگاه و مؤسسه آموزش عالی

با ترکیب اعضا و شرح وظایف زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- رییس دانشگاه (رییس ستاد)؛
- ۲- معاون آموزشی؛
- ۳- معاون دانشجویی - فرهنگی؛
- ۴- رییس بنیاد شهید و امور ایثارگران استان؛
- ۵- مدیر کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر (دبیر ستاد)؛

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۴۳

۶- مدیر کل امور آموزشی دانشگاه؛

۷- معاون فرهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران استان؛

۸- رییس اداره آموزش/ آموزش عالی سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران استان؛

۹- یک نفر از اساتید مشاور با معرفی دبیر ستاد و حکم رییس دانشگاه؛

۱۰- دو نفر از دانشجویان شاهد و ایثارگر با معرفی دبیر ستاد و حکم رییس دانشگاه.

تبصره ۱- دبیر ستاد می تواند براساس دستور جلسه از معاونین، مدیران و سایر افراد صاحب نظر دانشگاه و بنیاد شهید و امور ایثارگران حسب مورد برای شرکت در جلسه دعوت به عمل آورد.

تبصره ۲- آیین نامه داخلی تشکیل جلسات و پی گیری مصوبات آن در اولین جلسه ستاد دانشگاه به تصویب می رسد.

تبصره ۳- تشکیل سالانه حداقل ۴ جلسه با حضور ریاست ستاد (دو جلسه برای هر نیم سال) که زمان بندی آن توسط ستاد تعیین و به اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت متبوع اعلام می گردد، الزامی است.

تبصره ۴- یکی از معاونین دانشگاه که عضو ستاد شاهد و ایثارگر می باشد به عنوان نایب رییس ستاد انتخاب می گردد که در هر صورت مصوبات جلسه توسط ریاست دانشگاه ابلاغ می گردد.

تبصره ۵- در استان های تهران، اصفهان، فارس و خراسان رضوی، رییس بنیاد منطقه مربوط به جای رییس بنیاد شهید و امور ایثارگران استان می تواند در جلسات شرکت نماید.

تبصره ۶- کلیه مصوبات ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه توسط رییس دانشگاه ابلاغ می گردد و لازم الاجرا می باشد.

ب) اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه

ماده ۲- اداره کل (و یا حسب مورد اداره یا گروه) امور دانشجویان شاهد و ایثارگر زیر نظر مستقیم رییس دانشگاه و براساس دستورالعمل ها، آیین نامه ها و شرح وظایف مربوطه، رسیدگی به امور آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و رفاهی دانشجویان شاهد و ایثارگر را به عهده دارد.

ماده ۳- مدیر کل (و یا حسب مورد مدیر و یا رییس گروه) امور دانشجویان شاهد و

ایثارگر با انتخاب رییس دانشگاه و زیر نظر مستقیم ایشان به انجام وظیفه می‌پردازد.

ماده ۴- مدیر کل (و یا حسب مورد مدیر و یا رییس گروه) امور دانشجویان شاهد و ایثارگر حتی‌المقدور از اعضای هیأت علمی که دارای سابقه ایثارگری باشد، انتخاب می‌گردد.

ماده ۵- مدیر کل (و یا حسب مورد مدیر و یا رییس گروه) امور دانشجویان شاهد و ایثارگر (با حق رأی) عضو کمیسیون بررسی موارد خاص، شورای آموزشی و شورای فرهنگی دانشگاه می‌باشد.

فصل دوم - شرح وظایف

- ماده ۶-** شرح وظایف ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه:
- ۱- برنامه‌ریزی و زمینه‌سازی برای اجرای مصوبات، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ابلاغ شده از سوی شورای طرح و برنامه شاهد، وزیر محترم، ستاد مرکزی و اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت متبوع؛
  - ۲- نظارت و ارزیابی وضعیت آموزشی، پژوهشی فرهنگی و رفاهی دانشجویان شاهد و ایثارگر در پایان هر نیم‌سال و ارایه طرح و برنامه‌های مناسب برای رشد و تعالی و حل مشکلات آنان؛
  - ۳- طراحی و تدوین برنامه‌های مورد نیاز برای تقویت بنیه علمی و ارتقای وضعیت آموزشی، پژوهشی فرهنگی و رفاهی دانشجویان شاهد و ایثارگر؛
  - ۴- تنظیم و تدوین برنامه‌های مورد نیاز به‌منظور ترویج فرهنگ ایثار و شهادت و بزرگداشت مقام شهیدان و ایثارگران؛
  - ۵- طراحی و تدوین برنامه‌های مناسب به‌منظور جلب مشارکت دانشجویان، اساتید و نهادهای ذی‌ربط در فعالیتهای ویژه دانشجویان شاهد و ایثارگر؛
  - ۶- نظارت بر عملکرد اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه؛
  - ۷- تصویب برنامه و بودجه اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه.
- ماده ۷-** شرح وظایف اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه:
- ۱- اجرای برنامه‌ها، طرح‌ها، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ارسالی از ستاد مرکزی یا اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت متبوع؛

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۴۵

- ۲- پی گیری و اجرای مصوبات ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه؛
- ۳- تهیه طرح های تقویت بنیه علمی دانشجویان شاهد و ایثارگر به منظور پیشنهاد به ستاد برای تصویب؛
- ۴- راه اندازی و تقویت کانون های علمی و فرهنگی در دانشگاه؛
- ۵- تنظیم و ارایه پیشنهاد بودجه سالانه به ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه؛
- ۶- پی گیری و جذب اعتبارات به منظور پیشبرد برنامه ها و فعالیت های مصوب از همه منابع ممکن؛
- ۷- تنظیم تقویم سالیانه برگزاری جلسات امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه و ارسال به موقع صورت جلسات مربوطه به اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت متبوع؛
- ۸- اطلاع رسانی شایسته و به موقع دانشجویان شاهد و ایثارگر برای بهره مندی از امکانات، تسهیلات و خدمات گوناگون آموزشی، فرهنگی و رفاهی؛
- ۹- ایجاد بانک اطلاعاتی جامع از وضعیت آموزشی، فرهنگی و رفاهی و سلامت دانشجویان شاهد و ایثارگر و دانش آموختگان با همکاری حوزه های مختلف دانشگاه؛
- ۱۰- اجرای طرح تقویت بنیه علمی دانشجویان شاهد و ایثارگر از طریق کلاس های تقویتی، گروه های درسی و ...؛
- ۱۱- اجرای طرح استاد مشاور و برگزاری کارگاه های آموزشی و پژوهشی ویژه دانشجویان شاهد و ایثارگر و اساتید مشاور؛
- ۱۲- توجه خاص به دانشجویان در معرض خطر از نظر افت تحصیلی با انجام مشاوره های تحصیلی و حمایت های آموزشی و پژوهشی به منظور کاهش مشکلات تحصیلی ایشان؛
- ۱۳- پی گیری امور رفاهی دانشجویان شاهد و ایثارگر از طریق همکاری و هماهنگی با مسؤولان دانشگاه و سایر نهادهای ذی ربط؛
- ۱۴- جلب مشارکت دانشجویان شاهد و ایثارگر برای حضور فعال در برنامه های علمی، فرهنگی پژوهشی و حمایت از پروژه های تحقیقاتی آنان؛
- ۱۵- برگزاری مراسم، جشن ها، مسابقات و ... در زمینه های علمی، فرهنگی، هنری، ورزشی و مانند آن و تشویق دانشجویان ممتاز؛
- ۱۶- تهیه گزارش عملکرد شش ماهه و سالانه و ارسال آن به اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت متبوع و سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران استان؛

۱۷- همکاری و تعامل مناسب با بنیاد شهید و امور ایثارگران در جهت اجرای مطلوب برنامه‌های مصوب و در اختیار گذاشتن آمار و اطلاعات مورد نیاز حسب مورد.

فصل سوم- اعتبارات و ساختارها

ماده ۸- هزینه اجرای طرح‌های مصوب و فعالیت‌های قید شده از محل اعتبارات وزارت علوم و بنیاد شهید و امور ایثارگران، بودجه‌های عمومی هر دانشگاه و مشارکت داوطلبانه افراد یا مؤسسات حقیقی یا حقوقی تأمین خواهد شد.

تبصره ۱- تأمین بودجه از محل اعتبارات بنیاد شهید و امور ایثارگران براساس توافقات و هماهنگی‌های به عمل آمده بین اداره کل آموزش عالی بنیاد شهید و امور ایثارگران و اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت علوم صورت می‌پذیرد.

تبصره ۲- تأمین تجهیزات مورد نیاز اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر و هزینه‌های جاری آن، مانند پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان از محل اعتبارات دانشگاه تأمین شود و اعتبارات ارسالی از طریق اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت متبوع و بنیاد شهید و امور ایثارگران باید تنها صرف اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌ها شود.

ماده ۹- دبیر ستاد موظف است سالانه تراز مالی اداره کل را طبق فرم‌های مربوط تهیه و به اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت علوم ارسال نماید.

ماده ۱۰- بدیهی است پست‌ها و ردیف‌های سازمانی مربوطه توسط اداره کل پیشنهاد و پس از تصویب در ستاد، برای تأیید نهایی به هیأت امنای هر دانشگاه ارسال می‌شود.

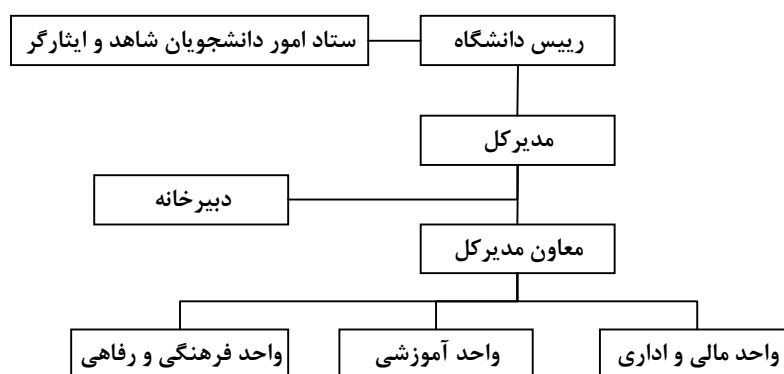
تعداد دانشجویان شاهد و ایثارگر	سطح سازمانی	تعداد پرسنل
بیش از ۳۰۰ نفر	اداره کل	۷ نفر
از ۱۵۰ تا ۳۰۰ نفر	اداره	۵ نفر
کمتر از ۱۵۰ نفر	گروه	۳ نفر

تبصره ۱- لازم است به ازای هر ۵۰ نفر دانشجوی شاهد و ایثارگر دانشکده‌ها، حداقل ۱ نفر کارشناس جهت رسیدگی به مسایل آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و رفاهی ایشان در دانشکده مورد نظر به کار گرفته شود.

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۴۷

تبصره ۲- دانشگاه‌های خاص تحصیلات تکمیلی با ضریب ۵/۱ از نظر تعداد دانشجویان مشمول جدول فوق می‌باشند.

تبصره ۳- ساختار پیشنهادی برای سطح یک سازمانی (اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه) به شرح زیر است که در سطح دو (اداره امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه) و در سطح سه (گروه امور دانشجویان شاهد و ایثارگر) نیز می‌بایست متناسب با وظایف موضوع ماده (۷) آیین‌نامه توسط دانشگاه تدوین گردد.

ماده ۱۱- بدیهی است پست‌ها و ردیف‌های سازمانی مربوط توسط اداره کل پیشنهاد و پس از تصویب در ستاد برای تأیید نهایی به هیأت امنای هر دانشگاه ارسال می‌شود.

ماده ۱۲- رؤسای دانشگاه‌ها مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه را عهده‌دار خواهند بود.

ماده ۱۳- این آیین‌نامه با یک مقدمه، اهداف، تعاریف و در ۳ فصل و ۱۳ ماده و ۱۱ تبصره در جلسه مورخ ۸۶/۵/۳۰ شورای طرح و برنامه شاهد به تصویب رسید و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا می‌باشد.

شورای طرح و برنامه شاهد^۱

۱- اعضای حاضر در جلسه شورای فوق عبارتند از: دکتر حسین دهقان: معاون رئیس جمهور و رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران، دکتر مهدی زاهدی: وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، دکتر کامران باقری لنکرانی: وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مهندس محمود فرشیدی: وزیر آموزش و پرورش و دکتر عبدالله جاسبی: رئیس دانشگاه آزاد اسلامی.

آیین نامه تشکیل کانون علمی - فرهنگی ایثار دانشجویان شاهد و ایثارگر در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۸۷/۱۱/۱۵ شورای طرح و برنامه شاهد

مقدمه

معاونت دانشجویی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با همکاری معاونت فرهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران در راستای اجرای رسالت خود که همانا ارتقای منزلت اجتماعی و خودباوری دانشجویان شاهد و ایثارگر است به منظور اجرایی شدن شعار هویت مداری جمعی، آیین نامه تشکیل کانون ایثار دانشجویان شاهد و ایثارگر در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی را تهیه کرده است.

فصل اول

ماده ۱- تعاریف

- ۱-۱- کانون: شکل علمی- فرهنگی دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی؛
- ۲-۱- اداره کل: اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
- ۳-۱- بنیاد: بنیاد شهید و امور ایثارگران (با نمایندگی اداره کل آموزش عالی)؛
- ۴-۱- ستاد: ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه؛
- ۵-۱- دانشجو: دانشجویان شاهد و ایثارگر در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۴۹

۱-۶- دبیر ستاد: مدیر امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه و مؤسسه آموزش عالی.

ماده ۲- اهداف

به منظور توانمندسازی، عزت‌مندی و روحیه خودباوری و متبلور نمودن هویت‌مداری دانشجویان شاهد و ایثارگر، «کانون» با اهداف زیر تشکیل می‌شود:

۱-۲- حفظ و حراست از آثار و پیام شهیدان و ایثارگران و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت؛

۲-۲- تقویت نقش دانشجویان در عرصه‌های علمی و فرهنگی کشور؛

۲-۳- ایجاد زمینه مناسب برای همفکری و مشارکت بیشتر این دانشجویان در مسایل آموزشی و فرهنگی؛

۲-۴- انسجام‌بخشی و تقویت فعالیت‌های فرهنگی دانشجویان؛

۲-۵- زمینه‌سازی مناسب جهت ارزیابی میزان تأثیرگذاری فعالیت‌ها و مقایسه آنها در سطح دانشگاه‌ها؛

۲-۶- نمایاندن قوت و توانمندی‌های دانشجویان شاهد و ایثارگر در دانشگاه‌ها؛

۲-۷- رشد و ارتقا روحیه خودباوری و کارگروهي در میان دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه‌ها؛

۲-۸- برنامه‌ریزی برای ارتقای سطح علمی و فرهنگی دانشجویان با همکاری و مشارکت دیگر انجمن‌های علمی؛

۲-۹- سازماندهی نیروهای پراکنده دانشجویی و هدایت آنها به سوی کارگروهي؛

۲-۱۰- بهره‌گیری از امکانات موجود نهادهای مرتبط جهت دایر نمودن دوره‌های کارآموزی و آموزش عملی ضمن تحصیل.

فصل دوم- ارکان و تشکیلات

ماده ۳- هیأت مؤسس

مدیر شاهد و ایثارگر دانشگاه موظف است ۵ نفر از دانشجویان شاهد و ایثارگر را به‌عنوان هیأت مؤسس کانون تعیین نماید.

تبصره ۱- هیأت مؤسس پس از تشکیل مجمع عمومی و شورای مرکزی کانون منحل می‌شود.

ماده ۴- مجمع عمومی

این مجمع از اعضای اصلی کانون تشکیل می‌شود و بالاترین رکن تصمیم‌گیرنده در کانون است.

ماده ۵- شورای مرکزی کانون

این شورا متشکل از ۵ نفر عضو اصلی و ۲ نفر علی‌البدل می‌باشد که برای مدت یک سال از طریق انتخابات مجمع عمومی انتخاب می‌شوند.

شرایط عضویت این افراد به شرح ذیل است:

۵-۱- حداقل دانشجوی نیم‌سال دوم باشد؛

۵-۲- سابقه مشروطی نداشته باشد؛

۵-۳- محکومیت انضباطی نداشته باشد؛

۵-۴- عضو شورای مرکزی سایر تشکلهای دانشجویی در دانشگاه نباشد.

ماده ۶- اعضای کانون

اعضای کانون به دو دسته تقسیم می‌شوند:

الف) اعضای اصلی - به دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه که در کانون فعالیت می‌کنند اطلاق می‌گردد.

ب) اعضای افتخاری - به دانشجویان غیرشاهد و ایثارگر علاقه‌مند اطلاق می‌گردد که در کانون فعالیت می‌کنند.

تبصره ۲- دانش‌آموختگان شاهد و ایثارگر هر دانشگاه می‌توانند حداکثر سه سال بعد از فراغت از تحصیل در هر مقطع در عضویت کانون باشند.

فصل سوم - شرح وظایف و نحوه تشکیل جلسات

ماده ۷- وظایف مجمع عمومی

- تعیین اعضای شورای مرکزی از طریق انتخابات و ارایه پیشنهادهای مورد نیاز به

شورای مرکزی کانون؛

- بررسی برنامه‌های اجرا شده کانون؛

- تدوین اولویت‌ها و استماع گزارش سالانه شورای مرکزی.

تبصره ۳- جلسات مجمع عمومی با حضور حداقل نصف به علاوه یک در نوبت اول و با حضور هر تعداد در نوبت دوم رسمیت می‌یابد. مصوبات جلسه با رأی مثبت نصف به علاوه یک حاضرین لازم‌الاجراست، لکن در موارد ذیل:

۱- عزل یا انتخاب اعضای شورای مرکزی و انتخاب اعضای جدید؛

۲- انتخاب اعضای شورای مرکزی؛

۳- پیشنهاد انحلال به ستاد؛

۴- تغییر اساسنامه؛

رأی دو سوم اعضا ضروری است.

تبصره ۴- در صورت پیشنهاد انحلال قطعی از سوی مجمع عمومی، تصمیم‌گیری نهایی در مورد آن به عهده ستاد می‌باشد.

تبصره ۵- در صورت استنکاف دبیر کانون از برگزاری جلسه مجمع عمومی، دبیر ستاد، جلسه مجمع عمومی را با $\frac{1}{5}$ اعضا برگزار می‌کند و مصوبات این جلسه لازم‌الاجرا است.

ماده ۸- وظایف شورای مرکزی

۸-۱- تصویب برنامه‌های پیشنهادی و تعیین خطی مشی‌های اجرایی کانون برای رسیدن به اهداف مطرح شده در آیین‌نامه؛

۸-۲- تعیین راهکارهای مناسب برای تعامل سازنده با سایر تشکلهای علمی- فرهنگی دانشگاه و سایر دانشگاه‌ها؛

۸-۳- پیشنهاد اصلاح ساختار و مواد اساسنامه به مجمع عمومی جهت تصویب؛

۸-۴- تهیه، تدوین و تصویب آیین‌نامه‌های داخلی و انتخاب کانون.

ماده ۹- نحوه تشکیل و اداره جلسات

۹-۱- جلسات شورای مرکزی کانون با حضور نصف به علاوه یک اعضا رسمیت پیدا می‌کند. مصوبات با رأی اکثریت حاضر لازم‌الاجرا است.

۵۵۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۹-۲- تا انتخابات شورای مرکزی، وظایف شورای مرکزی را هیأت مؤسس برعهده دارد.

۹-۳- شورای مرکزی موظف است پس از انتخابات تشکیل جلسه داده و نسبت به تعیین دبیر کانون از میان اعضای شورا اقدام و آن را به رییس ستاد معرفی کند.

۹-۴- اعضای شورا، مسؤولین واحدهای دیگر را از میان اعضای شورای مرکزی با رأی گیری انتخاب و به اعضا معرفی می کنند. هر کانون می تواند واحدهای متعددی از جمله آموزشی، پژوهشی، فناوری، فرهنگی، قرآنی، ادبی، مالی و پشتیبانی ایجاد نماید.

ماده ۱۰- وظایف دبیر شورای مرکزی

۱۰-۱- برگزاری جلسات مجمع عمومی و دعوت از اعضا برای حضور در جلسات عمومی و برنامه های کانون؛

۱۰-۲- تشکیل جلسات منظم برای بررسی و ارایه برنامه ها و راهکارهایی درخصوص فعالیت های کانون؛

۱۰-۳- مسؤولیت اداره جلسات شورای مرکزی و مجمع عمومی؛

۱۰-۴- ابلاغ مصوبات شورای مرکزی به واحدهای مربوطه و نظارت بر حسن اجرای آنها؛

۱۰-۵- شرکت در مراسم ها و جلسات کانون به عنوان نماینده شورای مرکزی؛

۱۰-۶- انجام مکاتبات اداری و داخلی؛

۱۰-۷- جمع آوری نظرات و پیشنهادات اعضای مجمع عمومی و ارایه به شورای

مرکزی؛

۱۰-۸- اجرا و پی گیری مصوبات شورای مرکزی؛

۱۰-۹- هماهنگی و برقراری ارتباط با نهادهای سازمان ها، اساتید و صاحب نظران

به منظور شناسایی راهکارهای مناسب به منظور افزایش کمی و کیفی فعالیت های کانون؛

۱۰-۱۰- ایجاد انسجام و هماهنگی میان واحدهای کانون.

تبصره ۶- مسؤولیت تمام فعالیت های کانون بر عهده شورای مرکزی و در رأس آن

دبیر شورای مرکزی می باشد.

ماده ۱۱- نظارت

ناظر، نظارت بر کلیه امور مربوط به کانون بالاخص وظایف زیر را به عهده دارد:

۱۱-۱- تشکیل هیأت نظارت بر انتخابات شورای مرکزی کانون؛

۱۱-۲- نظارت بر حسن اجرای مفاد آیین نامه؛

۱۱-۳- نظارت بر حسن مطابقت فعالیت های کانون با اهداف تعیین شده در

آیین نامه؛

۱۱-۴- رسیدگی به پیشنهاد انحلال کانون.

فصل چهارم- اعتبارات

ماده ۱۲- بودجه مورد نیاز کانون براساس برنامه های ارایه شده به صورت عملیاتی هر ساله توسط معاونت دانشجویی وزارت علوم و معاونت فرهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران تعیین می گردد. مدیران امور دانشجویان شاهد و ایثارگر موظفند براساس برنامه های مصوب بودجه لازم را به کانون ها اختصاص دهند. دانشگاه ها براساس بودجه سالیانه خود موظف می باشند ضمن ارایه فضا و سایر امکانات لازم برای استقرار کانون، پشتیبانی برنامه های فرهنگی و فوق برنامه دانشجویان را به عمل آورند.

فصل پنجم- ابلاغ، اجرا و تفسیر آیین نامه

ماده ۱۳- ستاد مرکزی وزارت متبوع مرجع تفسیر آیین نامه و تدوین و تصویب دستورالعمل های تکمیلی آن است. همچنین وظیفه نظارت عالیه بر حسن اجرای این آیین نامه در دانشگاه بر عهده شورایی متشکل از مدیرکل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت متبوع و مدیرکل آموزش عالی بنیاد و رییس بنیاد شهید و امور ایثارگران استانی که دانشگاه در آن واقع است.

تبصره ۷- کانون های دانشگاه ها موظفند که گزارش فعالیت های خود را در هر سال تحصیلی به ستاد و بنیاد شهید و امور ایثارگران استان ارایه نمایند. معاون فرهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران هر استان و دبیر ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه موظفند به ترتیب عملکرد کانون را به بنیاد و اداره کل ارایه نماید.

ماده ۱۴- کانون هایی که پیش از ابلاغ این آیین نامه در دانشگاه ها فعال بوده اند،

۵۵۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

موظفند ظرف مدت ۲ ماه وضعیت خود را با مفاد این آیین‌نامه منطبق کنند.

ماده ۱۵- این آیین‌نامه در یک مقدمه، ۵ فصل، ۱۵ ماده، ۷ تبصره در تاریخ ۸۷/۱۱/۱۵ به تصویب شورای طرح و برنامه شاهد رسید و برای اجرا به کلیه ستادهای شاهد و ایثارگر دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور ابلاغ شد.

شورای طرح و برنامه شاهد

طرح استاد مشاور مصوب جلسات مورخ ۱۳۷۹/۱/۱۵ و ۱۳۷۹/۴/۶ شورای طرح و برنامه شاهد

در راستای تحقق فرمان حضرت امام خمینی (ره) مبنی بر لزوم رسیدگی به امور تحصیلی یادگاران گرانقدر شاهد و با عنایت به تاکیدات مقام معظم رهبری جهت تربیت فرهیختگان مدیر و متخصصانی متقی که ریشه در تبار خونین انقلاب اسلامی دارند، طرح استاد مشاور جهت اجرا در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور تدوین گردید. هدف از تدوین این طرح، تبیین اهداف، وظایف، تشکیلات و تعیین روابط حاکم بین اجزای سیستمی است که در جهت پیشگیری از بروز افت تحصیلی، ایجاد زمینه‌های ارتقای علمی، بهبود وضعیت تحصیلی و نهایتاً حمایت منطقی مبتنی بر خودباوری دانشجویان شاهد، با بهره‌مندی از اساتید و مدرسین برجسته دلسوز و متعهد دانشگاه‌ها فعالیت می‌نماید.

هدف کلی

بهبود وضعیت آموزشی، فرهنگی و اجتماعی دانشجویان شاهد و ایثارگر.

اهداف جزئی

- ۱- شناسایی زمینه‌های آسیب‌پذیری دانشجویان شاهد و پیشگیری از بروز مشکلات آموزشی و رفع موانع موجود؛
- ۲- هدایت، کنترل و ارزیابی مستمر وضعیت آموزشی دانشجویان شاهد؛
- ۳- مساعدت و حمایت منطقی و مبتنی بر خودباوری دانشجویان شاهد دارای مشکل؛
- ۴- شناسایی عوامل غیرآموزشی مؤثر بر وضعیت آموزشی دانشجویان شاهد و تلاش در جهت رفع آنها.

سازمان اجرایی

- ۱- اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارتین؛

- ۲- ستادهای شاهد و ایثارگر دانشگاهها؛
- ۳- اساتید مشاور و شورای مربوطه؛
- ۴- ادارات آموزش دانشکدهها و دانشگاهها؛
- ۵- اداره کل آموزش عالی بنیاد شهید انقلاب اسلامی؛
- ۶- ادارات کل بنیاد شهید انقلاب اسلامی استانها.

راهبردها

- ۱- نظارت مستمر بر روند تحصیلی دانشجویان با استفاده از وضعیت تحصیلی آنها؛
- ۲- ایجاد ارتباط صمیمانه برای شناسایی استعدادها و نیازهای تحصیلی، عاطفی و رفاهی دانشجویان و هدایت تحصیلی مناسب آنها؛
- ۳- تلاش برای یافتن راه‌حل‌های مناسب در چارچوب قوانین و امکانات و پی‌گیری لازم برای کمک به رشد و شکوفایی استعدادها، تعیین نیازها و رفع موانع.

جایگاه استاد مشاور

- ۱- استاد مشاور، استاد راهنما نیز می‌باشد که علاوه بر اجرای راهبردها، به موضوعات مؤثر بر روند تحصیلی دانشجو توجه ویژه خواهد داشت؛
- ۲- استاد مشاور دانشجویان شاهد، از سوی معاونت آموزشی دانشگاه به‌عنوان استاد راهنمای آنان نیز شناخته شده و کلیه عملیات ثبت نام، اخذ و حذف واحد اضطراری، حذف ترم، تغییر رشته و انتقال دانشجو باید به تأیید استاد مشاور برسد؛
- ۳- استاد مشاور مسئولیت اجرایی در رفع موانع تحصیلی مانند مسایل رفاهی، علمی، عاطفی، فرهنگی و ... ندارد، بلکه با پیش‌بینی صحیح وضعیت دانشجو و با ارجاع به‌موقع مشکلات به مراجع ذی‌ربط پیش‌بینی شده در طرح، نقش خویش را در رفع موانع ایفا می‌کند.

ویژگی‌های استاد مشاور

- ۱- حتی‌المقدور عضو هیأت علمی تمام‌وقت و هم‌رشته و هم‌سنخ با رشته دانشجو باشد؛
- تبصره-** دبیران ستادهایی که به‌عنوان استاد مشاور فعالیت می‌نمایند از مزایای اساتید مشاور در جای خود بهره‌مند خواهند شد.

بخش پنجم: ايثارگران / ۵۵۷

۲- علاقه‌مند، دلسوز و متعهد به ارزش‌های انقلاب اسلامی و شهدا باشد و وقت کافی جهت حل مشکلات دانشجويان اختصاص دهد؛

۳- توانايی برقراری ارتباطات صميمانه با دانشجو را داشته باشد؛

۴- انتخاب اساتيد مشاور حتی‌الامکان از اساتيد دروس دانشجو در ترم مربوطه باشد.

نحوه انتخاب استاد مشاور

استاد مشاور به پيشنهاد دبیر ستاد شاهد و ايثارگر با نظر و موافقت کليه اعضای ستاد و با رعایت شرایط ذیل توسط رييس دانشگاه و به مدت ۲ نیم‌سال تحصیلی منصوب می‌شود:

۱- دارا بودن ویژگی‌های استاد مشاور مندرج در بند فوق؛

تبصره - اولویت انتخاب با اساتيد دارای ايثارگری باشد.

۲- حتی‌المقدور اساتيد مشاور از بین اساتيد راهنمائی که دارای ویژگی‌های ذکر شده می‌باشند، انتخاب شوند و در این خصوص هماهنگی بین ستاد و آموزش انجام شود؛

۳- هماهنگی با گروه‌های آموزشی دانشکده مربوطه و حتی‌المقدور دانشجويان شاهد و ايثارگر؛

۴- به ازای هر ۵ الی ۱۵ نفر دانشجو یک استاد مشاور.

تبصره ۱ - در صورت ضرورت با مجوز ستاد شاهد و ايثارگر دانشگاه حداکثر دانشجويان به ۲۰ نفر افزایش می‌یابد.

تبصره ۲ - میزان حق‌الزحمه اساتيد مشاور، با توجه به تعداد دانشجويان تحت پوشش معادل ۱-۳ در صورت حداکثر ۲۰ دانشجو ۱-۴ واحد نظری حق‌الزحمه در هر نیم‌سال تعیین می‌گردد.

تبصره ۳ - استاد مشاور می‌بایست به ازای هر واحد درسی ۱ ساعت در هفته جهت مشاوره تعیین و به دانشجويان تحت پوشش و ستاد اعلام نماید.

تبصره ۴ - انتصاب مجدد استاد مشاور در صورت کسب بیش از ۷۰٪ امتیاز در ارزیابی عملکرد ایشان براساس شاخص‌ها و ملاک‌های معین بلامانع خواهد بود.

تبصره ۵ - امتیاز اساتيد مشاور در ارتقای رتبه ۱/۵ برابر امتیاز اساتيد راهنما در

۵۵۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

نظر گرفته می‌شود. ضمناً امتیاز ارتقای اساتید مشاور نمونه دانشگاهی و کشوری، به ترتیب ۲ و ۲/۵ برابر امتیاز اساتید راهنما در نظر گرفته شود.

شرح وظایف استاد مشاور

استاد مشاور به عنوان یک حامی، همراه و راهنمای دانشجویان شاهد، ضمن ایجاد یک رابطه نزدیک عاطفی می‌بایست نسبت به ایجاد روحیه نشاط و شادابی انگیزه تحصیلی، امید به آینده، افزایش اعتماد به نفس و خودباوری دانشجو از طریق انجام وظایف زیر، نقش حمایتی خود را به بهترین نحو ایفا و از ایجاد وابستگی کاذب خودداری نماید:

۱- اشراف به کلیه به آیین نامه‌ها و دستورالعمل‌های آموزشی، رفاهی، مشاوره و .... دانشجویان شاهد و ایثارگر؛

۲- آگاهی از وضعیت تحصیلی، روانشناختی (در صورت موارد خاص) و خانوادگی دانشجو قبل از ورود به دانشگاه و پس از آن از طریق پرونده تحصیلی، با رعایت محرمانه بودن اطلاعات مربوط به دانشجو؛

۳- توجه خاص به دانشجو در بدو ورود به دانشگاه و توجیه وی نسبت به ویژگی‌های محیط تحصیلی از طریق جلسه معارفه و عنایت خاص به سابقه تحصیلی او در انتخاب واحد؛

۴- آشنا نمودن دانشجویان با مقررات و قوانین آموزشی و راهنمایی ایشان درخصوص انتخاب واحد، حذف و اضافه دروس و ... از طریق مذاکره با آنان و تأیید آن به عنوان استاد راهنما؛

۵- راهنمایی دانشجویان در زمینه روش‌های صحیح مطالعه؛

۶- شناسایی دانشجویان مستعد و دارای بنیه علمی مناسب جهت تشویق آنان و سوق دادن به سمت تحصیلات تکمیلی و انجام فعالیت‌های پژوهشی؛

تبصره- طرح‌های پژوهشی که به تأیید ستاد و استاد مشاور رسیده باشد از پشتیبانی مالی ستاد شاهد و ایثارگر برخوردار خواهند گردید.

۷- مشاوره و انتقال اطلاعات و تجربیات به دانشجو جهت اتخاذ تصمیم مناسب و تقویت روحیه خود تصمیمی؛

۸- هماهنگی با واحدهای ذی ربط جهت پیشگیری از افت تحصیلی، مشروطی و

- اخراجی دانشجویان در چارچوب قوانین آموزشی دانشگاه؛
- ۹- ارایه به موقع پیشنهاد تغییر گرایش، رشته، محل تحصیل، مرخصی تحصیلی و برگزاری کلاس تقویتی برای رفع مشکل تحصیلی دانشجو با هماهنگی ایشان و ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه؛
- ۱۰- علاوه بر جلسات معمول با دانشجو قبل از امتحانات نیم ترم (جهت راهنمایی و برنامه ریزی آموزشی) و پس از اعلام نتایج و پایان ترم (جهت ارزیابی) با دانشجویان ملاقات داشته باشند و نتایج را به ستاد گزارش نمایند؛
- ۱۱- بررسی مستمر وضعیت تحصیلی دانشجویان تحت پوشش در هر نیمسال تحصیلی و ارسال به موقع گزارشات به ستاد به ویژه درخصوص دانشجویانی که در معرض خطر می باشند و ارایه راهکارهای لازم جهت جلوگیری از مشروطی و افت تحصیلی به صورت کتبی به ستاد شاهد و ایثارگر در هر نیمسال تحصیلی؛
- ۱۲- شناسایی مسایل و مشکلات غیرآموزشی (عوامل اقتصادی، عاطفی، روانی، اجتماعی و فرهنگی) مؤثر بر سیر تحصیلی دانشجو و ارایه گزارش و پیشنهاد به شورای اساتید مشاور و ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه؛
- ۱۳- هماهنگی با ستاد شاهد و ایثارگر به منظور معرفی دانشجو به مراکز مشاور و روان شناسی بنیاد شهید انقلاب اسلامی در صورت نیاز؛
- ۱۴- شرکت در شورای اساتید مشاور دانشکده؛
- ۱۵- شرکت در گردهمایی و کارگاه های توجیهی ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه؛
- ۱۶- اعلام نظر و ارایه پیشنهادات سازنده و مبتنی بر تجارب در تغییر روش ها، قوانین و دستورالعمل ها به شورای اساتید مشاور دانشکده و ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه؛
- ۱۷- دانشجویانی که در ترم گذشته دارای مشروطی بوده اند برای ۲ ترم آتی، بعد از موفقیت در ۲ ترم با تشخیص استاد مشاور و ستاد می توانند از طرح خارج گردند.
- ۱۸- دانشجویانی که در معرض خطر کسر سنوات تحصیلی می باشند؛
- ۱۹- کلیه دانشجویانی که بنا به نظر مرکز مشاوره دانشگاه دانشکده می بایست استا مشاور داشته باشند؛
- ۲۰- پذیرش سایر دانشجویان شاهد و ایثارگر بنا به شرایط خاص فرهنگی،

۵۶۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

روانشناختی، آموزشی و .... بنا به نظر و تشخیص دبیر ستاد شاهد و ایثارگر و با ذکر علت می‌باشد؛

۲۱- دانشجویان انتقالی در طول تحصیل در دانشگاه مقصد همانند دانشجویان جدیدالورود از خدمات استاد مشاور بهره‌مند خواهند شد.

شرایط و وظایف دفاتر ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه

۱- اطلاع‌رسانی درخصوص وظایف و اختیارات استاد مشاور و قوانین، امکانات تسهیلات ویژه تحصیلی به دانشجویان شاهد از طریق برگزاری جلسات معارفه، گردهمایی، اردوهای دانشجویی و بروشور؛

۲- تشکیل پرونده تحصیلی شامل سوابق قبل از دانشگاه، کارنامه دانشگاهی، سایر اطلاعات آموزشی و اطلاعات شخصیتی، خانوادگی، روحی و عاطفی دانشجویان شاهد با همکاری بنیاد شهید استان؛

۳- عقد قرار داد با اساتید مشاور و ارسال رونوشت حکم به همراه اسامی دانشجویان تحت پوشش به معاونت آموزشی و دانشجویی و بنیاد شهید استان؛

۴- آرایه آیین‌نامه‌ها و اطلاعات دانشجویان شاهد به استاد مشاور؛

۵- معرفی دانشجوی شاهد به مراکز مشاوره و روان‌شناسی دانشگاه و بنیاد شهید استان جهت مشاوره و درمان تخصصی بنا به توصیه استاد مشاور؛

۶- فراهم آوردن زمینه مناسب جهت تبادل اطلاعات حرفه‌ای بین مراکز مشاوره و روان‌شناسی بنیاد شهید و دانشگاه؛

۷- تهیه گزارش عملکرد طرح، آمار و اطلاعات دانشجویان شاهد و ایثارگر تحت پوشش براساس فرمت‌های مربوطه (۱ و ۲) در پایان هر نیمسال تحصیلی و آرایه آن به اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت و بنیاد شهید و امور ایثارگران استان؛

۸- در اختیار قرار دادن مکان مناسب با امکانات لازم جهت اساتید مشاور در صورت امکان؛

۹- ارسال خلاصه گزارش وضعیت دانشجویان شاهد در پایان هر نیمسال به بنیاد شهید استان؛

۱۰- پی‌گیری گزارشات واصله درخصوص مسایل معیشتی، عاطفی، روحی، اجتماعی و فرهنگی دانشجویان و در صورت نیاز ارجاع به بنیاد شهید استان؛

۱۱- برگزاری کارگاه‌های آموزشی و توجیهی در خصوص اصول مشاوره و آیین‌نامه‌ها و روش مطالعه ویژه اساتید مشاور دانشجویان و سایر عوامل مرتبط با طرح استاد مشاور؛
۱۲- آشنایی با سیاست‌های کلان و ظرفیت‌های موجود خدمات فرهنگی، رفاهی و معیشتی در بنیاد شهید انقلاب اسلامی؛

۱۳- ارایه گزارش عملکرد براساس فرم‌های مربوطه در پایان هر نیم‌سال تحصیلی.

شورای اساتید مشاور

شورای اساتید مشاور دانشکده

اعضا: ریاست دانشکده- معاونین آموزشی و دانشجویی دانشکده- دبیر ستاد شاهد و ایثارگر در دانشگاه.

دبیر شورا: دبیر ستاد شاهد و ایثارگر و یا یکی از اساتید مشاور دانشکده با نظر دبیر ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه.

شرح وظایف شورای اساتید مشاور دانشکده

بررسی گزارش‌های واصله و تلاش برای حل مشکلات آموزشی دانشجویان در سطح دانشکده؛

بررسی تکمیل پیشنهادهای واصله و ارجاع به ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه.
تبصره- در صورت لزوم به تغییر وضعیت آموزشی دانشجو اعم از تغییر رشته تغییر محل تحصیل، ادامه تحصیل در مقطع پایین‌تر و .... دانشجو را به معاونت آموزشی و دانشگاه معرفی نمایند.

تقویم تشکیل جلسات: جلسات شورا حداقل هر دو ماه یکبار تشکیل می‌شود.

شورای اساتید مشاور دانشگاه

ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه در هر نیم‌سال تحصیلی، یکی از جلسات خود را با حضور نمایندگان شورای اساتید مشاور و دانشکده‌ها، جهت بررسی پیشنهادات واصله و عملکرد طرح استاد مشاور و ... تشکیل می‌دهد.

تبصره- مصوبات شورای اساتید مشاور دانشکده و دانشگاه به امضای رئیس شورا بوده و این مصوبات جهت کلیه معاونت‌های آموزشی و دانشجویی دانشکده‌ها و دانشگاه لازم‌الاجرا می‌باشد.

۵۶۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شرایط دانشجویانی که تحت پوشش طرح استاد مشاور قرار می‌گیرند:

- ۱- کلیه دانشجویان جدیدالورود برای ۳ ترم اول (بعد از موفقیت در ترم سوم) با تشخیص استاد مشاور و ستاد می‌تواند از طرح خارج گردند؛
  - ۲- کلیه دانشجویانی که در ترم ارفاقی قرار می‌گیرند تا پایان مرحله فیزیوپاتولوژی برای دانشجویان رشته پزشکی؛
  - ۳- دانشجویانی که حداقل دارای ۱ بار مردودی در آزمون جامع علوم پایه باشند تا زمان موفقیت در آزمون؛
  - ۴- برگزاری همایش سالانه اساتید مشاور دانشجویان شاهد دانشگاه و مسئولین ذی‌ربط با همکاری بنیاد شهید استان؛
  - ۵- ارایه گزارش عملکرد و پیشنهادات اصلاحی در مورد طرح استاد مشاور به ستاد شاهد و ایثارگر و اداره کل دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت متبوع؛
  - ۶- نظارت بر عملکرد عوامل اجرایی مرتبط با طرح استاد مشاور و ارزیابی پیشرفت طرح و رفع اجرای طرح؛
  - ۷- ارایه اطلاعات درخواستی درخصوص دانشجویان شاهد به مراکز مشاوره بنیاد شهید استان؛
  - ۸- پیش‌بینی و پی‌گیری تأمین اعتبارات مورد نیاز اجرای طرح؛
  - ۹- برگزاری کلاس‌های تقویتی برای دانشجویان شاهد براساس پیشنهاد استاد مشاور؛
- تبصره-** جهت پی‌گیری نظرات و پیشنهادات استاد مشاور برای برطرف کردن مشکلات آموزشی و غیرآموزشی دانشجویان شاهد، کارشناسانی در ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه به خدمت گرفته می‌شوند. تعداد و ساعات همکاری آنان را آیین‌نامه اجرایی طرح مشخص خواهد کرد.
- ۱۰- به‌منظور اجرای طرح استاد مشاور و دقت در رسیدگی به امور دانشجویان تحت مشاوره، افرادی تحت عنوان رابط استاد مشاور با نظر ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه در ستاد شاهد و ایثارگر و دانشکده‌های تابعه بنا به نوع و تیپ دانشگاه‌ها انتخاب و ایفای نقش نمایند.

شرح وظایف ادارات آموزش دانشکده‌ها و دانشگاه‌ها

- ۱- در اختیار قراردادن اطلاعات و آیین‌نامه‌های آموزشی مورد نیاز ستاد شاهد و

ایثارگر و اساتید مشاور؛

۲- شرکت در جلسات شورای اساتید مشاور؛

۳- اخذ لیست دانشجویان تحت پوشش هر یک از اساتید مشاور شاهد از ستاد و معرفی دانشجو به استاد مشاور مربوطه و اخذ برگه انتخاب واحد دانشجو با امضای استاد مشاور.

شرح وظایف اداره کل بنیاد شهید استان

تشکیل جلسات هماهنگی با ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه در ابتدای هر سال تحصیلی جهت اجرای مطلوب طرح و همکاری لازم:

۱- اطلاع رسانی در خصوص امکانات، ظرفیت‌ها و سیاست‌های کلان بنیاد شهید به ستاد شاهد و ایثارگران و اساتید مشاور؛

۲- ارسال به موقع پرونده آموزشی و فرهنگی کلیه دانشجویان شاهد پذیرفته شده به ستاد شاهد و ایثارگر؛

۳- انجام مددکاری اجتماعی در زمینه حل مشکلات دانشجویان شاهد معرفی شده از طرف ستاد شاهد و ایثارگر؛

۴- تشکیل و تدارک جلسات مشاوره خانوادگی با اعضای خانواده دانشجو با هماهنگی استاد مشاور مربوطه؛

۵- تشکیل اردو و گردهمایی جهت تبادل نظر و تجارب اساتید مشاور و کارشناسان مشاوره بنیاد شهید و دانشگاه؛

۶- تأمین اعتبارات مورد نیاز اجرای طرح و سهم تعیین شده بنیاد و تنظیم موافقت‌نامه با دانشگاه و تعیین تقویم اعتبارات و نحوه تبادل اسناد مالی و اطلاعات دانشجویی مربوطه به طرح؛

۷- اخذ اطلاعات مورد نیاز در زمینه اجرای طرح در هر نیم‌سال تحصیلی از ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه در فرم‌های مربوطه.

شرح وظایف اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت

۱- بررسی و برنامه‌ریزی اصولی و زیربنایی جهت ارائه خدمات بهینه براساس گزارش‌ها و پیشنهادهای اصلاحی واصله از ستادهای شاهد و ایثار؛

۲- نظارت بر اجرای طرح استاد مشاور و ارزیابی و ارائه گزارش به اداره کل

آموزش عالی بنیاد شهید؛

۳- برآورد هزینه سالیانه اجرای طرح و ارایه به اداره کل آموزش عالی بنیاد شهید؛

۴- برگزاری گردهمایی سالیانه اساتید مشاور و سایر عوامل اجرایی طرح، با همکاری اداره کل آموزش عالی بنیاد شهید؛

۵- تشویق ستادهای شاهد و ایثارگر و اساتید مشاور نمونه براساس نتایج فرم ارزشیابی با هماهنگی اداره کل آموزش عالی بنیاد شهید؛

۶- دعوت از اساتید مشاور نمونه در گردهمایی سالیانه دبیران ستادهای شاهد و ایثارگر دانشگاهها؛

شرح وظایف اداره کل آموزش عالی

تهیه دستورالعمل اجرایی طرح و ابلاغ به بنیاد شهید و امور ایثارگران استانها برای هر سال تحصیلی، پس از هماهنگی و تبادل نظر اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛

۱- اخذ آمار و اطلاعات و گزارش عملکرد طرح از بنیاد شهید استانها و بررسی آنها جهت اتخاذ تصمیمات جدید و اعمال تغییرات در دستورالعملهای اجرایی آن؛

۲- تأمین و توزیع اعتبارات اجرای طرح بین ادارات کل بنیاد شهید استانها؛

۳- نظارت بر تخصیص به موقع از سوی بنیاد شهید استانها به ستادهای شاهد و ایثارگر دانشگاهها پس از ارایه عملکرد از سوی ادارات بنیاد شهید و امور ایثارگران استانها؛

۴- اطلاع رسانی درخصوص امکانات، ظرفیتها و سیاستهای کلان بنیاد شهید به ادارات شاهد و ایثارگر وزارتین؛

۵- شرکت در گردهمایی سالیانه و کارگاههای اساتید مشاور و همکاری لازم در برگزاری این گونه گردهماییها.

شورای طرح و برنامه شاهد

موادی از قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ مجلس شورای اسلامی

ماده ۲۰- ...

بند ک) شهریه دانشجویان جانباز بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و فرزندان و همسران آنان، فرزندان و همسران شاهد، آزادگان و فرزندان و همسران آنان و دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی از محل اعتبارات ردیف مستقل معاونت تأمین شود.^۱

ماده ۲۸- ...

بند و) در صورتی که دریافتی ایثارگران مشمول صندوق تأمین اجتماعی و صندوق بازنشستگی دیگری گردد، بازنشستگی در هر صندوق به طور مستقل انجام می گردد و با تحقق شرایط بازنشستگی ایثارگر در هر صندوق، از مستمری بازنشستگی آن صندوق بهره مند می شود.

ماده ۴۴- دولت به منظور استمرار، توسعه و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، در جهت حفظ کرامت ایثارگران با اولویت عرضه منابع مالی، فرصت ها، امکانات و تسهیلات و امتیازات به ایثارگران، پدر، مادر، همسر و فرزندان شهدا و همچنین جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل آنان، اقدامات زیر را انجام می دهد:

الف) فرزندان شهدا از کلیه امتیازات و مزایای مقرر در قوانین و مقررات مختلف برای شخص جانباز پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر به استثنای تسهیلات خودرو و حق پرستاری و کاهش ساعت کاری برخوردارند. امتیازات ناشی از این بند شامل وابستگان

۱- به موجب قانون اصلاحیه مورخ ۱۳۹۱/۸/۱۴ مجلس شورای اسلامی، عبارت "و همسران" بعد از کلمه های "فرزندان" اضافه گردید.

فرزند شهید نمی‌شود؛

ب) صددرصد (۱۰۰٪) هزینه‌های درمانی ایثارگران شاغل و بازنشسته و افراد تحت تکفل آنان بر عهده دستگاه اجرایی و صددرصد (۱۰۰٪) هزینه‌های درمانی ایثارگران غیرشاغل و افراد تحت تکفل آنان به عهده بنیاد شهید و امور ایثارگران است؛
تبصره- دولت موظف است اعتبار لازم برای اجرای این قانون را هر ساله در بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید و در اختیار دستگاه‌ها و صندوق‌های بازنشستگی و بنیاد شهید و امور ایثارگران قرار دهد.

در سال ۱۳۹۰ صددرصد (۱۰۰٪) هزینه درمان بازنشستگان غیرشاغل از ردیف اعتبارات ۱۳۱۶۰۰ بنیاد شهید و امور ایثارگران (مربوط به خدمات درمان ایثارگران غیرشاغل) و ایثارگران سایر دستگاه‌ها از اعتبارات بیمه خدمات درمانی دستگاه‌ها پیش‌بینی و پرداخت می‌شود؛^۱

ج) کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند بیست درصد (۲۰٪) اعتبارات فرهنگی خود را در چارچوب موافقت‌نامه مبادله‌شده با معاونت، صرف ترویج فرهنگ ایثار و شهادت نمایند؛

ه) بورس تحصیلی داخل و خارج کشور به جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر، آزادگان با حداقل پنج سال اسارت و فرزندان شهدا و درخصوص اعزام به خارج مشروط به شرایط علمی موضوع قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور اعطای می‌شود؛

و) کلیه دستگاه‌ها مکلفند در چارچوب سهمیه استخدامی و جایگزینی نیروهای خروجی خود حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) نیازهای استخدامی خود را از میان جانبازان و آزادگان فاقد شغل و فرزندان و همسران شهدا و جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و فرزندان و همسران آزادگان یک‌سال و بالای یک‌سال اسارت، معرفی شده از سوی بنیاد شهید و امور ایثارگران با رعایت سقف مقرر در این بند، تأمین و به استخدام آنان از محل مجوزهای مربوط و پست‌های بدون متصدی اقدام نمایند و پنج

۱- به موجب ماده واحده قانون اصلاح بند (ب) ماده ۴۴ قانون برنامه پنجم مصوب ۱۳۹۱/۶/۷، بند فوق جایگزین بند قبلی و یک تبصره نیز به بند (ب) الحاق گردید.

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۶۷

درصد (۵٪) سهمیه استخدامی را نیز به رزمندگان با سابقه حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه‌ها و همسر و فرزندان آنان و فرزندان جانبازان زیر بیست و پنج درصد (۲۵٪) و آزادگان کمتر از یک سال اسارت و خواهران و برادران شهدا اختصاص دهند. در مواردی که نیاز به تخصص دارد رعایت شرایط علمی الزامی است؛^۱

تبصره ۱- بنیاد شهید و امور ایثارگران موظف است فرزندان شاهد و جانباز و آزاده را با اولویت فرزندان شاهد و سپس فرزندان جانبازان براساس درصد جانبازی و فرزندان آزادگان براساس مدت اسارت مذکور در این بند معرفی نماید.

تبصره ۲- فرزندان شاهد و جانباز و آزاده از شرط جنسیت برای استفاده از سهمیه استخدامی معاف و دستگاه‌های مشمول این قانون موظفند بدون الزام به رعایت شرط سنی، تحصیلی، معدل و آزمون و با احراز شرایط عمومی گزینش با هماهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران و از ابتدا، آنان را به صورت رسمی قطعی استخدام نمایند.

تبصره ۳- کلیه مسئولین دستگاه‌ها پس از تعیین تکلیف سهمیه مذکور در این قانون می‌توانند اقدام به جذب نیروی انسانی مورد نیاز دستگاه خود نمایند. با متخلفین از اجرای این قانون مطابق قوانین و مقررات مربوط رفتار می‌شود.

معاونت توسعه مدیریت منابع انسانی رییس جمهور و بنیاد شهید و امور ایثارگران بر حسن اجرای این قانون در دستگاه‌های اجرایی نظارت می‌نمایند.

ز) دانشگاه‌ها و مراکز و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مکلفند حداقل ده درصد (۱۰٪) اعضای هیأت علمی مورد نیاز خود را از بین جامعه ایثارگران شامل رزمندگان با بیش از شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه، جانبازان بالای بیست و پنج درصد (۲۵٪)، آزادگان بالای سه سال اسارت، فرزندان جانبازان بالای پنجاه درصد (۵۰٪)، فرزندان شهدا و فرزندان آزادگان با بیش از سه سال اسارت که دارای مدرک دکترای تخصصی مورد تأیید وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشند، حسب مورد از طریق استخدام و یا موافقت با انتقال کارکنان دیگر دستگاه‌ها

۱- به موجب قوانین اصلاحی مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۸ و ۱۳۹۱/۸/۱۴ مصوب مجلس شورای اسلامی، بند (و) به شرح فوق اصلاح و سه تبصره به آن الحاق گردید.

یا تبدیل وضعیت کارکنان غیرهیأت علمی تأمین و از ابتدا آنان را به صورت عضو هیأت علمی رسمی قطعی با احتساب سوابق آموزشی، پژوهشی و اجرایی مرتبط و تأثیر آن در پایه و مرتبه علمی بدون الزام به رعایت شرط سنی و آزمون استخدام نمایند. مسئولیت اجرای این حکم به طور مستقیم بر عهده وزرا و رؤسای دستگاه های مذکور است. مقامات یادشده در این خصوص، خود مجاز به اتخاذ تصمیم می باشند. احکام و امتیازات این بند شامل اعضای هیأت علمی فعلی دارای شرایط فوق نیز می شود.

ک) آزادگانی که به دلیل استفاده از دو برابر شدن سابقه اسارت زودتر از خدمت سی سال بازنشسته شده اند، می توانند با بازگشت به خدمت، سی سال خدمت خود را تکمیل نموده و سپس با لحاظ سوابق اسارت به بازنشستگی نایل آیند.

ماده ۴۵- ایثارگران و فرزندان شهدا برای یک بار از پرداخت مابه التفاوت برای پانزده سال سنوات بیمه ای ناشی از انتقال سوابق بیمه ای از یک صندوق بیمه و بازنشستگی به صندوق دیگر بیمه و بازنشستگی که ناشی از تغییر دستگاه استخدای است، معافند. این مبلغ به عنوان مطالبه صندوق منتقل الیه از دولت منظور و توسط دولت پرداخت و تسویه می شود.

ماده ۵۰- ...

الف) هیأت وزیران به عنوان مرجع تصویب افزایش سالانه ضریب حقوق کارکنان مشمول و غیرمشمول قانون مدیریت خدمات کشوری (به نحوی که درج تفاوت تطبیق موضوع فصل دهم قانون مذکور مانع افزایش نباشد) و تصویب افزایش جداول و امتیازات و میزان فوق العاده های موضوع فصل دهم قانون مذکور از جمله تسری فوق العاده ایثارگری در مورد فرزندان شهدا حداکثر تا پنجاه درصد (۵۰٪) و تعیین عیدی و پاداش شش ماهه فقط برای کارکنانی که به تشخیص دستگاه مربوط خدمات برجسته انجام داده اند و تعیین موارد و سقف کمک های رفاهی مستقیم و غیرمستقیم با رعایت ماده (۱۲۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، تعیین می گردد. مصوبات هیأت وزیران، شورای حقوق و دستمزد و شورای توسعه مدیریت در سقف اعتبارات مصوب مندرج در بودجه های سنواتی است.

ماده ۵۷- جذب نیروی انسانی به صورت رسمی یا پیمانی در قوه مجریه با رعایت

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۶۹

سقف اعتبارات و مجوزهای استخدامی به ترتیب با تشخیص و تأیید معاونت و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور موکول به آزمون عمومی است.

تبصره ۱- ایثارگران و فرزندان شهدا مشمول قوانین و مقررات مربوط به خود می‌باشند.

ماده ۶۰- تعیین و اعمال امتیازات شغل و شاغل و فوق‌العاده‌های مربوط به ایثارگران (جانبازان، آزادگان، رزمندگان و فرزندان شهید و فرزندان جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر) و اجرای سایر احکام قانون مدیریت خدمات کشوری در مورد آنان باید به گونه‌ای صورت گیرد که دریافتی آنان بابت ایثارگری کاهش نداشته و امتیازات قانونی نظیر عدم نیاز به شرکت در آزمون‌های استخدامی و شرط سنی و تحصیلی کماکان اجرا و اعمال گردد.

تبصره - مناطق جنگ‌زده موضوع بند (۲) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری توسط هیأت وزیران تعیین می‌شود.

ماده ۶۵- به منظور ساماندهی و کاهش نیروی انسانی و کوچک‌سازی دولت:

ب) هرگونه به‌کارگیری افرادی که در اجرای قوانین و مقررات، بازخرید یا بازنشسته شده یا می‌شوند به استثنای مقامات، اعضای هیأت علمی، ایثارگران، فرزندان شهدا و فرزندان جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر در دستگاه‌های اجرایی یا دارای ردیف یا هر دستگاهی که به‌نحوی از انجا از بودجه کل کشور استفاده می‌کند، ممنوع و همچنین هرگونه پرداخت از هر محل و تحت هر عنوان به افراد بازنشسته و بازخرید توسط دستگاه‌های مذکور ممنوع است. کلیه قوانین و مقررات عام مغایر این حکم به استثنای ماده (۴۱) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده (۹۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۹۱) قانون استخدام کشوری لغو می‌گردد.

ماده ۲۲۴- قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۸۰ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن با اصلاحات و الحاقات زیر برای دوره برنامه پنجم تنفیذ می‌شود.^۱

رییس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

۱- درخصوص ایثارگران به مواد ۳۹-۴۱-۴۲-۴۸ و ۵۱ از قانون مورد اشاره مراجعه شود.

آیین نامه اجرایی قانون اصلاح بند (ب) ماده (۴۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب هیأت وزیران ۱۳۹۱/۹/۲۹

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۹/۲۹ بنا به پیشنهاد بنیاد شهید و امور ایثارگران و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه اجرایی قانون اصلاح بند (ب) ماده (۴۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۹۰ - را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- ایثارگران مشمول این آیین نامه، جانبازان و آزادگان و افراد تحت تکفل قانونی آنان (والدین، همسر و فرزندان) و والدین، همسران و فرزندان شهدا می باشند.

ماده ۲- هزینه های درمان شامل سرانه بیمه پایه و تکمیلی و هزینه های خاص مرتبط با درمان منطبق با مقررات و دستورالعمل های بنیاد شهید و امور ایثارگران خواهد بود. هزینه های خاص مرتبط با درمان شامل موارد زیر می باشد:

۱- پرداخت هزینه های دارویی منطبق با فهرست دارویی کشور (فارماکوپه) با اولویت استفاده از خدمات بیمه گر اول و پرداخت هزینه دارویی خاص و وارداتی مورد نیاز افراد مشمول ماده (۱) طبق ضوابط بنیاد شهید و امور ایثارگران؛

۲- خدمات دندانپزشکی عمومی و تخصصی برای جانبازان با مجروحیت فک و دندان طبق درصد تعیین شده از سوی کمیسیون پزشکی بنیاد شهید و امور ایثارگران؛

۳- هزینه های اعزام به خارج صرفاً جهت شخص جانباز و آزاده و تنها در مواردی که شورای عالی اعزام به خارج بنیاد مذکور با اعزام بیمار موافقت می نماید؛

۴- هزینه درمان مبتلایان به سوء مصرف مواد و ام ام تی (متادون درمانی)؛

۵- هزینه ایاب و ذهاب درمانی، اقامت و سفرهای صرفاً درمانی در مواردی که

پی گیری و اقدام درمانی در سطح شهرستان یا استان میسر نباشد؛

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۷۱

- ۶- پرداخت هدیه ایثار به افراد اهداکننده عضو به ایثارگران در موارد پیوند کبد، کلیه، مغز استخوان، قرنیه و اهدای تخمک؛
- ۷- هزینه ارتز و پروتز و تعمیر و تعویض قطعات مربوط و وسایل جانبی آن و کفش طبی؛
- ۸- هزینه تجهیزات پزشکی و توانبخشی اعم از عینک، لنز، سمعک، عصا، واکر، دوچرخه ثابت، انواع تخت و تشک معمولی و موج، انواع ویلچر، کپسول اکسیژن و هزینه شارژ آن، اکسیژن ساز، سی، پپ و بی، پپ متناسب با شرایط بالینی بیمار؛
- ۹- پرداخت هزینه لوازم مصرفی درمانی از قبیل کیسه کلستومی، کیسه یوروستومی، لوازم سونداژ، کیسه ادرار، لوازم پانسمان مربوط و لوازم بهداشتی؛
- ۱۰- هزینه آمبولانس درون شهری و برون شهری در موارد اضطراری.
- ماده ۳-** پرداخت سرانه بیمه پایه و تکمیلی و هزینه‌های خاص مرتبط با درمان برای ایثارگران شاغل و بازنشسته (موضوع ماده (۱) این آیین‌نامه) برعهده دستگاه پرداخت کننده حقوق یا مستمری (اعم از دستگاه‌های موضوع ماده (۲۲۲) قانون برنامه پنجم توسعه و شرکت‌ها و مؤسسات مشمول اصل (۴۴) قانون اساسی) و ایثارگران غیرشاغل (موضوع ماده (۱) این آیین‌نامه) برعهده بنیاد شهید و امور ایثارگران است.
- ماده ۴-** نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه برعهده بنیاد شهید و امور ایثارگران می‌باشد.

موادی از لایحه جامع خدمت‌رسانی به ایثارگران مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام

فصل اول - کلیات

ماده ۱- تعاریف

الف) ایثارگر در این قانون به کسی اطلاق می‌گردد که برای استقرار و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و دفاع از کیان نظام جمهوری اسلامی ایران و استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمنان داخلی و خارجی انجام وظیفه نموده و شهید، مفقودالاثر، جانباز، اسیر، آزاده و رزمنده شناخته شود.

تبصره- احراز مصادیق ایثارگری و تشخیص از کارافتادگی مشمولین این قانون در چارچوب قوانین نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با همکاری بنیاد و ستاد کل نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب) شهید و مفقودالاثر: به کسی اطلاق می‌شود که جان خود را در راه تکوین، شکوفایی، دفاع و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشرار نثار نموده و یا در این رابطه مفقود الاثر شناخته می‌شود.

ج) جانباز: به کسی اطلاق می‌شود که سلامتی خود را در راه تکوین، شکوفایی، دفاع و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشرار از دست داده و به اختلالات و نقص‌های جسمی یا روانی دچار شود.

د) اسیر: به کسی اطلاق می‌شود که در راه تکوین، شکوفایی، دفاع و حفظ

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۷۳

دستاوردهای انقلاب اسلامی و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشرار در داخل و یا خارج از کشور گرفتار آمده و هویت وی مورد تأیید مراجع صلاحیت‌دار قرار گیرد.

ه) آزاده: به کسی اطلاق می‌شود که در راه تکوین، شکوفایی، دفاع و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشرار در داخل و یا خارج از کشور اسیر شده و سپس آزاد شود. همچنین کلیه افرادی که از تاریخ ۱۳۳۲/۵/۲۸ تا ۱۳۵۷/۱۱/۱۶ با الهام از مبارزات و مجاهدات امام خمینی (ره) به دلایل امنیتی، مذهبی یا اتفاقات سیاسی دیگر حداقل به مدت سه ماه در بازداشت یا حبس قطعی بوده‌اند.

تبصره - استمرار شرایط این بند در طول دوران اسارت و یا زندان باید به تأیید مراجع صلاحیت‌دار برسد.

و) رزمنده: به کسی اطلاق می‌شود که در راه تکوین، شکوفایی، دفاع و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضدانقلاب و اشرار با تأیید مراجع ذیصلاح به‌طور فعال حضور یافته باشد.

تبصره - وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح موظف است ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون در مورد رسیدگی به امور رزمندگان نیازمند با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، لایحه‌ای را تدوین و به تصویب هیأت وزیران برساند.

ز) خانواده شاهد: خانواده‌های معظمی که در راه اعتلای اهداف عالی انقلاب اسلامی و مبارزه با دشمنان انقلاب یکی از اعضای خانواده‌شان (پدر، مادر، همسر و فرزند) شهید یا مفقودالثر یا اسیر شده باشد.

ح) خانواده ایثارگران: خانواده‌های جانبازان و آزادگان که شامل همسر، فرزند و والدین آنها می‌شود.

ط) در صورت فوت جانبازان و آزادگان مشمول این قانون، خدمات و امتیازات مربوط، به خانواده تحت تکفل آنان تعلق می‌گیرد.

ی) بنیاد شهید و امور ایثارگران در این قانون به اختصار بنیاد نامیده می‌شود.

ماده ۲- دستگاه‌های مشمول این قانون عبارتند از:

الف) کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، و دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و ملی شده تحت پوشش و یا مدیریت دولتی اعم از این که دارای قوانین و مقررات خاص باشند و یا نباشند، قوه قضاییه اعم از کادر قضایی و اداری و سازمان‌ها و مؤسسات وابسته و تابعه آنها، کانون وکلای دادگستری، کانون رسمی کارشناسان دادگستری، قوه مقننه، نهاد ریاست جمهوری، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران (سازمان‌های وابسته و تابعه)، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران (نظامی و انتظامی) نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی و نهادهای انقلاب اسلامی و شرکت‌های تحت پوشش، وابسته و یا تابعه آنها و کلیه سازمان‌ها و شرکت‌هایی که به‌نحوی از انجا از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند و یا قسمتی از بودجه آنها توسط دولت تأمین می‌گردد. بانک‌ها، مؤسسات بیمه‌ای، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، شهرداری‌ها و شرکت‌های تحت پوشش آنان و نیز مؤسسات و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است از قبیل سازمان تأمین اجتماعی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان صنایع ملی ایران، شرکت‌های هواپیمایی، سازمان انرژی اتمی، اعضای هیأت علمی و کادر اداری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور، مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای نگهبان و دانشگاه آزاد اسلامی.

ب) سایر دستگاه‌ها و سازمان‌ها و شرکت‌ها و مراکز تولیدی و توزیعی و خدماتی که تحت پوشش قانون کار یا مقررات تأمین اجتماعی و قوانین خاص هستند.

فصل سوم - بهداشت و درمان

ماده ۱۲- حدود خدمات بیمه بهداشتی، درمانی (همگانی، مکمل، خاص) قابل ارایه به خانواده شاهد، جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل ایشان به پیشنهاد مشترک بنیاد و ستاد کل نیروهای مسلح و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

ماده ۱۳- تأمین صد درصد (۱۰۰٪) هزینه بهداشتی درمانی به‌صورت بیمه سلامت،

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۷۵

بیمه همگانی، بیمه مکمل و بیمه خاص (خدماتی که مشمول قوانین بیمه همگانی و تکمیلی نمی‌گردند) خانواده شاهد، جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل آنان برعهده دولت بوده و اعتبارات آن هر ساله در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌گردد.

تبصره ۱- کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند از محل اعتبارات مصوب و در قالب تخصیص اعتبار ابلاغی نسبت به تأمین و پرداخت کسورات بیمه درمانی همگانی و مکمل سهم کارکنان ایثارگر در دستگاه مربوط و خانواده شاهد، جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل آنان اقدام نمایند.

تبصره ۲- شرکت‌های دولتی، نهادها، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، موظفند از محل هزینه عملیات جاری خود نسبت به پرداخت کسورات بیمه درمانی همگانی و مکمل سهم ایثارگران شاغل در مؤسسات مربوط و افراد تحت تکفل آنان اقدام نمایند.

تبصره ۳- دولت مکلف است به منظور پرداخت کسورات بیمه درمان همگانی و تکمیلی سهم ایثارگران شاغل در بخش غیردولتی مشمول قوانین کار و تأمین اجتماعی اعتبار لازم را هر ساله در لوایح بودجه سنواتی کل کشور پیش‌بینی نموده و در اختیار سازمان تأمین اجتماعی قرار دهد.

تبصره ۴- دولت موظف است ضمن لوایح بودجه سنواتی ساز و کارهای لازم را برای بهره‌مندی هماهنگ مشمولین این ماده از خدمات درمانی فراهم نماید.

فصل چهارم - تسهیلات اداری و استخدامی

ماده ۲۱- کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون مکلفند حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) از نیازهای استخدامی و تأمین نیروهای مورد نیاز خود را که وفق ضوابط و مجوزهای مربوط اخذ می‌نمایند به خانواده شاهد، جانبازان و آزادگان، همسر و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آزادگان، اسرا و خواهر و برادر شاهد اختصاص دهند.

تبصره ۱- آن دسته از فرزندان شاهد، جانبازان از کارافتاده کلی، آزادگان از کارافتاده کلی و فرزندان آنان که علاوه بر سهمیه استخدامی این ماده با کسب حدنصاب

قبولی و امتیازات لازم در آزمون‌های استخدامی پذیرفته شوند، می‌توانند همانند سایر فرزندان شاهد، جانبازان و آزادگان از شرط معافیت حداقل معدل و حداکثر سن بهره‌مند گردند.

تبصره ۲- کلیه دستگاه‌های مشمول این ماده موظفند پس از بازنشستگی یکی از ایثارگران از محل سهمیه استخدامی خود را رعایت شرایط عمومی استخدام یکی از فرزندان شهید، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آزاده، اسیر و مفقودالاثر را در آن دستگاه استخدام نمایند.

تبصره ۳- کسب حداقل هشتاد درصد (۸۰٪) حدنصاب آزمون علمی آخرین نفر پذیرفته شده برای مشمولین متقاضی استخدام در ادارات آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری الزامی است.

ماده ۲۴- همسران شاهد، همسران جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر، شیمیایی و اعصاب و روان (متوفی یا در قید حیات) و همسران آزادگان با سابقه اسارت پنج سال و بالاتر که قبل از اسارت با آنان ازدواج نموده‌اند، در صورت شاغل بودن می‌توانند با پنج سال سنوات ارفاقی از امتیاز بازنشستگی پیش از موعد با دریافت حقوق و مزایای کامل بهره‌مند گردند.

تبصره ۱- همسران شاغل جانبازان زیر پنجاه درصد (۵۰٪) و آزادگان با سنوات اسارت کمتر از پنج سال براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد بنیاد به تصویب هیأت وزیران می‌رسد از یک تا پنج سال سنوات ارفاقی بازنشستگی بهره‌مند می‌گردند.

تبصره ۲- کلیه همسران شاهد شاغل، همانند همسران جانبازان از کاهش ساعت کاری برخوردار می‌گردند.

تبصره ۳- رعایت شرط سنی مقرر در قوانین و مقررات بازنشستگی زودتر از موعد جانبازان الزامی نمی‌باشد.

ماده ۲۵- به همسران شاهد سرپرست خانواده و جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر و آزادگان متوفی که فرزند یا فرزندی را از آنان تحت تکفل قانونی داشته باشند معادل حداقل حقوق کارکنان دولت، حق سرپرستی پرداخت خواهد شد. افراد حضانت‌کننده از این فرزندان محروم از مادر نیز مشمول این ماده می‌باشند.

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۷۷

ماده ۲۷- مدت خدمت داوطلبانه جانبازان، رزمندگان، آزادگان و شهدا در جبهه قبل از استخدام و اشتغال در صورت تمایل جزو سنوات قابل قبول از لحاظ بیمه و بازنشستگی به مأخذ مشاغل سخت و زیان‌آور (یک به یک و نیم) محسوب می‌گردد. دولت مکلف است مابه التفاوت کسور بیمه و بازنشستگی سهم کارمند و یا کارگر و کارفرما را برای مدت مذکور به مأخذ آخرین وضعیت استخدامی (حقوق و مزایای مشمول کسور بیمه و بازنشستگی) محاسبه و یک‌جا به صندوق‌های مربوط واریز نماید.

ماده ۲۸- کلیه دستگاه‌های مشمول این قانون مکلفند نسبت به اعطای امتیازات دیپلم به شهدا و مفقودین زیر دیپلم و احتساب مزایای یک مقطع تحصیلی بالاتر به کلیه شهدا و مفقودین دارای مدرک دیپلم و بالاتر همانند جانبازان و آزادگان اقدام و حقوق و مزایای آنان را مطابقت دهند.

فصل ششم - معیشت و رفاه

ماده ۳۷- کسورات بازنشستگی سهم اسراء، آزادگان و جانباز شاغل و حالت اشتغال در دستگاه‌های موضوع ماده (۳) این قانون به شرح تبصره‌های زیر حسب مورد تأمین و پرداخت می‌گردد.

تبصره ۱- کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند از محل اعتبارات مصوب و در قالب تخصیص اعتبار ابلاغی نسبت به تأمین و پرداخت کسورات بازنشستگی سهم اسراء، آزادگان و جانبازان در دستگاه مربوطه اقدام نمایند.

تبصره ۲- شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت نهادهای عمومی غیردولتی که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، موظفند از محل هزینه عملیات جاری خود نسبت به پرداخت کسورات بازنشستگی سهم اسراء، آزادگان و جانبازان شاغل و حالت اشتغال در مؤسسات مربوطه اقدام نمایند.

ماده ۵۴- کارکنان شهید و جانباز و آزاده از کارافتاده کلی همانند سایر کارکنان شاغل دستگاه‌ها، از کلیه تسهیلات اجتماعی، رفاهی، آموزشی و خدمات قابل ارایه به کارکنان دستگاه‌ها، نظیر دفترچه اتکا، علاوه بر تسهیلات بنیاد برخوردار خواهند شد.

ماده ۵۵- جانبازان و آزادگان از کارافتاده کلی مشمول این قانون چنانچه قبل از سن بازنشستگی فوت نمایند، عایله تحت تکفل آنان از حقوق و مزایای حالت اشتغال تا سن بازنشستگی برخوردار خواهند شد.

ماده ۵۶- صد درصد (۱۰۰٪) حقوق و فوق العاده شغل و سایر فوق العاده‌ها اعم از مستمر و غیرمستمر شاهد، جانبازان و آزادگان از پرداخت مالیات معاف می‌باشد.

ماده ۵۷- مرخصی‌های استحقاقی آزادگان شاغل در طول ایام اسارت که براساس ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان (اسرای آزاد شده) پس از ورود به کشور مصوب ۱۳۶۸/۹/۱۳ سنوات خدمتی آنان دو برابر محاسبه و ذخیره شده است، براساس آخرین حقوق و مزایای فرد قابل پرداخت خواهد بود. همچنین آزادگانی که بعد از اسارت شاغل شده‌اند از این مزایا برای مدت اسارت بهره‌مند خواهند شد.

ماده ۶۰- دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون مکلفند حسب درخواست جانبازان و آزادگانی که قبل از تصویب این قانون در خدمت دستگاه بوده و قطع همکاری نموده‌اند صرفاً برای یکبار نسبت به اعاده به خدمت آنان اقدام نمایند. تبصره- افرادی که به موجب رأی صادره از مراجع قضایی یا هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری و یا سایر مراجع قانونی مربوط به دلیل محکومیت از کار برکنار شده‌اند، مشمول این ماده نخواهند بود.

فصل هفتم- امور فرهنگی، آموزشی، ورزشی و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت

ماده ۶۲- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی و مراکز آموزش عالی غیرانتفاعی موظفند با رعایت مقطع تحصیلی و نوع مؤسسه، نسبت به انتقال دانشجویان و پذیرفته‌شدگان، آزادگان، اسرا، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و همسر و فرزندان آنان و دانشجویان شاهد به دانشگاه یا مؤسسات آموزش عالی محل سکونت خانواده آنان و یا نزدیک‌ترین محل و همچنین تغییر رشته هم‌تراز در گروه آزمایشی مربوط برای یکبار اقدام نماید.

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۷۹

ماده ۶۷- بنیاد موظف است نسبت به تأمین و پرداخت صد درصد (۱۰۰٪) هزینه شهریه کلیه دانشجویان شاهد (همسر و فرزندان شهدا)، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و همسر و فرزندان آنها و آزادگان و همسر و فرزندان آنان را که در مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی غیردولتی، پیام‌نور، شبانه دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی و هر مؤسسه و دانشگاه آموزش عالی شهریه‌گیر مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مشغول تحصیل می‌باشند، اقدام نماید.

تبصره - تعیین رشته‌های تحصیلی مورد نیاز، نوع، میزان و شرایط پرداخت هزینه شهریه دانشجویی به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط بنیاد و با همکاری وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۸- بنیاد موظف است نسبت به تأمین و پرداخت هزینه‌های خدمات آموزشی طرح شاهد در برنامه‌های آموزش عمومی و سایر برنامه‌های آموزش عالی از محل اعتباراتی که به همین منظور در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود اقدام نماید.

تبصره ۱- بنیاد موظف است نسبت به پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانش‌آموزان و دانشجویان شامل همسر و فرزندان شاهد، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آزادگان و خانواده‌های آنان اقدام نماید.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرایی این ماده از سوی بنیاد و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۷۱- وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کلیه دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی و دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده (۲) این قانون موظفند در اعطای سهمیه‌های ورود به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، بورس‌های تحصیلی داخل و خارج از کشور، فرصت‌های مطالعاتی و دوره‌های دکترای تخصصی، بیست درصد (۲۰٪) از سهمیه را به همسر و فرزندان شاهد، جانبازان، آزادگان و همسر و فرزندان آزادگان و همسر و فرزندان جانبازان بالای بیست و پنج درصد (۲۵٪) اختصاص دهند.

۵۸۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تبصره - کسب حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) حد نصاب شرایط علمی و امتیاز پذیرفته‌شدگان برای رشته‌ها و مقاطع تحصیلی الزامی می‌باشد. این میزان درخصوص رشته‌های پزشکی هشتاد درصد (۸۰٪) حد نصاب شرایط علمی می‌باشد.

ماده ۷۲- دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی و مراکز آموزشی و پژوهشی وابسته به دستگاه‌ها و قوای سه‌گانه موظفند بیست درصد (۲۰٪) از سهمیه هیأت علمی خود را براساس آیین‌نامه‌ای که توسط شورای عالی طرح و برنامه شاهد تهیه و به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی خواهد رسید به ایثارگران اختصاص دهند.

ماده ۷۷- کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون ملغی‌الثر می‌باشد.

ماده ۷۸- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا می‌باشد.

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام- اکبر هاشمی رفسنجانی

**موادی از قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از
مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای
اسلامی (الحاقی مجدد مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵
مجلس شورای اسلامی)**

ماده ۳۹- حقوق و مزایای حالت اشتغال، بازنشستگی و وظیفه و مستمری مستخدمان جانباز اعم از لشکری و کشوری که براساس قوانین و مقررات مربوط از کار افتاده کلی شناخته می‌شوند، با رعایت قانون حالت اشتغال توسط دستگاه ذی‌ربط تعیین و پرداخت خواهد شد. دستگاه‌ها مکلفند کلیه مزایای رفاهی و خدماتی که برای سایر پرسنل خود منظور می‌نمایند به مستخدمان جانباز فوق‌الذکر نیز اعطا نمایند.

ماده ۴۱- هر نوع به‌کارگیری افراد بازنشسته در وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۱۶۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و مؤسسات و شرکت‌های وابسته و تابع آنها و هر دستگاهی که به‌نحوی از انحاز بودجه کل کشور استفاده می‌نماید، جز با تصویب هیأت وزیران تحت هر عنوان ممنوع می‌باشد (ایثارگران تا قبل از سی سال خدمت از حکم این ماده مستثنا هستند).^۱

کلیه قوانین عام و خاص مغایر با این ماده ملغی‌الاثراست.

ماده ۴۲- دستگاه‌های اجرایی مکلفند در هر مرحله از جذب نیرو حداقل بیست درصد (۲۰٪) از ردیف‌های استخدامی که مجوز آن را دریافت نموده‌اند، به ایثارگران واجد شرایط اختصاص دهند و گزارش آن را به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

۱- به بند "ب" ماه ۶۵ قانون برنامه پنجم توسعه به عنوان قانون مؤخر رجوع شود.

ارسال نمایند. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است در صدور مجوزهای استخدامی سهمیه فوق‌الذکر و همچنین سهمیه استخدام سه درصد (۳٪) واجد شرایط معلولین را رعایت نماید.^۱

ماده ۴۸- کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و کلیه سازمان‌ها و شرکت‌هایی که به‌نحوی از انحاز بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند و نیز کلیه مؤسسات و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند یکی از فرزندان کارکنان شهید، جانباز بیست و پنج درصد (۲۵٪) و به بالا و آزاده (اعم از شاغل، فوت شده و یا از کار افتاده) را که واجد شرایط عمومی استخدام می‌باشند علاوه بر سهمیه استخدامی ایشارگران در همان دستگاه استخدام نمایند.

ماده ۵۱- دولت مکلف است اعتبارات لازم برای انجام تکالیف زیر را در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی و منظور نماید:

الف) صد درصد (۱۰۰٪) هزینه بیمه همگانی و مکمل جانبازان و درمان خاص آنها شامل بازنشستگی و از کار افتادگی؛

ب) تأمین صد درصد (۱۰۰٪) حق سرانه جانبازان و نیز بیمه مضاعف جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و به بالا، موضوع قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳؛

ج) تأمین حقوق ورودی تجهیزات پزشکی و توانبخشی مورد نیاز جانبازان به‌صورت جمعی - خرجی.

رییس مجلس شورای اسلامی - غلامعلی حداد عادل

۱- به بند "و" ماده ۴۴ قانون برنامه پنجم توسعه به‌عنوان قانون مؤخر رجوع شود.

موادی از قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۴/۳/۳۱ مجلس شورای اسلامی^۱

ماده ۴- کلیه دستگاه‌های مشمول این قانون مکلفند حسب درخواست جانبازانی که تا تصویب این قانون در خدمت آن دستگاه بوده‌اند فقط برای یکبار نسبت به اعاده به خدمت آنان اقدام نمایند.

تبصره- جانبازانی که به دلیل محکومیت یا رأی مراجع قضایی یا هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری و یا سایر مراجع قانونی مشابه از کار برکنار شده‌اند مشمول این ماده نخواهند شد.

ماده ۶- دستگاه‌های مشمول این قانون مکلفند ضمن افزودن مدت خدمت در جبهه و مدت معالجه جانباز (براساس استعلام از مراجع ذی‌ربط) به حداکثر شرایط سنی مجاز جهت ورود به دستگاه مدت مزبور را بدون پرداخت کسور بازنشستگی از هر نظر جزو سنوات خدمت قابل قبول بازنشستگی محسوب نمایند.

ماده ۷- به‌منظور بهره‌برداری مناسب از نیروی کار و حفظ شوون جانبازان، دستگاه‌های مشمول این قانون مکلفند از خدمات ایشان در مشاغل که متناسب با وضعیت جسمی و روانی آنان بوده، استفاده نمایند.

ماده ۸- دستگاه‌های مشمول این قانون مکلفند حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ قانون نسبت به تبدیل وضعیت استخدامی جانبازان غیررسمی خود حسب درخواست آنان و پس از احراز شرایط گزینش به استخدام رسمی، ثابت یا عناوین مشابه اقدام نمایند.

۱- با وضع قانون فوق، قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۶۹/۲/۱۸ نسخ شده است.

ماده ۹- میزان کسر ساعات کار کلیه جانبازان با توجه به نوع و درصد جانبازی و کاهش توانایی به موجب آیین‌نامه‌ای است که به پیشنهاد کمیته‌ای به سرپرستی نماینده بنیاد با موافقت ولی فقیه یا نماینده مأذون از طرف ایشان و عضویت نمایندگان تام‌الاختیار سازمان امور اداری و استخدامی کشور، وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰- واحدهای غیردولتی مشمول قانون کار در صورت استفاده مستخدم از کسر ساعت کار از پرداخت حداقل پناه درصد (۵۰٪) حق بیمه کارفرمایی شاغلین خود و در صورت عدم استفاده از کسر ساعت کار، از حداقل پناه درصد (۵۰٪) سهم مزبور معاف هستند و دولت مکلف به پرداخت حق بیمه فوق خواهد بود.

ماده ۱۱- میزان ساعات کار افراد شاغل در دستگاه‌های مشمول این قانون که عهده‌دار پرستاری و مراقبت‌های ویژه جانبازان می‌گردند (بنا بر رأی کمیسیون پزشکی بنیاد) تا حداکثر نصف ساعات کار هفتگی مقرر با استفاده از مزایای کامل قانونی تقلیل خواهد یافت.

ماده ۱۲- به منظور ارتقای سطح دانش و آمادگی جانبازان جهت تصدی مشاغل مناسب، کلیه دستگاه‌های مشمول این قانون مکلفند ضمن فراهم آوردن امکانات لازم برای آموزش‌های کوتاه مدت، با ادامه تحصیل جانبازانی که در استخدام دارند تا پایان تحصیلات دانشگاهی به صورت مأموریت آموزشی تمام وقت یا نیمه وقت موافقت نمایند. جانبازان یاد شده از کلیه حقوق و مزایای مربوط بهره‌مند خواهند شد. نحوه اجرای این ماده به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد مشترک بنیاد با موافقت ولی فقیه یا نماینده مأذون از طرف ایشان، سازمان امور اداری و استخدامی کشور، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و وزارت کار و امور اجتماعی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۳- دستگاه‌های مشمول این قانون مکلفند در اعطای تسهیلات رفاهی، اجتماعی و اقتصادی که واگذار می‌نمایند یا می‌توانند زمینه اعطای آن را از سوی دستگاه‌های دیگر فراهم آورند جانبازان را در اولویت قرار دهند.

ماده ۱۴- کلیه دستگاه‌های مشمول این قانون مکلفند به منظور رسیدگی هر چه

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۸۵

بهرتر به جانبازان انقلاب اسلامی، یکی از واحدهای تحت نظارت مستقیم بالاترین مقام اجرایی دستگاه را موظف به رسیدگی به امور جانبازان نمایند.

ماده ۱۵- آن دسته از جانبازان انقلاب اسلامی که بنا به تشخیص کمیته تخصصی متشکل از نمایندگان بنیاد مستضعفان و جانبازان و بنیاد شهید انقلاب اسلامی به دلیل ضایعات ناشی از جانبازی فوت می‌نمایند «شهید» محسوب شده و خانواده و افراد تحت تکفل آنان طبق ضوابط تحت پوشش بنیاد شهید قرار می‌گیرند.

ماده ۱۶- بنیاد مجاز است کمیسیونی را به نام کمیسیون رسیدگی به شکایات جانبازان تشکیل و حسب مورد نسبت به رسیدگی به شکایات جانبازان از عدم اجرای صحیح این قانون در دستگاه مربوطه اقدام نماید.

ماده ۱۸- کلیه دستگاه‌ها مکلف به احتساب یک مقطع تحصیلی بالاتر از نظر امتیازات شغلی و سایر امتیازات مقرر در قوانین و مقررات مربوط برای جانبازان اقدام و حقوق و مزایای آنان را مطابقت نمایند.

ماده ۱۹- کلیه دستگاه‌های مشمول این قانون موظفند با مرخصی استعلاجی جانبازانی که به تأیید کمیسیون پزشکی بنیاد رسیده باشد موافقت نموده و نسبت به پرداخت حقوق و مزایای کامل آنها اقدام نمایند.

رییس مجلس شورای اسلامی - علی‌اکبر ناطق نوری

آیین نامه اجرایی مواد ۹ و ۱۱ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۸ مصوب هیأت وزیران^۱

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۸ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰/۱۲۹۰۵/۱۴/۴۵۰۴ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۳ بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و به استناد مواد (۹) و (۱۱) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۴، آیین نامه اجرایی مواد (۹) و (۱۱) قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- منظور از واژه ها و عبارات اختصاری به کار رفته در این آیین نامه عبارت است از:

الف) قانون: قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی؛

ب) بنیاد: بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی؛

ج) دستگاه: کلیه دستگاه های احصا شده در ماده (۳) قانون؛

د) بخش: بخش های غیردولتی موضوع تبصره (۱) ماده (۹) قانون.

ماده ۲- به منظور تطبیق ساعت کار جانبازان با وضعیت جسمی و روانی آنها، کلیه دستگاه ها موظفند ضمن اعلام این آیین نامه به جانبازانی که تحت هر عنوان به صورت تمام وقت در دستگاه و بخش مربوط مشغول به کار هستند، درخصوص کسر ساعت کار موظف روزانه آنها، حسب درخواست جانباز ظرف مدت یک ماه براساس جدول زیر اقدام کنند:^۲

۱- در مورد کسر ساعات کار اعضای هیأت علمی جانبازان به ماده ۲۷ از آیین نامه استخدامی اعضای هیأت علمی جدید مراجعه شود.

۲- به موجب مصوبه شماره ۵۱۰۰۰/ت/۳۳۹۱۷ مورخ ۱۳۸۴/۹/۲۲ هیأت وزیران، جدول فوق جایگزین جدول قبلی گردید.

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۸۷

میزان درصد جانبازی	میزان کسر ساعت کار موظف روزانه
۲۵٪ تا ۲۹٪	۴۵ دقیقه
۳۰٪ تا ۳۹٪	۶۰ دقیقه
۴۰٪ تا ۴۹٪	۹۰ دقیقه
۵۰٪ تا ۵۹٪	۱۲۰ دقیقه
۶۰٪ تا ۶۹٪	۱۵۰ دقیقه
۷۰٪ به بالا	۲۱۰ دقیقه

ماده ۳- جانبازان مشمول قانون می‌توانند با توافق دستگاه ذی‌ربط از کسر ساعت کار موظف خود در ابتدا، انتها یا بین ساعت کار موظف استفاده کنند. در صورت عدم توافق، بنیاد استان نماینده‌ای را به محل کار جانباز اعزام تا با توجه به نوع جانبازی، شرایط محیط کار، نوع کار، همچنین در صورت نیاز، نظر پزشک معتمد بنیاد و سایر عوامل مؤثر تصمیم‌گیری و برای اجرا به دستگاه متبوع جانباز ابلاغ کند.

ماده ۴- جانبازانی که به هر دلیل نتوانند مطابق مواد (۲) و (۳) این آیین‌نامه از کسر ساعت کار موظف بهره‌مند شوند با موافقت دستگاه ذی‌ربط به میزان کسر ساعت کار موظف استحقاقی به یکی از طرق زیر با آنها رفتار می‌شود:

الف) احتساب اضافه کار ساعتی؛

ب) افزودن به مرخصی استحقاقی؛

ج) محاسبه مدت کسر ساعت کار موظف به‌عنوان سنوات خدمت مستخدم از لحاظ بازنشستگی.

تبصره ۱- میزان کسر ساعت کار موظف استحقاقی مستخدم جانباز برای اعمال بندهای "الف" و "ب" این ماده به طریق زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{میزان کسر ساعت به دقیقه} \times \text{تعداد روزهای کاری در ماه} = \text{کسر ساعت کار ماهانه به ساعت} \div ۶۰$$

تبصره ۲- در اجرای بندهای "ب" و "ج" این ماده، هر (۸) ساعت یک روز منظور می‌شود.

تبصره ۳- در اجرای تبصره (۲) ماده (۹) قانون، جانبازانی که به هر دلیل

نمی‌توانند از کسر ساعت کار موظف استفاده نمایند می‌توانند با توجه به وضعیت جسمانی و درصد جانبازی خود از سه ماه تا یک‌سال کسر سنوات خدمت به تشخیص مرجع صالح اعطای کسر سنوات در هر دستگاه یا بخش، استفاده کنند.

ماده ۵- در اجرای تبصره (۳) ماده (۹) قانون، دستگاه‌های مشمول این آیین‌نامه موظفند پس از کسب نظر کمیسیون پزشکی نسبت به ایجاد پست (شغل) سازمانی هم‌تراز جانباز، برای اشتغال جانبازانی که توانایی انجام کار تمام‌وقت را ندارند یا به خدمت اعاده یا به استخدام پذیرفته می‌شوند، با تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور یا مراجع ذی‌صلاح مربوط اقدام کنند.

تبصره ۱- سازمان امور اداری و استخدامی کشور یا مراجع ذی‌صلاح مربوط موظفند درخصوص ایجاد پست سازمانی با نام هم‌تراز جانباز برای اشتغال آن‌دسته از جانبازانی که توانایی انجام کار تمام‌وقت را ندارند اقدام کنند.

تبصره ۲- جانبازان موضوع این ماده مشمول ماده (۲) این آیین‌نامه نیستند.

ماده ۶- افراد موضوع ماده ۱۱ قانون باید درخواست کسر ساعت کار خود را به بنیاد استان ارایه کنند. بنیاد استان براساس دستورالعمل مربوط و با اخذ نظر پزشک معتمد خود مبنی بر نیاز جانباز به مراقبت‌های پزشکی و تعیین میزان کسر ساعت و مدت زمان استفاده که به تصویب کمیسیون پزشکی می‌رسد، موضوع را برای اجرا به دستگاه ذی‌ربط ابلاغ می‌کند.

ماده ۷- نظارت لازم برای حسن اجرای این آیین‌نامه حسب مورد براساس مواد ۱۴ و ۱۶ قانون صورت می‌گیرد.

ماده ۸- جانبازان مشمول قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز از کارافتاده و مفقودالاثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۲ و آن دسته از جانبازان بازنشسته‌ای که مطابق قانون مجدداً اشتغال به کار یافته‌اند، مشمول این آیین‌نامه نیستند.

موادی از قانون حمایت از آزادگان (اسرای آزاد شده) بعد از ورود به کشور مصوب ۱۳۶۸/۹/۱۳ مجلس شورای اسلامی

ماده ۱۳- مدت اسارت برای عموم آزادگان اعم از این که قبل از اسارت در دستگاه‌ها شاغل بوده و یا بعد از اسارت شاغل شوند با تمایل آنان به ازای هر یک سال اسارت دو سال به عنوان سابقه خدمت رسمی و مرتبط تلقی می‌گردد و از هر لحاظ مورد محاسبه قرار خواهد گرفت و دستگاه ذی‌نفع موظف است کسورات بازنشستگی را در قانون بودجه سال بعد پیش‌بینی و به صندوق‌های بازنشستگی ذی‌ربط پرداخت نماید.

ماده ۲۱- اسرای آزاد شده داوطلب استخدامی در دستگاه‌های مذکور در ماده ۲۳ از شرط حداقل تحصیلات مندرج در بند ج ماده ۱۴ قانون استخدام کشوری معاف می‌باشند و با سواد خواندن و نوشتن می‌توانند استخدام شوند و دستگاه‌های ذی‌ربط موظفند وسایل ادامه تحصیلات این قبیل افراد را فراهم آورند.

تبصره- مدرک تحصیلی آزادگان از نظر استخدامی معادل یک مقطع تحصیلی بالاتر تلقی می‌شود.

ماده ۲۲- وزارت آموزش و پرورش و وزارت فرهنگ و آموزش عالی مکلفند که با تشکیل دوره‌های فشرده کوتاه‌مدت جبران عقب‌افتادگی تحصیلی دوران اسارت آزادگان را نموده و پس از امتحانات مدرک تحصیلی لازم به آنان اعطا نمایند. وزارتین مذکور آیین‌نامه اجرایی لازم را ظرف مدت دو ماه تهیه و به تأیید هیأت وزیران می‌رسانند.

ماده ۲۳- کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دستگاه‌های قضایی، نهاد ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانک‌ها، شرکت‌های بیمه، مؤسسات و شرکت‌ها و کارخانجات ملی شده و دارای مدیریت دولتی و تحت پوشش مؤسسات دولتی، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران،

۵۹۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شهرداری‌ها و مؤسسات تابعه و یا وابسته به آنها و کلیه شرکت‌ها و مؤسساتی که به‌نحوی از بودجه عمومی دولت استفاده می‌نمایند، کلیه مؤسسات و شرکت‌ها و کارخانجاتی که به هر نحوی از سهام یا سرمایه‌گذاری و یا کمک مالی دولت استفاده می‌نمایند و مصادره‌ای‌ها و مؤسسات واگذاری دولت به مؤسسات فرهنگی خیریه و عام‌المنفعه و همچنین مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مشمول این قانون می‌باشند و در این قانون اختصاراً دستگاه نامیده شده‌است.

رییس مجلس شورای اسلامی - علی‌اکبر ناطق نوری

قانون الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده‌های شهدا، جانبازان از کار افتاده، اسرا و مفقودالائره‌های انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل ۹ ماه متوالی یا یک سال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت نموده‌اند مصوب ۱۳۷۵/۹/۲۸ مجلس شورای اسلامی

ماده واحده - تبصره‌ای به شرح ذیل به قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده‌های شهدا، جانبازان از کار افتاده، اسرا و مفقودالائره‌های انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل ۹ ماه متوالی یا یک سال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت نموده‌اند مصوب ۱۳۶۷/۱۰/۷ مجلس شورای اسلامی الحاق می‌گردد:

تبصره - هرگونه دریافتی جانبازان و مستمری‌بگیران شهدا، مفقودین و اسرا و آزادگان از بابت وضعیت جانبازی، شهادت، مفقودالائره بودن و یا اسارت به موجب مقررات قانونی مربوط با رعایت شرایط ذیل بلامانع است:

۱- دریافت حقوق از بابت استخدام (رسمی یا غیررسمی)، حقوق بازنشستگی، وظیفه و مستمری (به سبب قانون دیگر) و ازدواج همسران شهدا موجب قطع حقوق و دریافتی‌های موضوع تبصره نخواهد بود؛

۲- دریافتی‌های فوق مشمول هیچ یک از مقررات مربوط به دریافت دو حقوق از صندوق دولت و صندوق‌های بازنشستگی نمی‌باشد.

قانون تسهیلات استخدامی ویژه فرزندان شاهد مصوب ۱۳۸۰/۳/۲۲ مجلس شورای اسلامی

ماده ۱- کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، قوه قضاییه، مجلس شورای اسلامی، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، نیروهای نظامی و انتظامی، نهادهای انقلاب اسلامی و مؤسسات و شرکت‌های تحت پوشش، وابسته و تابعه آنها، نهادهای عمومی غیردولتی و کلیه سازمان‌ها و مؤسساتی که به‌نحوی از آنها از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند و یا قسمتی از بودجه آنها توسط دولت تأمین می‌شود و نیز مؤسسات و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است (همانند شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی و سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان تأمین اجتماعی، سازمان صنایع ملی ایران، شرکت ملی فولاد ایران و ...، بانک‌ها و شرکت‌های تابعه و تحت پوشش آنها) مشمولین این قانون هستند.

ماده ۲- کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۱) این قانون مکلفند با رعایت اهداف قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران همه ساله در استخدام نیروی انسانی مورد نیاز خود (اعم از رسمی، پیمانی، ثابت، قراردادی و عناوین مشابه) حداقل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) از سهمیه ایشارگران یا پانزده درصد (۱۵٪) از ظرفیت و مجوزهای استخدامی کل کشور را جهت استخدام فرزندان شاهد که بیکار و واجد شرایط تحصیلی و سنی باشند اختصاص دهند.

تبصره ۱- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است در تأمین نیروی انسانی دستگاه‌هایی که مجوز استخدام آنها به تصویب هیأت وزیران می‌رسد نسبت به رعایت این موضوع اقدام کند.

تبصره ۲- سهمیه استخدامی پیش‌بینی‌شده برای فرزندان شاهد در سطوح

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۹۳

تحصیلی مختلف و متناسب با شرایط تحصیلی پیش‌بینی شده برای مجوزهای استخدامی تعیین خواهد شد.

تبصره ۳- تأیید بیکار بودن فرزندان شاهد به‌عهده بنیاد شهید انقلاب اسلامی خواهد بود.

ماده ۳- استخدام فرزندان شهدایی که قبل از شهادت یا مفقودیت، مستخدم آن دستگاه بوده‌اند نسبت به فرزندان دیگر شهدای متقاضی استخدام اولویت دارد.

تبصره ۴- فرزندان شاهد فارغ‌التحصیل رشته‌های پزشکی و پیراپزشکی که از گذراندن «طرح خدمت در مناطق مورد نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» معاف شده و یا می‌شوند مشمول تبصره ۲ ماده ۱۱ قانون خدمت پزشکان و پیراپزشکان مصوب ۱۳۷۵/۲/۱۲ می‌باشند.

تبصره ۵- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مسئولیت نظارت بر اجرای این قانون را به‌عهده داشته و گزارش عملکرد آن را همه ساله به مجلس شورای اسلامی ارائه خواهد کرد.

تبصره ۶- آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بنیاد شهید انقلاب اسلامی حداکثر ظرف مدت سه ماه تهیه و به‌تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

رییس مجلس شورای اسلامی - مهدی کروبی

آیین‌نامه اجرایی قانون تسهیلات استخدامی ویژه فرزندان شاهد مصوب ۱۳۸۱/۶/۳ هیأت وزیران (با اصلاحات بعدی)

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۳/۶ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۵/۱۴۰۰۱ مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۰ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد ماده (۶) قانون تسهیلات استخدامی ویژه فرزندان شاهد مصوب ۱۳۸۰، آیین‌نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- در این آیین‌نامه عبارت‌های زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:
(الف) فرزندان شاهد: فرزندانی هستند که به تشخیص بنیاد شهید انقلاب اسلامی پدر یا مادر آنها شهید محسوب می‌شوند.
(ب) قانون: قانون تسهیلات استخدامی ویژه فرزندان شاهد- مصوب ۱۳۸۰؛
(ج) دستگاه‌ها: دستگاه‌های موضوع ماده یک قانون تسهیلات استخدامی ویژه فرزندان شاهد؛

(د) بنیاد: بنیاد شهید انقلاب اسلامی.

ماده ۲- کلیه دستگاه‌ها مکلفند همه ساله در استخدام نیروی انسانی مورد نیاز خود اعم از رسمی، پیمانی، ثابت، قراردادی و عناوین مشابه حداقل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) از سهمیه ایثارگران یا پانزده درصد (۱۵٪) از ظرفیت و مجوزهای استخدامی کل کشور را به استخدام فرزندان بیکار شاهد واجد شرایط تحصیلی و سنی اختصاص دهند.
تبصره- دوره‌های آموزشی که منجر به تعهد استخدامی می‌شوند مشمول سهمیه موضوع قانون هستند.

ماده ۳- دستگاه متقاضی استخدام موظف است در هر مورد پس از کسب مجوز استخدام از مراجع ذیصلاح، مشخصات کامل نیروی انسانی مورد نیاز خود اعم از سن، جنس، تحصیلات، مهارت، محل جغرافیایی خدمت و دیگر ویژگی‌های مورد نیاز را اعلام

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۹۵

نماید و با معرفی بنیاد حداکثر تا سه ماه ضمن رعایت ضوابط و مقررات استخدامی و گزینش مربوط افراد مورد نیاز را استخدام نماید.^۱

تبصره - دستگاه‌ها مکلفند ترتیبی اتخاذ نمایند تا سهمیه موضوع قانون پس از طی مراحل گزینش اعمال شود.

ماده ۴ - امور مربوط به معرفی فرزندان شاهد واجد شرایط تحصیلی و سنی جهت استخدام و اشتغال در دستگاه‌ها بر عهده بنیاد است.

ماده ۵ - فهرست اسامی فرزندان بیکار شاهد موضوع تبصره (۳) ماده (۲) قانون توسط بنیاد تهیه و در بانک اطلاعاتی به صورت متمرکز جمع‌آوری می‌شود. در صورت لزوم بانک اطلاعاتی فرزندان بیکار شاهد در سطح استان‌ها در راستای اجرای قانون به صورت غیرمتمرکز تشکیل می‌شود.

تبصره - چنانچه مجوز استخدام دستگاه‌ها در محدوده استان صادر شده باشد فرزندان شاهد همان استان در اولویت هستند.

ماده ۶ - فرزندان شاهد ضمن دارا بودن شرایط سنی و تحصیلی لازم برای استخدام، پس از شرکت در امتحان استخدامی و طی مراحل گزینش از سهمیه یاد شده استفاده می‌کنند.^۲

تبصره ۱ - فرزندان شاهد از شرط حداقل معدل برای ورود به خدمت در دستگاه‌ها معاف هستند.

تبصره ۲ - دستگاه‌های مشمول این قانون که در جذب و استخدام تابع مقررات آزمون ادواری استخدامی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور نیستند، موظفند چنانچه تعداد فرزندان شاهد واجد شرایط سنی و تحصیلی لازم، کمتر یا برابر سهمیه موضوع ماده (۲) قانون باشد، بدون شرکت در آزمون ورودی و صرفاً پس از طی مراحل گزینش

۱- عبارت «و با معرفی بنیاد حداکثر تا سه ماه ضمن رعایت ضوابط و مقررات استخدامی و گزینش مربوط افراد مورد نیاز را استخدام نماید.» به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱ هیأت وزیران به انتهای ماده (۳) اضافه شد.

۲- به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱ هیأت وزیران، ماده (۶) اصلاح و تبصره‌های ۱ و ۲ جایگزین تبصره قبلی گردید.

پذیرش نمایند و چنانچه تعداد آنها بیش از سهمیه موضوع ماده (۲) قانون باشد، پس از موفقیت در آزمون استخدامی که بین خود فرزندان شاهد توسط بنیاد شهید انقلاب اسلامی برگزار خواهد شد، افراد واجد شرایط سهمیه مزبور معرفی خواهند شد.

ماده ۷- به منظور حذف افراد جذب شده و جلوگیری از معرفی مجدد یا اطلاع از عدم جذب آنها، دستگاه استخدام کننده مکلف است حداکثر تا دو ماه نسبت به اعلام نتایج جذب و استخدام افراد معرفی شده به بنیاد اقدام نماید.

ماده ۸- فرزندان شاهد فارغ التحصیل رشته های پزشکی و پیراپزشکی که از گذراندن طرح خدمت در مناطق مورد نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی معاف شده یا می شوند در صورت نیاز وزارت یاد شده با اولویت مناطق محروم و نیازمند در حین خدمت به استخدام پیمانی یا رسمی دستگاه مربوط در می آیند.

ماده ۹- فرزندان شاهی که در اجرای قانون به خدمت در دستگاه پذیرفته می شوند در صورت خروج از خدمت اعم از استعفا، اخراج، بازخرید خدمت یا انفصال دایم مجدداً مشمول این آیین نامه نیستند.

تبصره- آن دسته از فرزندان شاهد که قبل از اجرای قانون به صورت رسمی، ثابت یا عناوین مشابه در خدمت دستگاه ها بوده و به هر نحو رابطه استخدامی آنها با دستگاه محل خدمت قطع شده باشد از شمول این ماده مستثنا هستند.

ماده ۱۰- فرزندان شاهد از پرداخت (۵۰٪) حق ثبت نام موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۱) آیین نامه اجرایی بند (الف) ماده (۴۳) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین موضوع تصویب نامه شماره ۲۴۵۲۶ ت ۱۵۱۶۵ ه مورخ ۱۳۷۴/۴/۱۰ معاف هستند.

ماده ۱۱- به منظور رسیدگی به شکایات و اعتراضات استخدامی ناشی از عدم اجرای صحیح قانون، کمیسیونی مرکب از نمایندگان بنیاد، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و دستگاه ذی ربط در سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تشکیل و در این خصوص اتخاذ تصمیم خواهد نمود.

ماده ۱۲- دستگاه استخدام کننده مکلف است نتیجه استخدام فرزندان شاهد معرفی شده از سوی بنیاد را ضمن ارسال نسخه ای از حکم استخدامی پذیرفته شدگان، جهت

بخش پنجم: ایثارگران / ۵۹۷

نظارت بر حسن اجرای قانون و ارایه گزارش عملکرد سالانه به مجلس شورای اسلامی به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعلام نماید.

ماده ۱۳- دستگاه‌ها موظفند آن دسته از فرزندان شاهی را که قبل از شهادت یا مفقودیت، مستخدم آن دستگاه بوده‌اند، در اجرای سهمیه موضوع ماده (۲) قانون، نسبت به فرزندان دیگر شهادی متقاضی استخدام در اولویت قرار دهند.^۱

تبصره- فرزندان شاهد مانند سایر ایثارگران از مأموریت آموزشی برخوردار می‌شوند.

معاون اول رئیس‌جمهور- محمدرضا عارف

۱- به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱ هیأت وزیران، ماده ۱۳ و دو تبصره آن به آیین‌نامه اجرایی اضافه شد، لیکن به موجب ایراد رئیس مجلس شورای اسلامی، هیأت وزیران در تاریخ ۱۳۸۳/۴/۲۱ متن ماده فوق را جایگزین ماده ۱۳ قبلی نمود و همچنین تبصره (۱) نیز از زمان ایراد موقوف‌الاجرا گردید. با این وصف، تبصره (۱) حذف و لذا تبصره (۲) به تبصره تغییر یافت.

قانون الحاق یک تبصره به عنوان تبصره ۷ به ماده ۳ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ مجلس شورای اسلامی

ماده واحده- متن زیر به عنوان تبصره (۷) به ماده (۳) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت- مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳- اضافه می شود:

تبصره ۷- دولت می تواند به ایثارگرانی که مشمول بندهای (د) و (ه) تبصره (۴) این ماده می شوند، علاوه بر گروه های تشویقی تبصره یاد شده، یک الی دو گروه تشویقی دیگر اعطا نماید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و یکم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۱/۲/۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

آیین نامه تسهیلات آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر
مصوب ۱۳۸۶/۵/۳۰ شورای طرح و برنامه شاهد
(ضمیمه آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی،
کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا تخصصی)

مقدمه

به منظور تحقق فرامین بنیانگذار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) و رهبر فرزانه انقلاب حضرت آیت ا... خامنه ای (مدظله العالی) در خصوص رسیدگی همه جانبه به امور آموزشی، فرهنگی و رفاهی یادگاران معزز شهدا و ایثارگران و اهتمام ویژه در تربیت و تحصیل فرزندان شاهد تا عالی ترین سطوح و به دنبال اصلاحیه اساسنامه طرح شاهد (مصوب جلسه ۱۵۲ مورخ ۸۵/۸/۲۳ شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی) در مورد تسهیل امر آموزش و ارتقای تحصیلی فرزندان شاهد و ایثارگر و همچنین مصوبه جلسه ۵۶۴ مورخ ۸۴/۴/۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی در مورد تعمیم تسهیلات طرح شاهد به فرزندان آزادگان و فرزندان جانبازان ۵۰٪ الی ۶۹٪، این آیین نامه که متناسب با نیازهای جدید جامعه شاهد و ایثارگر و به منظور اصلاح، تکمیل و تجمیع آیین نامه ها و مقررات آموزشی موجود تدوین گردیده است، پس از تأیید ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و تصویب ستاد برنامه ریزی امور فرهنگی فرزندان شاهد، در جلسه مورخ ۸۶/۵/۳۰ شورای طرح و برنامه شاهد به تصویب نهایی رسیده است و از تاریخ تصویب لازم الاجرا می باشد.

تعاریف

الف) تسهیلات این آیین نامه متناسب با مواد آن به دانشجویان شاهد و ایثارگر ذیل تعلق می گیرد:

۱- فرزندان (شهید، جاوید الاثر، آزاده، جانباز ۵۰٪ و بالاتر)؛

- ۲- جانباز ۷۰٪ به بالا؛
- ۳- همسر (شهید، جاوید الاثر، آزاده، جانباز ۵۰٪ و بالاتر)؛
- ۴- جانباز ۲۵٪ و بالاتر؛
- ۵- آزادگان (با حداقل شش ماه سابقه اسارت)؛
- ۶- جانباز با حداقل ۱۵٪ جانبازی و سه ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه؛
- ۷- رزمنده با حداقل سابقه حضور داوطلبانه شش ماه متوالی و یا نه ماه متناوب در جبهه.

(ب) واژه ستاد عبارت است از:
ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه.

فصل اول - آیین نامه تسهیلات آموزشی ویژه دوره های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و پیوسته، ضمیمه آیین نامه آموزشی مصوب جلسه ۳۹۹ مورخ ۷۶/۲/۱۴ شورای عالی برنامه ریزی^۱

- ۱- تبصره ۱ الحاقی به ماده ۲: (ماده ۲۳ آیین نامه جدید)
چنانچه آزاده ای قبل از اسارت در یکی از دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی پذیرفته شده و موفق به ثبت نام نشده باشد، قبولی وی محفوظ و دانشگاه مربوطه موظف است پس از تأیید بنیاد شهید و امور ایثارگران و با معرفی نامه سازمان سنجش آموزش کشور (یا مرکز آزمون دانشگاه آزاد اسلامی) از ایشان ثبت نام به عمل آورد.
- ۲- تبصره ۲ الحاقی به ماده ۲: (ماده ۲۳ آیین نامه جدید)
دانشجوی آزاده می تواند، در صورت تمایل ثبت نام خود را پس از آزادی تا دو نیم سال تحصیلی برای کاردانی و چهار نیم سال برای کارشناسی بدون احتساب در سنوات به تعویق اندازد.
- ۳- تبصره الحاقی به ماده ۳: (ماده ۲۳ آیین نامه جدید)

۱- با توجه به تصویب آیین نامه آموزشی جدید دوره های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته مورخ ۱۳۹۱/۷/۲۲ شورای عالی برنامه ریزی، مواد و تبصره های الحاقی با آیین نامه جدید تطبیق داده شد.

بخش پنجم: ایثارگران / ۶۰۱

دانشجوی جانبازی که به علت معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ نتواند در مهلت مقرر برای ثبت نام مراجعه کند، در صورتی که مدت مذکور حداکثر بیشتر از ۴/۱۷ مدت زمان نیمسال نباشد، با تأیید مدیر کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه می‌تواند انتخاب واحد نماید.

۴- تبصره ۱ الحاقی به ماده ۹:

دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به‌منظور تقویت و ارتقای سطح بنیه علمی دانشجویان شاهد و ایثارگر می‌بایستی طبق برنامه تنظیم شده اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر، کلاس‌های تقویتی برگزار نمایند و بنیاد شهید و امور ایثارگران نیز نسبت به تأمین حداقل ۵۰٪ و در دانشگاه‌های غیرانتفاعی و نوبت دوم تا ۱۰۰٪ هزینه‌های مربوط به جامعه هدف خود اقدام می‌نماید.

۵- تبصره ۶ الحاقی به ماده ۱۱: (تبصره ماده (۷) آیین‌نامه جدید)

دانشجوی شاهد و ایثارگری که با گذراندن ۸ واحد درسی فارغ‌التحصیل می‌شود، می‌تواند در دوره تابستانی حداکثر ۸ واحد انتخاب نماید.

۶- تبصره ۷ الحاقی به ماده ۱۱: (تبصره (۴) ماده (۷) آیین‌نامه جدید)

دانشجوی شاهد و ایثارگر می‌تواند با تشخیص مدیر کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه، فقط در ۴ نیمسال تحصیلی حداقل ۱۰ واحد انتخاب نماید.

۷- تبصره ۸ الحاقی به ماده ۱۱: (تبصره (۴) ماده (۷) آیین‌نامه جدید)

در صورتی که واحدهای انتخابی دانشجو در هر نیمسال تحصیلی به کمتر از ۱۲ واحد تقلیل یابد، میانگین نمرات کمتر از ۱۲ دانشجو در آن نیمسال مشروطی محسوب نمی‌شود.

۸- تبصره ۹ الحاقی به ماده ۱۱: (ماده (۷) آیین‌نامه جدید)

دانشجوی آزاده می‌تواند با تأیید ستاد تا سقف ۲۰ واحد درسی از واحدهای خود را به‌صورت دوره فشرده گذرانده و امتحان دهد، نمرات کسب شده در میانگین کل محاسبه گردیده ولی ترم مذکور جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی‌شود.

۹- تبصره ۱ الحاقی به ماده ۱۳: (ماده ۱۳ آیین‌نامه جدید)

برای دانشجوی شاهد و ایثارگر به حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته یک نیمسال و در دوره‌های کارشناسی پیوسته دو نیمسال اضافه

می‌شود.

۱۰- تبصره ۲ الحاقی به ماده ۱۳: (ماده ۱۳ آیین‌نامه جدید)

مدت اسارت دانشجویان آزاده جزو سنوات تحصیل آنان محسوب نمی‌شود.

۱۱- تبصره ۳ الحاقی به ماده ۱۴: (ماده ۱۵ آیین‌نامه جدید)

دانشجوی شاهد و ایثارگری که به دلیل انجام معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ و یا متأثر از آلام گذشته نتواند در جلسه یا جلسات درس یا دروس شرکت کند رعایت حد نصاب ۱۰ واحد در طول نیم‌سال برای وی الزامی نیست و در صورت تأیید ستاد، آن نیم‌سال جزو سنوات تحصیلی وی محسوب نمی‌شود.

۱۲- تبصره الحاقی به ماده ۱۵: (ماده ۱۵ آیین‌نامه جدید)

دانشجوی شاهد و ایثارگری که به دلیل انجام معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ و یا متأثر از آلام گذشته با تأیید ستاد، نتواند در امتحان درس یا دروس اخذ شده، شرکت نماید، با تأیید ستاد می‌تواند حداکثر تا پایان نیم‌سال بعدی در امتحان آن درس یا دروس شرکت نماید. در غیراین صورت درس یا دروس مذکور حذف شده و مطابق تبصره الحاقی به ماده ۱۴ رعایت حد نصاب الزامی نیست.

۱۳- تبصره الحاقی به ماده ۱۶: (ماده ۱۵ آیین‌نامه جدید)

تشخیص موجه یا غیرموجه بودن غیبت دانشجوی شاهد و ایثارگر در جلسات درس یا امتحان با ستاد می‌باشد.

۱۴- تبصره الحاقی به ماده ۱۸: (ماده ۱۲ آیین‌نامه جدید)

دانشجوی شاهد و ایثارگر، می‌تواند دو درس نظری خود را تا دو هفته به پایان نیم‌سال تحصیلی حذف نماید، مشروط بر این که تعداد واحدهای باقیمانده او از ۱۰ واحد کمتر نشود.

۱۵- تبصره الحاقی به ماده ۱۹: (ماده ۲۱ آیین‌نامه جدید)

تشخیص قادر نبودن به ادامه تحصیل در نیم‌سال مورد نظر، برای دانشجوی شاهد و ایثارگر با ستاد می‌باشد. در این صورت، نیم‌سال مربوطه جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو محسوب نمی‌شود.

۱۶- تبصره الحاقی به ماده ۲۰: (تبصره ۲) ماده ۱۶ آیین‌نامه جدید)

مدت زمان امتحان (میان ترم و پایان ترم) برای دانشجویان جانباز، با توجه به

بخش پنجم: ایثارگران / ۶۰۳

وضعیت جسمی و روحی آنها بنا به تشخیص و اعلام مدیر کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه، حداکثر تا ۲ برابر مدت زمان معمول آن قابل افزایش است.

۱۷- تبصره الحاقی به ماده ۲۳: (تبصره (۳) ماده ۱۷ آیین نامه جدید)

برای دانشجوی آزاده، جانباز و همسر جانباز ۵۰٪ و بالاتر به زمان تبدیل نمره ناتمام به نمره قطعی با تأیید ستاد، حداکثر یک نیم سال اضافه می شود.

۱۸- تبصره ۳ الحاقی به ماده ۲۶: (تبصره ماده ۱۸ آیین نامه جدید)

نمرات مردودی سه درس دانشجویان شاغل به تحصیل آزاده، جانباز با حداقل ۲۵٪ جانبازی و همسر جانباز ۵۰٪ و بالاتر از کارنامه تحصیلی حذف و در میانگین نمرات آنان محسوب نمی شود، مشروط بر این که نمرات هر یک از دروس مزبور پس از اخذ آنها و شرکت در امتحان های مربوطه کمتر از ۱۲ نباشد.^۱

برای دانشجوی جانبازی که درصد جانبازی او بیش از ۲۵٪ باشد، بازای هر ۱۰٪ جانبازی بیشتر، یک درس به سه درس فوق اضافه می شود و در هر حال تعداد دروس حذف شده در طول تحصیل حداکثر ۵ درس خواهد بود.

دانشجویان موضوع بند ۱ و ۲ تعاریف، در طول تحصیل تا سقف حداکثر ۵ درس با تأیید ستاد مشمول این تبصره می باشند.

۱۹- تبصره الحاقی به ماده ۲۹: (ماده ۲۰ آیین نامه جدید)

برای دانشجویان شاهد و ایثارگر یک نیم سال به این تعداد اضافه می شود.

۲۰- تبصره الحاقی به ماده ۳۰: (ماده ۳۲ آیین نامه جدید)

دانشجوی شاهد و ایثارگر با گذراندن حداقل ۷۰ واحد درسی و کسب حداقل میانگین کل ۱۰، مدرک کاردانی دریافت می کند. در این صورت صدور مدرک کاردانی، حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود یا عدم وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته، یا مجری بودن دانشگاه صادرکننده مدرک کاردانی، صورت می گیرد.

۲۱- تبصره الحاقی به ماده ۳۲:

۱- با تصویب تبصره ماده ۱۸ آیین نامه جدید، دانشجویان ایثارگر همانند سایرین در صورتی که در نیم سال های بعدی موفق به کسب نمره ۱۴ شوند دروس قبلی قبول نشده آنان حذف می شود، لیکن نمرات بین ۱۲ تا کمتر از ۱۴ مشمول محدودیت تا سقف (۵) درس می باشد.

۶۰۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشجوی شاهد و ایثارگر شاغل به تحصیل در دوره کارشناسی ارشد پیوسته و دکترای حرفه‌ای، در طول تحصیل تا سقف واحدهای قابل قبول دوره کارشناسی (۱۴۰-۱۳۵) تابع آیین‌نامه تسهیلات آموزشی دانشجویان مقطع کارشناسی می‌باشد و دروس پس از آن، تابع آیین‌نامه کارشناسی ارشد ناپیوسته خواهد شد.

۲۲- تبصره ۱ الحاقی به ماده ۳۳: (ماده ۲۱ آیین‌نامه جدید)

در صورتی که مرخصی برای معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ باشد و مدت درمان بیش از یک ماه ادامه یابد و مدارک مربوط مورد تأیید ستاد واقع شود؛ آن نیم‌سال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی‌شود. همچنین علاوه بر مرخصی تحصیلی مجاز، اعطای چهار نیم‌سال مرخصی بدون احتساب در سنوات به همسر شهید و جانباز ۵۰٪ و بالاتر و جانباز اعصاب و روان با حداقل ۱۵٪ جانبازی، با تأیید ستاد بلامانع است.

۲۳- تبصره الحاقی به ماده ۳۵: (ماده ۲۱ آیین‌نامه جدید)

در صورتی که دانشجوی شاهد و ایثارگر به دلیل معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ و یا آلام متأثر از آن، دچار وقفه تحصیلی به میزان حداکثر ۲ نیم‌سال گردد، با تأیید ستاد می‌تواند ادامه تحصیل بدهد و آن مدت جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی‌شود.

۲۴- تبصره ۱ الحاقی به ماده ۳۸: (ماده ۲۷ آیین‌نامه جدید)

کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظفند در هر سال تحصیلی با انتقال دانشجویان شاهد و ایثارگر در قالب آیین‌نامه نقل و انتقال مصوب جلسه مورخ ۸۵/۷/۲۶ شورای طرح و برنامه شاهد موافقت نمایند.

۲۵- تبصره ۲ الحاقی به ماده ۳۸: (ماده ۲۷ آیین‌نامه جدید)

بهره‌مندی دانشجوی شاهد و ایثارگر از آیین‌نامه نقل و انتقال مصوب جلسه مورخ ۸۵/۷/۲۶ شورای طرح و برنامه شاهد مانعی برای استفاده از نقل و انتقال عادی نیست.

۲۶- تبصره الحاقی به ماده ۴۶: (ماده ۲۹ آیین‌نامه جدید)

پذیرش کلیه دروس با نمرات ۱۰ و بالاتر دانشجوی شاهد و ایثارگر انتقالی توسط دانشگاه مقصد الزامی است.

۲۷- تبصره الحاقی به ماده ۵۲: (ماده ۲۷ آیین‌نامه جدید)

بخش پنجم: ایثارگران / ۶۰۵

دانشجوی شاهد و ایثارگر می‌تواند در دوره کارشناسی تا ۴ نیم‌سال تحصیلی و در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته تا ۲ نیم‌سال تحصیلی، به‌طور تمام‌وقت به‌صورت مهمان تحصیل کند، مجموع دروس مهمان نباید از ۶۰٪ کل واحدها تجاوز کند.

۲۸- تبصره الحاقی به ماده ۵۵: (ماده ۲۵ آیین‌نامه جدید)

برای دانشجوی شاهد و ایثارگر، گذراندن حداقل ۱۴ واحد درسی کفایت می‌کند، همچنین این‌گونه دانشجویان در تغییر رشته از شمول شرط بند ۳ مستثنا می‌باشند.

۲۹- تبصره الحاقی به ماده ۵۶: (مواد ۲۵ و ۲۸ آیین‌نامه جدید)

دانشجوی شاهد و ایثارگر می‌تواند در صورت موافقت ستاد، بدون در نظر گرفتن شرایط احراز رتبه نسبی، از مقطع بالاتر به مقطع پایین‌تر تغییر رشته دهد.

۳۰- تبصره ۳ الحاقی به ماده ۵۸: (ماده ۲۹ آیین‌نامه جدید)

در مورد دانشجوی شاهد و ایثارگر، پذیرش دروس با حداقل نمره ۱۰ بنا به تشخیص و اعلام ستاد الزامی است.

۳۱- تبصره ۱ الحاقی به ماده ۵۹: (ماده ۲۸ آیین‌نامه جدید)

دانشجوی شاهد و ایثارگری که به تشخیص ستاد توانایی ادامه تحصیل در رشته خود را نداشته باشد، می‌تواند به رشته دیگری در گروه آموزشی مربوط و یا رشته‌ای در سایر گروه‌های آزمایشی تغییر رشته دهد. در صورتی که تغییر رشته، منوط به تغییر محل تحصیل باشد، با تأیید و معرفی اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت متبوع، دانشگاه مقصد ملزم به پذیرش دانشجو می‌باشد.

۳۲- تبصره ۴ الحاقی به ماده ۶۳: (ماده ۲۹ آیین‌نامه جدید)

در مورد دانشجوی شاهد و ایثارگر، پذیرش دروس با حداقل نمره ۱۰ الزامی است.

۳۳- تبصره الحاقی به ماده ۶۵: (ماده ۳۱ آیین‌نامه جدید)

دانشجوی شاهد و ایثارگر می‌تواند دروس مزبور را در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته در ۲ نیم‌سال و کارشناسی پیوسته حداکثر در ۳ نیم‌سال با رعایت سایر شرایط تکرار نماید.

**فصل دوم - آیین نامه تسهیلات آموزشی دوره کارشناسی ارشد، ضمیمه
آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب جلسه ۲۹۱
شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵**

- ۱- تبصره ۲ الحاقی به ماده ۷: (ماده ۱۱ آیین نامه جدید)
در صورتی که به تشخیص پزشک معالج و تأیید پزشک معتمد دانشگاه یا تأیید ستاد، درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن مستلزم عدم حضور دانشجوی شاهد و ایثارگر به میزان بیش از $\frac{4}{17}$ ساعات کلاس باشد آن درس حذف می شود. در این صورت رعایت حد نصاب ۸ واحد در آن نیم سال الزامی نیست.
- ۲- تبصره ۲ الحاقی به ماده ۸: (ماده ۱۲ آیین نامه جدید)
تشخیص موجه یا غیرموجه بودن غیبت دانشجوی شاهد و ایثارگر در جلسه یا جلسات امتحان با اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه می باشد.
- ۳- تبصره ۳ الحاقی به تبصره ماده ۸: (ماده ۱۲ آیین نامه جدید)
دانشجوی شاهد و ایثارگری که به دلیل درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن موفق به شرکت در امتحان درس یا دروسی نگردد، با ارایه گواهی پزشکی و تأیید ستاد می تواند حداکثر تا پایان نیم سال بعد در امتحان آن درس یا دروس شرکت نماید، در غیراین صورت آن درس یا دروس حذف می شود.
- ۴- تبصره ۳ الحاقی به ماده ۹: (ماده ۱۵ آیین نامه جدید)
در مورد دانشجوی شاهد و ایثارگر با تشخیص ستاد، یک نیم سال به حداکثر سنوات تحصیلی افزوده می شود.
- ۵- تبصره ۴ الحاقی به ماده ۱۰: (ماده ۱۳ آیین نامه جدید)
برای دانشجوی شاهد و ایثارگر با تشخیص ستاد به این مدت یک نیم سال بدون احتساب در سنوات اضافه می شود.
- ۶- تبصره الحاقی به تبصره ۳ ماده ۱۰: (ماده ۱۳ آیین نامه جدید)

۱- با توجه به تصویب آیین نامه آموزشی جدید دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب ۱۳۸۸/۱/۱۵ شورای برنامه ریزی آموزش عالی، مواد و تبصره های الحاقی، با آیین نامه جدید تطبیق داده شد.

بخش پنجم: ایثارگران / ۶۰۷

در صورتی که دانشجوی شاهد و ایثارگر به دلیل درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن دچار وقفه تحصیلی گردد، با تأیید ستاد، می تواند ادامه تحصیل دهد.

۷- تبصره الحاقی به ماده ۱۲: (ماده ۱۰ آیین نامه جدید)

نمرات مردودی حداکثر دو درس دانشجویان شاغل به تحصیل شاهد، آزاده و جانباز با حداقل ۲۵٪ جانبازی، از کارنامه تحصیلی حذف و در میانگین نمرات آنان محسوب نمی شود، مشروط بر این که نمرات هر یک از دروس مذکور پس از اخذ مجدد کمتر از ۱۴ نباشد.

۸- تبصره ۴ الحاقی به ماده ۱۲: (ماده ۱۰ آیین نامه جدید)

دانشجوی شاهد و ایثارگری که به دلیل درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن، موفق به انجام فعالیت های مربوط به درس ناتمام نشود، تا پایان اولین نیم سال تحصیلی پس از درمان و بازگشت به تحصیل با تشخیص و تأیید ستاد فرصت دارد نمره ناتمام را به نمره قطعی تبدیل نماید.

۹- تبصره ۲ الحاقی به ماده ۱۳: (ماده ۸ آیین نامه جدید)

در صورتی که واحدهای درسی دانشجوی شاهد و ایثارگر در یک نیم سال به کمتر از ۸ واحد تقلیل یابد و معدل آن نیم سال بیش از ۱۲ و کمتر از ۱۴ باشد، مشروط محسوب نمی شود (استفاده از این بند فقط برای یک نیم سال مجاز می باشد).

۱۰- تبصره ۳ الحاقی به ماده ۱۳: (ماده ۸ آیین نامه جدید)

برای دانشجوی شاهد و ایثارگر به این تعداد یک نیم سال اضافه می شود.

۱۱- تبصره الحاقی به ماده ۲۳: (ماده ۱۶ آیین نامه جدید)

در صورتی که دانشجوی شاهد و ایثارگر به دلیل درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن، با تأیید ستاد قادر به ادامه تحصیل در دانشگاه مبدأ نباشد با تشخیص ستاد مبدأ و تأیید و معرفی اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت متبوع به دانشگاه دیگری انتقال می یابد و در این صورت دانشگاه مقصد ملزم به پذیرش دانشجو می باشد.

**فصل سوم - آیین نامه تسهیلات آموزشی دوره دکترا، ضمیمه آیین نامه
آموزشی مصوب جلسه مصوب ۱۳۸۴/۱/۲۷
شورای عالی برنامه ریزی^۱**

۱- تبصره ۴ الحاقی به ماده ۳:

برای داوطلبان شاهد و ایثارگر آزمون دوره دکترا تخصصی، اعمال ۸۰٪ نمره آخرین فرد پذیرفته شده شامل تمامی مراحل از جمله آزمون زبان، کتبی و مصاحبه می باشد.

۲- تبصره ۵ الحاقی به ماده ۳:

حضور مدیر کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه به عنوان نماینده ستاد در کمیته پذیرش نهایی آزمون دکترا تخصصی الزامی است.

۳- تبصره ۶ الحاقی به ماده ۳:

چنانچه پس از اعمال سهمیه ۲۰٪ ایثارگران در ظرفیت نهایی پذیرش (آزاد، مربی، بورس، تبدیل به داخل و ...)، بخش اعشاری عدد حاصل از ۵٪ بیشتر و یا مساوی ۵٪ باشد، به عدد بالاتر رند می شود.

۴- تبصره ۷ الحاقی به ماده ۳:

در آزمون هایی که برای پذیرش دانشجو در دو یا چند گرایش برگزار می شود، حتی الامکان مجموع ظرفیت گرایش ها برای تعیین سهمیه ۲۰٪ ایثارگران در نظر گرفته شود.

همچنین در مواردی که ظرفیت ناچیز دوره امکان اعمال سهمیه ۲۰٪ ایثارگران را غیرممکن می سازد، اولی است که یک نفر به ظرفیت دوره اضافه شود تا اعمال سهمیه به

۱- با توجه به تصویب آیین نامه آموزشی جدید دکترا مصوب ۱۳۸۹/۸/۸ شورای برنامه ریزی آموزش عالی، مواد و تبصره های الحاقی، با آیین نامه جدید تطبیق داده شد. هرچند آیین نامه جدید مورخ ۱۳۸۹/۸/۸ جایگزین آیین نامه های مورخ ۱۳۸۴/۱/۲۷ و ۱۳۸۸/۳/۳۰ شده است، اما کماکان دانشجویان دوره های دکترا به جهت شمول مقررات به سه دسته تقسیم می شوند: الف- قبل از نیم سال اول ۸۹-۸۸ مشمول آیین نامه مورخ ۱۳۸۴/۱/۲۷، از نیم سال ۸۹-۸۸ به مدت یک سال مشمول آیین نامه مورخ ۱۳۸۸/۳/۳۰ و از نیم سال اول ۹۰-۸۹ به بعد مشمول آیین نامه مورخ ۱۳۸۹/۸/۸ می شوند، لیکن در هر صورت مقررات وضع شده برای ایثارگران به قوت خود باقی است.

بخش پنجم: ایثارگران / ۶۰۹

سهولت انجام شود.

۵- تبصره ۲ الحاقی به ماده ۱۰:

برای دانشجوی شاهد و ایثارگر، جهت درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن به تشخیص و تأیید ستاد، علاوه بر این تعداد، دو نیمسال اضافه می‌شود.

۶- تبصره ۳ الحاقی به ماده ۱۰:

به دانشجوی شاهد و ایثارگری که جهت درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن نیاز به مرخصی دارد با تشخیص و تأیید ستاد، یک نیمسال مرخصی بدون احتساب در سنوات اعطا می‌گردد.

این آیین‌نامه با یک مقدمه و تعاریف و در ۳ فصل و ۵۰ بند در جلسه مورخ ۸۶/۵/۳۰ شورای طرح و برنامه شاهد به تصویب رسید و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا می‌باشد.

شورای طرح و برنامه شاهد

آیین‌نامه نقل و انتقال دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب شورای عالی طرح و برنامه شاهد^۱

مقدمه

در راستای فرمایش‌های مورخ ۷۵/۸/۵ مقام معظم رهبری (مدظله العالی) مبنی بر بهبود بخشیدن به برنامه‌های آموزشی و فرهنگی فرزندان و همسران معزز شاهد با «اولویت خاص» و با عنایت به مصوبه مورخ ۷۴/۷/۱۳ شورای طرح و برنامه درخصوص تدوین آیین‌نامه نقل و انتقال فرزندان و همسران دانشجوی شاهد و مصوبه جلسه ۵۶۴ مورخ ۸۴/۴/۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی در مورد تعمیم تسهیلات طرح شاهد به فرزندان آزادگان و فرزندان جانبازان ۵۰٪ الی ۶۹٪، این آیین‌نامه که پس از تأیید ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت آموزش و پرورش و تصویب ستاد برنامه‌ریزی امور فرهنگی فرزندان شاهد و تصویب نهایی شورای عالی طرح و برنامه و اجرای دو ساله آزمایشی آن و با اصلاحات جدید، به تصویب نهایی شورای عالی طرح و برنامه شاهد رسیده است، از نیم‌سال اول سال تحصیلی ۸۷-۸۸ در کلیه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای قابل اجرا می‌باشد.

لازم به ذکر است که واجدین شرایط ذکر شده در این آیین‌نامه همانند سایر دانشجویان کشور از مزایای آیین‌نامه‌های جاری نقل و انتقال وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برخوردار می‌باشند، لکن به دلیل ضرورت حفظ انسجام و کیان خانواده‌هایی که در آنها فرزندان و همسر معزز شاهد و ایثارگر موفق به تحصیل در مراکز آموزش عالی

۱- به ماده ۶۲ لایحه جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران مراجعه شود.

بخش پنجم: ایثارگران / ۶۱۱

می‌شوند. این آیین‌نامه به‌صورت خاص تصویب و جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱- تسهیلات موضوع این آیین‌نامه در مقاطع تحصیلی کاردانی، کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)، کارشناسی‌ارشد پیوسته و دکترا حرفه‌ای در کلیه دوره‌ها و رشته‌های تحصیلی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و نیز آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای تحت پوشش وزارت آموزش و پرورش، به‌ترتیب اولویت، افراد ذیل را شامل می‌شود:

- ۱- فرزندان اناث شاهد؛
- ۲- فرزندان ذکور شاهد؛
- ۳- همسر شهید؛
- ۴- جانبازان ۵۰٪ و بالاتر و آزادگان؛
- ۵- همسر جانبازان ۵۰٪ و بالاتر و آزادگان؛
- ۶- فرزندان اناث جانبازان ۵۰٪ و بالاتر و آزادگان؛
- ۷- فرزندان ذکور جانبازان ۵۰٪ و بالاتر و آزادگان؛
- ۸- جانبازان ۲۵٪-۴۹٪.

تبصره ۱- دانشجویان واجد شرایط بایستی حداقل نمره کل تراز در هر رشته، مقطع و گروه آزمایشی که همه ساله توسط کمیسیون نقل و انتقال ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارتخانه، مرکب از مدیرکل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر، مدیرکل امور دانشجویان داخل، مدیرکل آموزش عالی بنیاد شهید و امور ایثارگران به‌تصویب می‌رسد، را دارا باشند.

تبصره ۲- دانشجویان واجد شرایط ورودی سال‌های قبل موضوع ماده (۱) این آیین‌نامه با داشتن شرایط مناسب علمی، در صورت عدم تکمیل ظرفیت توسط دانشجویان جدیدالورود، به‌ترتیب اولویت ذکر شده، مشمول این آیین‌نامه خواهند بود.

تبصره ۳- در صورتی که سهمیه انتقال توسط افراد واجد شرایط فوق تکمیل نگردد، کمیسیون نقل و انتقال ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارتخانه می‌تواند نسبت به تکمیل ظرفیت نقل و انتقال توسط همسران و فرزندان جانبازان ۲۵٪ الی ۴۹٪ واجدالشرایط، اقدام نماید.

تبصره ۴- تسهیلات موضوع این آیین‌نامه در موارد خاص شامل مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته نیز می‌شود. تشخیص و احراز خاص بودن درخواست‌ها با پیشنهاد کمیسیون نقل و انتقال بر عهده ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر می‌باشد.

ماده ۲- حداکثر ۵٪ سهمیه پذیرش هر مقطع تحصیلی (کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد پیوسته، کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکترا حرفه‌ای) در هر دانشگاه یا مرکز آموزش عالی بر طبق نظر کمیسیون نقل و انتقال تحت پوشش وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و آموزش و پرورش جهت انتقال افراد واجدالشرایط موضوع ماده (۱) در شروع هر نیم‌سال تحصیلی اختصاص می‌یابد. تعیین میزان ظرفیت هر رشته محل به‌عهده کمیسیون نقل و انتقال ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارتخانه می‌باشد.

تبصره - ملاک تعیین ظرفیت پذیرش هر رشته و مقطع تحصیلی، دفترچه‌های راهنمای آزمون‌های سراسری در هر مقطع و سال ورود دانشجو می‌باشد.

ماده ۳- کلیه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش (به‌عنوان مبدأ) موظفند در هر سال تحصیلی با درخواست انتقال دانشجویان مشمول ماده (۱) آیین‌نامه پس از ثبت‌نام و در ابتدای هر نیم‌سال تحصیلی خارج از ضوابط نقل و انتقال آیین‌نامه آموزشی موافقت نمایند.

تبصره ۱- براساس تشخیص اعضای کمیسیون نقل و انتقال، انتقال برخی از دانشجویان به‌صورت مهمان (یک یا دو نیم‌سال تحصیلی) در دانشگاه مقصد خواهد بود که در صورت مشروط‌نشدن انتقال وی دایم تلقی می‌شود و در صورت مشروط‌شدن، دانشجو به پیشنهاد دانشگاه و به تشخیص کمیسیون نقل و انتقال به دانشگاه مبدأ باز می‌گردد.

تبصره ۲- دریافت هرگونه وجه از دانشجویان انتقالی و یا مهمان مشمول ماده (۱) این آیین‌نامه تحت عنوان شهریه ثابت، هزینه نقل و انتقال و ... توسط دانشگاه یا مراکز آموزش عالی مبدأ و مقصد ممنوع می‌باشد. دانشجویان واجدالشرایط این آیین‌نامه می‌بایستی در دانشگاه مبدأ ثبت‌نام موقت نمایند و پس از ثبت‌نام در دانشگاه محل انتقال، پرونده و مدارک تحصیلی آنها توسط دانشگاه مقصد از دانشگاه مبدأ استعلام خواهد شد و دانشگاه مبدأ موظف است در اولین فرصت ممکن پرونده تحصیلی دانشجو

را به دانشگاه مقصد ارسال نماید.

تبصره ۳- دانشگاه‌های مقصد موظفند دانشجویان انتقالی را در همان دوره‌های قبلی اولیه خود ثبت‌نام نمایند و تغییر دوره از روزانه به شبانه و دریافت هرگونه وجه ممنوع می‌باشد.

ماده ۴- کلیه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش (مقصد) موظفند در هر نیم‌سال تحصیلی با انتقال دانشجویان مشمول ماده (۱) این آیین‌نامه موافقت نموده و با معرفی‌نامه معاونت دانشجویی وزارتخانه نسبت به ثبت‌نام دانشجویان اقدام نمایند.

تبصره - واجدین شرایط با معرفی اداره کل آموزش عالی بنیاد شهید و امور ایثارگران و پس از موافقت کمیسیون نقل و انتقال ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارتخانه، از طریق معاونت دانشجویی وزارتخانه به دانشگاه‌ها یا مراکز آموزش عالی تحت پوشش معرفی خواهند شد.

ماده ۵- دانشجویان شاهد و ایثارگری که بنابر رأی کمیسیون موارد خاص دانشگاه ملزم به تغییر رشته و یا تقلیل مقطع به مقاطع کاردانی یا کارشناسی شده‌اند می‌توانند در قالب ظرفیت تعیین‌شده توسط کمیسیون نقل و انتقال ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارتخانه برای رشته درخواستی به دانشگاه‌های نزدیک محل سکونت، انتقال یابند. نزدیک‌ترین دانشگاه به محل سکونت این دانشجویان در صورت دارا بودن رشته مورد نظر، ملزم به پذیرش دانشجو می‌باشند.

این آیین‌نامه با یک مقدمه و در ۵ ماده و ۹ تبصره به تصویب رسید و پس از تصویب و ابلاغ این آیین‌نامه، کلیه آیین‌نامه‌های قبلی مغایر با آن کان لم یکن تلقی می‌گردند.

شورای طرح و برنامه شاهد

آیین نامه اجرایی آموزش عالی آزادگان مصوب ۱۳۶۹/۷/۲۹ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۶۹/۷/۲۹ بنا به پیشنهاد مشترک وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و ستاد رسیدگی به امور آزادگان با توجه به مفاد ماده (۲۲) قانون حمایت از آزادگان (اسرای آزاد شده) بعد از ورود به کشور مصوب ۱۳۶۹/۹/۱۳ و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه اجرایی آموزش عالی آزادگان را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- دانشجویان آزاده و آزادگانی که به دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی مورد تأیید وزارت فرهنگ و آموزش عالی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش و پزشکی راه می یابند، از مزایای این آیین نامه برخوردار خواهند شد.

ماده ۲- وزارتخانه های فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند جهت تقویت بنیه علمی دانشجویان آزاده، در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی کلاس های تقویتی تشکیل دهند و از این طریق موجبات ارتقای سطح تحصیلی آنان را فراهم نمایند.

تبصره - دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی مکلفند عقب ماندگی تحصیلی دوران اسارت دانشجویان آزاده را از طریق تشکیل ترم های فشرده، جبران نمایند.

ماده ۳- چنانچه آزاده ای قبل از اسارت در یکی از دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی قبول شده و موفق به ثبت نام نشده باشد قبولی وی محفوظ و دانشگاه مربوط مکلف است پس از معرفی ستاد رسیدگی به امور آزادگان از ایشان ثبت نام به عمل آورد.

ماده ۴- دانشجویان آزاده می توانند در صورت تمایل ثبت نام خود را پس از آزادی

بخش پنجم: ایثارگران / ۶۱۵

تا دو نیکسماال تحصیلی به تعویق اندازند و ترم مزبور جزو سنوات تحصیلی نامبردگان محاسبه نمی گردد.

ماده ۵- مدت اسارت دانشجویان آزاده جزو سنوات تحصیلی آنان محسوب نخواهد شد.

ماده ۶- هر دانشجوی آزاده می تواند (۲۰) واحد درسی از واحدهای خود را به صورت پیش ترم گذرانده و امتحان دهد، این (۲۰) واحد می تواند از واحدهای عمومی و تربیتی باشد. نمرات کسب شده این دروس در صورت تمایل آزاده، در معدل همان ترم تحصیلی منظور می گردد.

ماده ۷- دانشجویان آزاده می توانند در هر ترم تحصیلی حداقل (۱۰) واحد درسی انتخاب نمایند.

ماده ۸- هر دانشجوی آزاده ای که قبل از اسارت انصراف از تحصیل داده باشد، در صورت تمایل و با تأیید ستاد رسیدگی به امور آزادگان می تواند جهت ادامه تحصیل به دانشگاه مربوط مراجعه و دانشگاه مکلف به ثبت نام مجدد وی می باشد.

ماده ۹- انتقال دانشجویان آزاده به محل سکونت خانواده خود در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی با رعایت مقطع تحصیلی و خارج از ضوابط، پذیرفته خواهد شد و در موارد خاص غیر از محل سکونت با تأیید ستاد رسیدگی به امور آزادگان انتقال صورت می گیرد.^۱

ماده ۱۰- تغییر رشته دانشجویان آزاده در گروه آزمایشی و مقطع مربوط برای یک بار بلامانع است.

تبصره - تغییر رشته دانشجویان آزاده به رشته ای در دیگر گروه های آزمایشی حسب تقاضای آنها با رعایت مقطع تحصیلی، خارج از نوبت در کمیسیون موارد خاص یا هیأتی به انتخاب وزرای فرهنگ و آموزش عالی یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (حسب مورد) با حضور نماینده ستاد رسیدگی به امور آزادگان بررسی و اتخاذ تصمیم خواهد شد.

۱- با ادغام ستاد رسیدگی به امور آزادگان در بنیاد شهید و امور ایثارگران، این وظیفه به عهده بنیاد مذکور است.

ماده ۱۱- در صورتی که دانشجوی آزاده تمایل به ادامه تحصیل نداشته باشد متناسب با واحدهای گذرانده شده برابر آیین نامه اعطای مدرک معادل، با وی رفتار خواهد شد.

تبصره- کسری واحدهای درسی تا میزان (۲۰) واحد برای این قبیل آزادگان می تواند با استفاده از کلاس ها و دوره ها و آموزش های عمومی، حرفه ای و تجربی مورد تأیید مؤسسه آموزشی ذی ربط جبران شود.

ماده ۱۲-^۱

ماده ۱۳- در صورتی که دانشجو در مدت اسارت کارهایی را در ارتباط با رشته تحصیلی خود انجام داده باشد با تأیید استاد مربوط می تواند به عنوان واحد کارآموزی تلقی شود.

ماده ۱۴- دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی مکلفند نسبت به پرداخت وام تحصیلی، مسکن و تخصیص دانشجویی برای دانشجویان آزاده با توجه به ماده (۲۶) قانون حمایت از آزادگان و تبصره آن، اولویت لازم را معمول دارند.

ماده ۱۵- هزینه های ناشی از اجرای این آیین نامه اضافه بر اعتبارات پیش بینی شده در قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران همه ساله در ردیف های مستقل در بودجه سالیانه وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پیش بینی و لحاظ می گردد.

تبصره- هزینه های مربوط به اجرای این آیین نامه در سال جاری از محل بودجه ستاد رسیدگی به امور آزادگان تأمین می گردد.

ماده ۱۶- کارکنان آزاده دستگاه های مشمول قانون حمایت از آزادگان (اسرای آزاد شده) بعد از ورود به کشور مصوب ۱۳۶۸ می توانند طی مدت تحصیل در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی از مأموریت آموزشی با استفاده از حقوق و مزایای مربوط استفاده کنند و دستگاه ها مکلفند موجبات این امر را فراهم نمایند.^۲

۱- عدم ذکر متن ماده ۱۲ به علت عدم ذکر آن در متن اصلی است.

۲- برای استفاده از مأموریت آموزشی جانبازان به ماده ۱۲ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی ←

بخش پنجم: ایثارگران / ۶۱۷

ماده ۱۷- وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
گزارش اجرای این آیین نامه را هر (۶) ماه یک بار به ستاد رسیدگی به امور آزادگان ارایه
می نمایند.

معاون اول رئیس جمهور- حسن حبیبی

جانبازان و آیین نامه اجرایی آن رجوع شود.

آیین نامه اجرایی ماده ۱۲ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۷/۲ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۷/۲ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰/۱۰۶۳/۴۹۴ مورخ ۱۳۷۶/۲/۷ بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و به استناد ماده (۱۲) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۴، آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف) قانون: قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۴؛

ب) دستگاه: کلیه دستگاه های موضوع ماده (۳) قانون؛

پ) مستخدم جانباز: کلیه مستخدمان دستگاه ها که به موجب بند «ب» ماده (۲) قانون جانباز شناخته شده یا می شوند و دارای درصد جانبازی می باشند؛

ت) دوره های آموزشی: دوره هایی که منجر به اخذ مدرک علمی یا استخدامی می شود یا برای بالا بردن سطح معلومات شغلی از طریق کارآموزی و آموزش کوتاه مدت و بلند مدت، در داخل یا خارج از کشور با رعایت قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور انجام می گیرد؛

ث) مأموریت آموزشی: اعزام مستخدمان جانباز برای گذراندن دوره های آموزشی مختلف می باشد.

ماده ۲- کلیه دستگاه ها مکلفند با برنامه ریزی و اجرای دوره های کوتاه مدت شغلی جهت مستخدمان جانباز خود، معلومات و مهارت های مورد نیاز را در آنان ایجاد و شغلی جهت مستخدمان جانباز خود، معلومات و مهارت های مورد نیاز را در آنان ایجاد و موجبات ارتقای سطح شغلی آنان را فراهم نمایند.

تبصره - دوره های موضوع این ماده توسط دستگاه ها اجرا خواهد شد و چنانچه

امکان آموزش موضوع این ماده در دستگاهی فراهم نباشد، دستگاه موظف است از طریق مراجع ذیصلاح امکان آموزش آنان را در دستگاه‌های واجد شرایط فراهم نماید.

ماده ۳- کلیه دستگاه‌ها مکلفند با مأموریت آموزشی مستخدمان جانباز خود که در کلیه مقاطع تحصیلی رسمی و مورد تأیید پذیرفته می‌شوند موافقت نمایند.

تبصره - دانشجویان جانبازی که در دانشگاه پیام‌نور پذیرفته شده‌اند، می‌توانند جهت آمادگی برای شرکت در امتحانات پایان هر ترم تحصیلی با آرایه برنامه امتحانات حداکثر از یک ماه مأموریت آموزشی استفاده نمایند.

ماده ۴- پست سازمانی مستخدمان جانباز تا اتمام مأموریت آموزشی حفظ خواهد شد. در صورتی که حفظ پست سازمانی میسر نباشد، دستگاه مکلف به اختصاص پست هم‌تراز برابر مفاد بند «د» ماده (۲) قانون خواهد بود.

ماده ۵- مدت مأموریت آموزشی جانباز به‌عنوان تجربه مفید جهت ارتقای گروه، قابل احتساب است و به مستخدمان جانباز در مدت مأموریت آموزشی حقوق و مزایای مستمر و کلیه فوق‌العاده‌ها (به استثنای فوق‌العاده اضافه کار و سختی شرایط محیط کار و نوبت کاری)^۱ و پاداش پایان سال و کمک‌های نقدی و غیرنقدی با رعایت ضوابط و مقررات مربوط پرداخت می‌گردد.

تبصره - فوق‌العاده‌های مستثنا شده موضوع این ماده در مأموریت‌های آموزشی پاره‌وقت به نسبت مدت اشتغال پرداخت می‌شود.

ماده ۶- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی موظفند بنا به درخواست دستگاه متبوع مستخدم جانباز چگونگی وضعیت تحصیلی وی را از لحاظ واحدهای گذرانده شده، واحدهای اخذ شده، ساعات و برنامه کلاسی وی را به دستگاه متبوع مستخدم جانباز اعلام نمایند.^۲

۱- به موجب رأی شماره ۱۷۸ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، عبارت "فوق‌العاده جذب مدیران و مشاغل تخصصی" از متن ماده (۵) حذف گردید.

۲- به موجب مصوبه شماره ۴۴۳۹۵-۴ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۴ هیأت وزیران، ماده (۶) آیین‌نامه که موضوع اخذ تعهد از جانبازان به میزان دو برابر مدت زمان مأموریت آموزشی را در نظر گرفته بود، حذف و شماره مواد بعدی اصلاح و به ترتیب تغییر یافت.

ماده ۷- در مواردی که دستگاه متبوع مستخدم جانباز به رشته تحصیلی دانشگاهی که مستخدم جانباز در آن پذیرفته شده است نیاز نداشته باشد، مکلف است ضمن موافقت با مأموریت آموزشی جانباز، در صورت درخواست سایر دستگاه‌ها، هماهنگی‌های لازم را جهت انتقال مستخدم موصوف به عمل آورد تا مستخدم جانباز مأموریت خود را در دستگاه جدید ادامه دهد، در هر صورت موافقت با مأموریت آموزشی جانباز تا فراهم شدن زمینه انتقال وی الزامی خواهد بود.

ماده ۸- استفاده از مأموریت آموزشی اعم از تمام‌وقت یا نیمه‌وقت در دوران خدمت رسمی آزمایشی امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۹- حداکثر مدت آموزشی جانبازان برای ادامه تحصیل در هر مقطع آموزشی تابع مقررات آموزشی هریک از وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و در مورد جانبازان مشمول قانون کار که آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را می‌گذرانند، تابع مقررات مربوط به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای خواهد بود.

ماده ۱۰- اعطای مأموریت آموزشی به مستخدم برای هر مقطع آموزشی فقط یک‌بار مجاز می‌باشد.

ماده ۱۱- چنانچه جانباز در ترم تحصیلی یا طی دوره‌های آموزشی غیبت کرده یا مرخصی آموزشی گرفته یا در حال تعویق ترم باشد، حقوق و مزایایی به او تعلق نخواهد گرفت، مگر این‌که در آن مدت در دستگاه مربوط به کار اشتغال داشته باشد.

تبصره- مدت معالجه و درمان جانباز در حین تحصیل که ناشی از عوارض جانبازی باشد با تأیید بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و حسب مورد کمیسیون‌های ذی‌ربطی که در نیروهای مسلح تشکیل می‌شوند، از شمول این ماده مستثنا خواهد بود.

ماده ۱۲- دستگاه‌ها مکلفند با مأموریت آموزشی جانبازانی که طی سال‌های قبل در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی پذیرفته شده‌اند و امکان ادامه تحصیل آنان براساس مقررات ورود به دانشگاه‌ها همچنان وجود داشته باشد، ولی به هر دلیل دیگری مأمور به تحصیل نشده‌اند، موافقت نمایند.

موافقت اصولی با صدور مدرک تحصیلی افتخاری برای دانشجویان شهید مصوب جلسه ۱۷۲ مورخ ۱۳۶۷/۹/۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی

پیرو طرح نامه جمعی از خانواده‌های شهدا، خطاب به وزیر فرهنگ و آموزش عالی مبنی بر اینکه به دانشجویان شهید مدرک تحصیلی داده شود، شورای عالی علی‌الاصول موافقت نمود که به این دانشجویان مدرک تحصیلی همان رشته تا درجه لیسانس، فوق لیسانس و دکترا (برای دانشجویان شهید دوره فوق دیپلم نیز مدرک لیسانس) افتخاری اعطا شود. حقوق و مزایای ایشان از طرف بنیاد شهید تأمین خواهد شد. ضمناً مقرر گردید که وزارت فرهنگ و آموزش عالی آیین‌نامه‌ای برای اجرای این مصوبه تهیه نماید.

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی - سید علی خامنه‌ای

**صدور مدرک حداکثر لیسانس افتخاری برای دانشجویان
شهید مراکز تربیت معلم وابسته به وزارت آموزش و پرورش
مصوب جلسه ۲۷۶ مورخ ۱۳۷۱/۱/۱۸
شورای عالی انقلاب فرهنگی**

بنابه پیشنهاد وزیر محترم آموزش و پرورش تصویب گردید که برای دانشجویان شهید مراکز تربیت معلم وابسته به آن وزارت مثل دانشجویان شهید دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مدرک تحصیلی حداکثر لیسانس افتخاری داده شود تا از مزایای آن توسط بنیاد شهید انقلاب اسلامی و آثار استخدامی آن طبق مصوبه سازمان اموراداری و استخدامی برخوردار شوند.

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی - اکبر هاشمی رفسنجانی

عدم شمول قانون ممنوعیت ادامه تحصیل کارگزاران کشور در ساعات اداری مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۱۴ مجلس شورای اسلامی در خصوص ایثارگران

ماده واحده- از تاریخ تصویب این قانون، اشتغال و ادامه به تحصیل کارگزاران شاغل در جمهوری اسلامی ایران اعم از قوه مجریه، قوه مقننه و قوه قضاییه و نهادهای انقلاب اسلامی و شرکت‌های تابعه دولت و کلیه مؤسساتی که به‌نحوی از بودجه عمومی کشور استفاده می‌نمایند در ساعات اداری روزهای کاری هفته در داخل و خارج کشور ممنوع می‌باشد و متخلفین به انفصال موقت از خدمت از یک‌سال تا سه سال محکوم می‌شوند.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- جانبازان پنجاه درصد به بالا و رزمندگان و آزادگانی که ۳ سال تمام متوالیاً یا متناوباً سابقه حضور در جبهه و اسارت داشته باشند از شمول این قانون مستثنا می‌باشند.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی‌اکبر ناطق نوری

**معافیت جانبازان از بازپرداخت بدهی به صندوق‌های رفاه
دانشجویان (تبصره ۴۰ قانون بودجه سال ۱۳۶۴ در راستای
اصلاح تبصره ۶۰ قانون بودجه سال ۱۳۶۳)
مصوب مجلس شورای اسلامی**

ج) دانشجویان و فارغ‌التحصیلانی که به‌نحوی از مزایا، کمک هزینه‌های تحصیلی و مسکن، اجاره خوابگاه و وام‌های صندوق‌های رفاه دانشجویان بهره‌مند شده یا می‌شوند و به درجه رفیع شهادت نایل گردیده و یا می‌گردند و یا جانباز می‌شوند، با اعلام بنیاد شهید انقلاب اسلامی و تأیید صندوق‌های رفاه دانشجویان از کلیه دیون خود به صندوق‌های فوق‌الذکر بری‌الذمه می‌شوند.

رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی رفسنجانی

برئ الذمه شدن برخی از ایثارگران از کلیه دیون به صندوق رفاه دانشجویان - اصلاح ماده ۱۵ اساسنامه صندوق رفاه دانشجویان مصوب ۱۳۷۷/۶/۱۱ هیأت وزیران^۱

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۶/۱۱ بنا به پیشنهاد وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و به استناد تبصره (۳) ماده (۴) قانون صندوق رفاه دانشجویان مصوب ۱۳۷۱ اصلاحیه ماده ۱۵ اساسنامه صندوق مذکور را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱۵- دانشجویان و فارغ التحصیلانی که به نحوی از مزایای صندوق بهره‌مند و به درجه رفیع شهادت نایل، جانباز، از کار افتاده کلی یا فوت شده یا می‌شوند، در صورت اعلام رویداد مذکور حسب مورد از سوی بنیاد شهید انقلاب اسلامی، بنیاد مستضعفان و جانبازان، سازمان بهزیستی کشور و یا سازمان ثبت احوال از کلیه دیون خود به صندوق بری الذمه می‌شوند.

این اصلاحیه به موجب نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۱۲۹ مورخ ۱۳۷۸/۵/۱۸ شورای محترم نگهبان به تأیید شورای یادشده رسیده است.

معاون اول رئیس جمهور - حسن حبیبی

۱- به موجب مصوبه فوق، ماده ۱۵ اساسنامه صندوق رفاه دانشجویان مصوب ۱۳۷۳/۱۰/۴ به شرح متن اصلاح گردید.

قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۶۷/۱۱/۳۰ مجلس شورای اسلامی (با اصلاحات و الحاقات بعدی)

ماده ۱- از تاریخ تصویب این قانون، وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظفند قبل از آزمون ورودی تمامی مقاطع تحصیلی، بورس و اعزام، هر کدام به تناسب، برای رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی که حداقل شش ماه متوالی و یا متناوب در مناطق عملیاتی داوطلبانه خدمت کرده‌اند و از طریق سپاه پاسداران انقلاب اسلامی معرفی گردند، کلاس‌های تقویتی تشکیل دهند و کمبود آموزشی آنان را جبران کنند.

تبصره ۱- تشخیص مناطق عملیاتی قبل از تاریخ ۱۳۵۹/۶/۳۱ به عهده شورای عالی امنیت ملی خواهد بود.^۱

تبصره ۲- در صورتی که امکانات و نیروی انسانی وزارتخانه‌های فوق‌الذکر برای آموزش کلیه رزمندگان مشمول این ماده کافی نباشد، وزارتخانه‌های مذکور باید طی برنامه‌ای زمان‌بندی شده و با رعایت اولویت نسبت به رزمندگانی که مدت بیشتری در مناطق عملیاتی خدمت کرده‌اند و یا مجروح گردیده‌اند، کلاس‌های تقویتی را تشکیل دهند.

ماده ۲- وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

۱- به موجب ماده واحده قانون اصلاح قانون ایجاد تسهیلات ... مصوب ۱۳۷۵/۷/۱۵ مجلس شورای اسلامی، عبارت "در زمان جنگ" بعد از عبارت "مناطق عملیاتی" در ماده (۱) حذف و همچنین تبصره (۱) به شرح بالا نیز اضافه شد و تبصره ماده (۱) به تبصره (۲) تغییر یافت.

کلیه سازمان‌هایی که شمول این قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، موظفند ۴۰ درصد ظرفیت پذیرش دانشجوی خود را به واجدین شرایط موضوع این قانون تخصیص دهند.^۱

تبصره ۱- واجدین شرایط موضوع این قانون پس از فراغت از تحصیل در مقطع اولیه در صورتی که بیش از ۶ ماه خدمت داوطلبانه بسیجی در مناطق عملیاتی داشته باشند به ازای هر ۶ ماه کامل خدمت اضافی حداکثر دوبار با استفاده از سهمیه مذکور در یک مقطع بالاتر شرکت نمایند.

سهمیه مشمولین این قانون درمورد رشته‌های بالاتر از لیسانس (کارشناسی ارشد و دکترا) ۲۰ درصد خواهد بود.

تبصره ۲- دانشگاه آزاد اسلامی نیز موظف است مانند دانشگاه‌های دولتی ۴۰ درصد پذیرفته‌شدگان را از رزمندگان و ایثارگران (جانبازان، آزادگان و فرزندان شاهد) بپذیرد.

تبصره ۳- فرزندان شهدا، مفقودین، اسرا و جانبازان بالای پنجاه درصد و همسران آنها^۲ می‌توانند با معرفی بنیاد شهید انقلاب اسلامی و ستاد آزادگان و بنیاد جانبازان و مستضعفان از مزایای این قانون استفاده نمایند. هر جانباز می‌تواند فقط برای یکبار برای همسرش از امتیاز فوق استفاده نماید. همچنین در صورتی که همسران جانبازان خواسته باشند از کلاس‌های تقویتی موضوع ماده (۱) قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی استفاده نمایند، موظفند هزینه آن را پرداخت کنند. میزان هزینه طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارتخانه‌های ذی‌ربط تهیه و به تصویب وزرای مربوطه برسد.^۳

۱- به موجب ماده واحده قانون اصلاح قانون ایجاد تسهیلات... مصوب ۱۳۷۱/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی، (۴) تبصره به ماده (۲) اضافه و تبصره آن به تبصره (۵) تغییر یافت.

۲- به موجب ماده واحده قانون استفساریه شمول تبصره (۳) قانون اصلاح قانون ایجاد تسهیلات... مورخ ۷۲/۴/۲۲، عبارت "فرزندان شهدا، مفقودین و اسرا و همسران آنها" شامل آن دسته از فرزندان آزادگان که قبل و یا حین اسارت پدر متولد شده‌اند و همسران آزادگان که قبل از اسارت به نکاح آنها درآمده باشند و تا تاریخ ثبت نام آنها در آزمون سراسری در قید نکاح آنها باقی مانده باشند، می‌گردد.

۳- به موجب قانون اصلاح تبصره (۳) قانون اصلاح قانون ایجاد تسهیلات... مصوب ۱۳۷۳/۵/۹، فراز آخر تبصره (۳) به شرح فوق اصلاح گردید.

تبصره ۴- دانشجویانی که از قانون سهمیه رزمندگان دانشگاه‌ها استفاده می‌کنند باید ارتباط خود را به‌عنوان بسیجی فعال با نیروی مقاومت بسیج سپاه ادامه دهند.

تبصره ۵- در صورت نبودن افراد واجد شرایط موضوع این قانون، سهمیه آنان به دیگر داوطلبان واگذار می‌شود.

ماده ۳- هزینه اجرایی این قانون در سال مالی ۱۳۶۷ از محل بودجه‌های دفاعی تأمین و در سال‌های بعد در اعتبارات وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در ردیف مستقلی منظور می‌شود.

ماده ۴- آیین‌نامه تعیین حد نصاب قبولی و جداول امتیازات لازم در تمامی مقاطع تحصیلی حداکثر ظرف مدت یک ماه از تصویب این قانون توسط وزارت فرهنگ و آموزش عالی با همکاری وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و جهاد سازندگی تهیه و به‌تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۵- مسئولیت اجرایی این قانون در مورد کلیه رشته‌هایی که آزمون آن توسط وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا دیگر مؤسسات برگزار می‌شود به استثنای رشته‌های گروه پزشکی که برعهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است، به‌عهده وزارت فرهنگ و آموزش عالی می‌باشد. وزارتخانه‌های مسؤول و دانشگاه آزاد اسلامی موظفند هر ساله و نیز در پایان دوره هر مقطع، گزارش کار خود را به کمیسیون‌های ذی‌ربط در مجلس شورای اسلامی ارائه دهند.

ماده ۶- دولت موظف است موجبات تحصیلات دانشگاهی آزادگانی را که دیپلم کامل متوسطه ارائه نمایند به‌ترتیب طول مدت اسارت پس از طی دوره‌های آموزشی برای تقویت بنیه علمی از طریق آزمون جداگانه "مخصوص آزادگان" فراهم نماید. کلیه هزینه‌های اجرایی اعم از تقویت بنیه علمی و امور رفاهی در سال جاری به‌عهده ستاد آزادگان بوده و برای سال‌های بعد اعتبارات لازم در قانون بودجه هر سال پیش‌بینی خواهد شد.^۱ مفاد ماده ۵ قانون مذکور شامل این ماده نیز می‌شود.

۱- ماده (۶) و تبصره‌های آن به موجب قانون الحاق یک ماده به عنوان «ماده ۶» به قانون ایجاد تسهیلات ... مورخ ۱۳۶۹/۹/۵ مجلس شورای اسلامی، به قانون فوق اضافه شده است.

بخش پنجم: ایثارگران / ۶۲۹

تبصره ۱- مسئولیت تقویت بنیه علمی آزادگان با هماهنگی ستاد مربوطه به عهده وزارت آموزش و پرورش است.

تبصره ۲- آیین نامه اجرایی ظرف مدت یک ماه به پیشنهاد وزارتخانه های فرهنگ و آموزش عالی، آموزش و پرورش و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و ستاد آزادگان به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر پنج ماده و دو تبصره^۱ در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی ام بهمن ماه یک هزار و سیصد و شصت و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۷/۱۲/۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رییس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر هاشمی رفسنجانی

۱- با توجه به اصلاحات قوانین مصوب ۶۹/۹/۵ - ۷۱/۹/۱۱ - ۷۲/۴/۲۲ - ۷۳/۵/۹ - ۷۵/۷/۱۵ و ۷۷/۷/۱۵، تعداد مواد به (۶) و تبصره های قانون فوق به (۹) تغییر کرده است.

آیین‌نامه اجرایی قانون تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۶۸/۲/۱۸ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۶۸/۲/۱۸ بنا به پیشنهاد وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی و آموزش و پرورش، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و جهاد سازندگی به استناد ماده ۴ قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور مصوب ۶۷/۱۱/۳۰ آیین‌نامه اجرایی قانون مزبور را به شرح ذیل تصویب نمودند:

ماده ۱- رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی که در این آیین‌نامه به نام رزمندگان نامیده می‌شوند به افرادی اطلاق می‌شوند که از ۵۹/۶/۳۱ لغایت ۶۷/۶/۳۱ حداقل ۶ ماه متوالی یا متناوب داوطلبانه در مناطق عملیاتی حضور داشته‌اند.

تبصره ۱- مناطق عملیاتی براساس مصوبات شورای عالی دفاع تعیین می‌گردد.

تبصره ۲- مدت اسارت جزو مدت حضور در جبهه تلقی می‌شود.

تبصره ۳- مدت حضور داوطلبانه جانبازان انقلاب اسلامی با معلولیت بیش از ۲۵ درصد به ازای هر ۱۰ درصد معلولیت اضافی معادل ۶ ماه حضور داوطلبانه در جبهه تعیین می‌گردد.^۱

۱- به موجب مصوبه مورخ ۱۳۷۸/۲/۲۶ هیأت وزیران، عبارت "جانبازان انقلاب اسلامی با معلولیت بیش از ۲۰ درصد در صورتی که بیش از سه ماه حضور داوطلبانه در جبهه داشته باشند نیز می‌توانند از این سهمیه استفاده نمایند" به انتهای تبصره (۳) ماده (۱) آیین‌نامه فوق اضافه شد. لیکن به موجب اعلام ایراد ریاست مجلس شورای اسلامی و به موجب تصمیم مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۸ هیأت وزیران، مصوبه فوق لغو شد.

تبصره ۴- مدت حضور یا خدمت در جبهه سربازان و پاسداران وظیفه و همچنین تعهدات و مأموریت‌های خدمتی پرسنل وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌های نظامی در جبهه و نیز طرح ۶ ماهه دانشجویان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی حضور داوطلبانه تلقی نمی‌شود.^۱

ماده ۲- رزمندگان موضوع ماده ۱ در صورتی می‌توانند از این تسهیلات استفاده کنند که مدت حضور داوطلبانه آنان به تأیید رییس ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یا رییس ستاد مرکزی پشتیبانی جنگ جهاد سازندگی رسیده و گواهی مربوط رادر مهلت تعیین شده ارائه نمایند.

تبصره ۱- صدور گواهی پس از مهلت تعیین شده توسط سازمان سنجش آموزش کشور و یا تغییر در گواهی قبلی به هیچ وجه قابل قبول نمی‌باشد.

تبصره ۲- در صورتی که با تأیید سپاه ثابت شود مدت حضور داوطلب کمتر از حد نصاب قانونی بوده است پذیرش و ادامه تحصیل دانشجو در دانشگاه کان لم یکن تلقی می‌شود.

ماده ۳- وزارت آموزش و پرورش موظف است با همکاری وزارت فرهنگ و آموزش عالی همه ساله به منظور ارتقای بنیه علمی رزمندگان دیپلمه و دانش‌آموزان رزمنده سال آخر دوره متوسطه کلاس‌های تقویت بنیه علمی دایر نماید.

ماده ۴- وزارتین بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و آموزش عالی موظفند همه ساله به منظور ارتقای بنیه علمی دانشجویان و یا فارغ‌التحصیلانی که در دوره دانشجویی و یا پس از فراغت از تحصیل مطابق ماده (۱) در جبهه بوده‌اند در صورتی که واجد شرایط و متقاضی شرکت در مقاطع تحصیلی بالاتر داخل و خارج از کشور باشند، کلاس‌های تقویت بنیه علمی را بر حسب مورد دایر نمایند.

۱- با توجه به قانون الحاق یک تبصره به قانون ایجاد تسهیلات... مصوب ۷۷/۷/۱۵ مجلس شورای اسلامی و آیین‌نامه اجرایی آن، پرسنل کادر ثابت، پیمانی و وظیفه نیروهای مسلح که حداقل ۶ ماه پیوسته یا ۹ ماه ناپیوسته علاوه بر میزان موظفی به صورت داوطلبانه در خطوط مقدم جبهه حضور داشته‌اند با تأیید بالاترین مقام هر یک از سازمان‌های نیروهای مسلح می‌توانند از مزایای این قانون استفاده نمایند.

ماده ۵- در صورت محدودیت بودجه و عدم امکانات دیگر اولویت معرفی به کلاس‌های تقویت بنیه علمی به‌ترتیب ذیل خواهد بود:

- ۱- اسرای داوطلب و جانبازان انقلاب اسلامی؛
- ۲- رزمندگانی که بیش از یک سال در منطقه عملیاتی حضور داشته‌اند؛
- ۳- فارغ‌التحصیلان رزمنده^۱ گروه آموزش پزشکی و رشته دامپزشکی که تعهدات قانونی را انجام داده‌اند؛
- ۴- سایر رزمندگان.

ماده ۶- در صورت محدودیت بودجه و امکانات، تعداد دفعات استفاده از کلاس‌های تقویت بنیه علمی در هر مقطع برای اسرا و جانبازان و کسانی که بیش از یک سال در جبهه حضور داشته‌اند حداکثر دوبار و برای کمتر از یک سال، یک‌بار می‌باشد.

ماده ۷- هزینه‌های اجرایی کلاس‌های تقویت بنیه علمی داوطلبان رزمنده همه ساله برحسب مورد توسط وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، بهداشت درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و آموزش عالی برآورد و به سازمان برنامه و بودجه به‌منظور تخصیص اعتبار در ردیف مستقلی منعکس می‌گردد.

ماده ۸- رزمندگان موضوع این آیین‌نامه باید واجد شرایط اختصاصی و عمومی امتحانات دانشجو در مقاطع مختلف تحصیلی باشند.

تبصره ۱- در صورتی که برای پذیرش در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور شرط سنی لحاظ گردد، مدت حضور در جبهه یا اسارت متقاضی شرکت در مقاطع مختلف به حداکثر شرط سنی اضافه خواهد شد.

تبصره ۲- نقص عضو مؤثر در فعالیت مطلوب حرفه‌ای در هر یک از رشته‌های مختلف تحصیلی گروه‌های آموزشی مخصوص جانبازان توسط گروه برنامه‌ریزی آموزشی شورای عالی انقلاب فرهنگی تعیین و جهت اجرا به سازمان سنجش آموزش کشور اعلام می‌گردد.

ماده ۹- حد نصاب نمره لازم رزمندگان جهت انتخاب رشته‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد پیوسته و دکترای حرفه‌ای داشتن نمره‌ای برابر ۷۵ درصد

۱- در متن قانون کلمه "رزمندگان" آمده است.

بخش پنجم: ایثارگران / ۶۳۳

نمره آخرین گزینش آزاد و بدون در نظر گرفتن سهمیه بر مبنای ظرفیت کل هر رشته تعیین می‌شود.^۱

ماده ۱۰- حد نصاب نمره لازم رزمندگان جهت انتخاب رشته‌های کارشناسی ارشد و دکترا ۸۰ درصد حد نصابی که توسط وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای هر رشته تعیین می‌گردد، می‌باشد.^۲

تبصره ۱- مدت حضور داوطلبانه رزمنده متناسب با ماه‌های حضور در جبهه به‌عنوان یک درس حضور در جبهه در نمره کل داوطلب محاسبه و منظور می‌گردد.

تبصره ۲- پذیرفته‌شدگان هر یک از مقاطع کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد پیوسته و دکترای حرفه‌ای در صورت انصراف، حق استفاده مجدد از امتیازات داده شده در این آیین‌نامه را ندارند.

تبصره ۳- پذیرفته‌شدگان هر یک از مقاطع کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکترا در صورتی که مجدداً حداقل به مدت شش ماه داوطلبانه در جبهه حضور یافته باشند حق استفاده از امتیازات مربوط در مقاطع بعدی را دارند.

ماده ۱۱- کلیه رزمندگان داوطلب مقطع کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی ابتدا همانند سایر داوطلبان سهمیه آزاد هشتاد درصد (۸۰٪) مورد سنجش قرار می‌گیرند و در صورت پذیرفته‌شدن جزو سهمیه آزاد وارد دانشگاه می‌شوند و سپس سایر رزمندگانی که در سهمیه آزاد پذیرفته نشده‌اند، از سهمیه بیست درصد (۲۰٪) پیش‌بینی شده در قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۶۷ بهره‌مند خواهند شد.^۳

۱- به موجب مصوبه مورخ ۱۳۶۸/۶/۱۵ هیأت وزیران حد نصاب نمره از ۸۰ درصد به ۷۵ درصد تغییر یافت.

۲- به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و به موجب مصوبه مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۸ هیأت وزیران، حد نصاب نمره لازم در مورد رشته‌های پزشکی ۹۰ درصد تعیین گردید. لیکن به موجب رأی شماره ۳۶۲ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، اصلاحیه فوق ابطال شد.

۳- به موجب الحاق ماده‌ای به آیین‌نامه اجرایی قانون ایجاد تسهیلات... مورخ ۷۲/۲/۱۲ هیأت وزیران، ماده ۱۱ به آیین‌نامه اجرایی قانون فوق اضافه شد.

**قانون الحاق یک تبصره به قانون ایجاد تسهیلات برای ورود
رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و
مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۷۷/۷/۱۵
مجلس شورای اسلامی**

ماده واحده- یک تبصره به قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۶۷/۱۱/۳۰ و مصوبات بعدی به شرح زیر الحاق می‌گردد:

تبصره- آن دسته از پرسنل کادر ثابت، پیمانی و وظیفه نیروهای مسلح که حداقل ۶ ماه پیوسته یا ۹ ماه ناپیوسته علاوه بر میزان موظفی شرکت در عملیات به صورت داوطلبانه در خطوط مقدم جبهه حضور داشته‌اند با تأیید بالاترین مقام هریک از سازمان‌های نیروهای مسلح (حسب مورد توسط ارتش، سپاه، نیروی انتظامی، ستاد کل نیروهای مسلح، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان‌های وابسته و تابعه) می‌توانند از مزایای این قانون استفاده نمایند. تعیین مدت حضور داوطلبانه پرسنل با توجه به مقررات داخلی نیروهای مسلح و ضوابط اعزام به مأموریت‌ها و تعیین خطوط مقدم جبهه براساس دستورالعملی می‌باشد که توسط ستاد کل نیروهای مسلح با همکاری وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و کشور تدوین و به تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح می‌رسد. آیین‌نامه اجرایی این تبصره توسط وزارت فرهنگ و آموزش عالی تهیه و به تصویب هیأت دولت می‌رسد و ستاد فرماندهی کل قوا موظف است حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون فهرست اسامی واجدین شرایط این ماده واحده را به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ارسال دارد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی‌اکبر ناطق نوری

آیین‌نامه اجرایی تبصره الحاقی قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۸ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۸ بنا به پیشنهاد شماره ۵۲/۲۰۳۰/۵۶۵۴ مورخ ۱۳۷۸/۵/۱۱ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و به استناد تبصره الحاقی قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۶۷، آیین‌نامه اجرایی تبصره یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- (به موجب رأی دیوان عدالت اداری ابطال گردید).^۱

ماده ۲- در معرفی افراد واجد شرایط باید تاریخ حضور در خطوط مقدم جبهه، نام عملیات، منطقه عملیاتی یا خطوط مقدم جبهه و نهاد اعزام کننده مشخص و مورد تأیید مراجع مربوط قرار گیرد و فرم استفاده از سهمیه موضوع قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۶۷ و اصلاحات بعدی آن بایستی به تأیید بالاترین مقام نیروهای مسلح بر حسب مورد (ارتش جمهوری اسلامی، سپاه پاسداران، نیروی انتظامی، ستاد کل

۱- به موجب رأی شماره ۴۰۰ مورخ ۱۳۸۸/۵/۱۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، مواد (۱) و (۳) که با وضع قاعده خاص برخورداری از تسهیلات مورد نظر قانونگذار را محدود و مقید به شرکت واجدین شرایط در آزمون سراسری سال ۱۳۷۹ نموده بود، ابطال گردید. بنابراین، به استناد قانون الحاق یک تبصره به قانون ایجاد تسهیلات... مصوب ۷۷/۷/۱۵ مجلس شورای اسلامی، پرسنل کادر ثابت، پیمانی و وظیفه نیروهای مسلح که حداقل ۶ ماه پیوسته یا ۹ ماه ناپیوسته علاوه بر میزان موظفی به صورت داوطلبانه در خطوط مقدم جبهه حضور داشته‌اند با تأیید بالاترین مقام هر یک از سازمان‌های نیروهای مسلح می‌توانند کماکان از مزایا و سهمیه‌های مقرر، در سال‌های آتی بهره‌مند شوند.

۶۳۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

نیروهای مسلح، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح) برسد.

ماده ۳- (به موجب رأی دیوان عدالت اداری ابطال گردید).^۱

ماده ۴- مفاد آیین نامه اجرایی قانون الزام به پذیرش افراد واجد شرایط استفاده از سهمیه ایثارگران در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی - موضوع تصویب نامه شماره ۵۸۸۳ هـ مورخ ۱۳۷۸/۲/۱۵ - نسبت به مشمولان این آیین نامه نیز اعمال می شود.

معاون اول رئیس جمهور - حسن حبیبی

قانون الزام به پذیرش افراد واجد شرایط استفاده از سهمیه ایثارگران در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور مصوب ۱۳۷۷/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی

ماده واحده- وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظفند براساس تحقیقات و بررسی‌های سازمان سنجش آموزش کشور و نتایج علمی کنکور سراسری در دو سال تحصیلی آینده کلیه افراد واجد شرایط استفاده از سهمیه چهل درصد (۴۰٪) موضوع قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران بسیجی به دانشگاه‌ها و اصلاحات بعدی آن را در مؤسسات آموزش عالی کشور مورد پذیرش قرار دهند.

تبصره ۱- پنج درصد (۵٪) ظرفیت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به فرزندان و همسران شهدا و جانبازان بالای پنجاه درصد (۵۰٪) و همسران آزادگان با سنوات ۴ سال به بالا اختصاص می‌یابد. این ظرفیت با موافقت وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌تواند اضافه بر ظرفیت اعلام شده در دفترچه کنکور سراسری باشد. در صورت عدم تکمیل ظرفیت، باقیمانده آن به فرزندان و همسران جانبازان بالای ۲۵ درصد (به ترتیب اولویت درصد جانبازی) تخصیص داده می‌شود.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرایی لازم حداکثر ظرف مدت دو ماه توسط وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به صورت الحاق به آیین‌نامه اجرایی قانون فوق‌الذکر به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

رییس مجلس شورای اسلامی - علی‌اکبر ناطق نوری

آیین‌نامه اجرایی قانون الزام به پذیرش افراد واجد شرایط استفاده از سهمیه ایثارگران در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور مصوب ۱۳۷۸/۲/۱ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۲/۱ بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، و درمان و آموزش پزشکی و به استناد تبصره (۲) ماده واحده قانون الزام به پذیرش افراد واجد شرایط استفاده از سهمیه ایثارگران در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور مصوب ۱۳۷۷، آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- کلیه افراد واجد شرایط استفاده از سهمیه ۴۰ درصد ایثارگران (موضوع قانون مصوب ۱۳۶۷/۱۱/۳۰ و اصلاحات بعدی آن) که تاکنون از این سهمیه استفاده نکرده‌اند طی سال‌های ۱۳۷۸ و ۱۳۷۹ در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور پذیرش می‌شوند.

ماده ۲- (به موجب رأی دیوان عدالت اداری ابطال گردید)^۱

ماده ۳- کلیه داوطلبانی که در آزمون سراسری ۱۳۷۸ شرکت می‌کنند در صورتی که حد نصاب علمی لازم را داشته باشند، براساس رشته‌های انتخابی گزینش می‌شوند؛ سازمان سنجش به داوطلبانی که فاقد حد نصاب لازم در رشته‌های انتخابی خود هستند، تمامی رشته‌هایی که انتخاب نکرده اما حد نصاب لازم را دارند، تعیین و اعلام می‌کند و داوطلب می‌تواند یکی از رشته‌های اعلام شده را انتخاب کند و یا مجدداً در آزمون سال ۱۳۷۹ شرکت نماید.

۱- به موجب رأی شماره ۱۵۶ مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۲ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، ماده (۲) آیین‌نامه فوق که کلیه داوطلبان را ملزم به شرکت در آزمون‌های سال‌های ۱۳۷۸ و ۱۳۷۹ می‌نمود، ابطال گردید. بنابراین، ایثارگران می‌توانند کماکان از سهمیه‌های مقرر در سال‌های آتی بهره‌مند شوند.

ماده ۴- کلیه داوطلبان واجد شرایط که در آزمون سراسری ۱۳۷۸ شرکت نموده‌اند و یا در رشته‌های دارای حد نصاب، مایل به ادامه تحصیل نیستند، در صورت تمایل به استفاده از تسهیلات قانون، ملزم به شرکت در آزمون سال ۱۳۷۹ می‌باشند. این داوطلبان مجاز به انتخاب کلیه رشته محل‌های موجود در گروه آزمایشی خود می‌باشند. در این صورت به اولین رشته انتخابی که حد نصاب آن را دارند، معرفی می‌گردند و در صورتی که در هیچ رشته محل دارای حد نصاب نباشند، به رشته‌ای که نزدیک‌ترین نمره آنرا داشته باشند، معرفی خواهند شد و داوطلبان موظف به ثبت نام در رشته‌های معرفی شده هستند.^۱

تبصره - چنانچه تعداد داوطلبان واجد حد نصاب یک رشته محل بیش از ظرفیت اختصاص یافته در طی آزمون‌های سه سال اخیر این سهمیه باشد، داوطلبان مازاد به‌صورت ظرفیت اضافی و در صورت لزوم در دوسال متوالی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مورد نظر معرفی خواهند شد.

ماده ۵- از زمان لازم‌الاجرا شدن قانون،^۲ پنج درصد ظرفیت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور به فرزندان و همسران شهدا و جانبازان بالای پنجاه درصد و همسران آزادگان با سنوات (۴) سال اسارت به بالا، که حد نصاب علمی لازم را کسب می‌کنند، اختصاص می‌یابد. در صورت عدم تکمیل ظرفیت، باقیمانده آن به فرزندان و همسران جانبازان بالای ۲۵ درصد و دارای حد نصاب علمی لازم (به‌ترتیب اولویت درصد جانبازی) تخصیص می‌یابد.

تبصره - این ظرفیت با موافقت وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌تواند اضافه بر ظرفیت اعلام شده در دفترچه آزمون سراسری باشد.^۳

۱- به موجب مصوبه شماره ۲۳۳۸/ت/۲۲۴۹۱هـ مورخ ۱۳۷۹/۱/۳۱ هیأت وزیران، عبارت "داوطلبان موظف به ثبت نام در رشته‌های معرفی شده هستند در غیراین صورت منصرف از استفاده از سهمیه تعیین شده شناخته می‌شوند" از انتهای ماده (۴) حذف شد.

۲- به موجب مصوبه شماره ۲۳۳۸/ت/۲۲۴۹۱هـ مورخ ۱۳۷۹/۱/۳۱ هیأت وزیران، عبارت "از سال ۱۳۸۰" از ابتدای ماده (۵) حذف و عبارت "از زمان لازم‌الاجرا شدن قانون" جایگزین آن شد.

۳- به موجب مصوبه شماره ۲۳۳۸/ت/۲۲۴۹۱هـ مورخ ۱۳۷۹/۱/۳۱ هیأت وزیران، تبصره (۱) از ماده (۵)

- ماده ۶-** حد نصاب علمی لازم همان حد نصاب تعیین شده در ماده (۹) اصلاحی آیین‌نامه اجرایی مصوب ۱۳۶۸/۶/۱۵ هیأت وزیران می‌باشد.^۱
- تبصره-** داوطلبان موضوع این آیین‌نامه بر مبنای حد نصاب آخرین داوطلب پذیرفته شده آزاد در ظرفیت کل هر رشته پذیرفته می‌شوند.^۲
- ماده ۷-** دانشگاه‌های پذیرنده داوطلبان این سهمیه، براساس اعلام سازمان سنجش، ملزم به برگزاری کلاس‌های آمادگی و جبرانی دروس مشخص شده، قبل از شروع کلاس‌های رسمی دوره تحصیلی می‌باشند.
- ماده ۸-** کلیه هزینه‌های ناشی از اجرای این قانون، حسب مورد در بودجه سالانه وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، علاوه بر بودجه مصوب سالانه، منظور می‌شود.
- ماده ۹-** این آیین‌نامه به آیین‌نامه اجرایی قانون تسهیلات ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی الحاق می‌شود.

معاون اول رئیس جمهور- حسن حبیبی

حذف و تبصره (۲) آن به تبصره اصلاح شد.

۱- به موجب مصوبه شماره ۲۳۳۸/ت/۲۲۴۹۱ مورخ ۱۳۷۹/۱/۳۱ هیأت وزیران، متن ماده (۶) حذف و متن فوق جایگزین آن شد.

۲- به موجب مصوبه شماره ۲۳۳۸/ت/۲۲۴۹۱ مورخ ۱۳۷۹/۱/۳۱ هیأت وزیران، تبصره فوق به ماده (۶) آیین‌نامه اضافه شد.

قانون اجازه استفاده از سهمیه همسران شهدا برای همسران جانبازان مصوب جلسه شماره ۲۲۴ مورخ ۱۳۶۹/۷/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی

بنا به پیشنهاد بنیاد مستضعفان و جانبازان اجازه داده می‌شود که همسران جانبازانی که میزان صدمات وارده بر ایشان بیش از ۵۰ درصد باشد بتوانند از سهمیه‌ای که شورای عالی انقلاب فرهنگی برای همسران شهدا در کنکور ورودی دانشگاه‌ها تعیین کرده است، استفاده کنند.

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی - اکبر هاشمی رفسنجانی

اختصاص سهمیه به جانبازان روشندل برای پذیرش بدون آزمون در مقاطع تحصیلات تکمیلی مصوب جلسه ۶۲۵ مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۲۵ مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۱، بنا به پیشنهاد مورخ ۸۷/۲/۴ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ماده واحده «اختصاص سهمیه به جانبازان روشندل برای پذیرش بدون آزمون در مقاطع تحصیلات تکمیلی» را به شرح ذیل تصویب نمود:

ماده واحده - جانبازان روشندل با معرفی بنیاد شهید و امور ایثارگران و به شرط احراز معدل معین در مقطع قبلی، مجازند یک نوبت بدون شرکت در آزمون در مقاطع بالاتر تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی تحصیل نمایند.

تبصره ۱ - میزان معدل اکتسابی در مقطع قبلی، به حسب نوع و رتبه دانشگاه محل تحصیل متقاضیان در آن مقطع، توسط وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و تصویب می‌شود.

تبصره ۲ - آیین‌نامه اجرایی این ماده واحده، توسط وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین و تصویب خواهد شد.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - محمود احمدی‌نژاد

آیین‌نامه اجرایی نحوه پذیرش بدون آزمون جانبازان روشندل در جهت ادامه تحصیل در مقاطع تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد و دکترا) دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور مصوب ۱۳۸۸/۴/۳۱ وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مقدمه

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۲۵ مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۱ به منظور تسهیل در روند ادامه تحصیل عزیزان جانباز روشندل و محور قرار دادن ارزش‌های والای اسلامی، انسانی و ملی با پذیرش بدون آزمون این گونه عزیزان جهت ادامه تحصیل در مقاطع تحصیلات تکمیلی موافقت نمود. لذا در صورتی که داوطلبان از شرایط و ضوابط مندرج در این آیین‌نامه (آیین‌نامه اجرایی) برخوردار باشند می‌توانند بدون شرکت در آزمون، در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور در مقاطع کارشناسی ارشد و دکترا (Ph.D) ادامه تحصیل دهند.

ماده ۱- تعاریف

وزارتین: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

دانشگاه: منظور دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور وابسته به وزارتین.

مقطع پایین‌تر: منظور مقطع تحصیلی فعلی دانشجو یا مقطعی که در آن فارغ‌التحصیل شده است.

مقطع بالاتر: منظور مقطع تحصیلی که براساس تسهیلات این آیین‌نامه تقاضای ادامه تحصیل در آن را دارد.

معدل: منظور معدل مقطع تحصیلی که داوطلب در آن مقطع فارغ‌التحصیل و یا مشغول به تحصیل می‌باشد.

ماده ۲- شرایط و ضوابط

۱- داشتن مدرک کارشناسی با معدل ۱۴ برای ورود به مقطع کارشناسی ارشد و با معدل ۱۵ برای ورود به مقطع دکترا (Ph.D) الزامی است.

تبصره ۱- دارندگان مدرک معادل نمی‌توانند از این آیین‌نامه استفاده نمایند.

تبصره ۲- در صورتی که داوطلبان بخواهند از همراه سال تحصیلی پذیرش شوند باید تا پایان شهریور ماه همان سال فارغ‌التحصیل شده باشند.

۲- ادامه تحصیل داوطلبان واجد شرایط فقط در همان رشته‌ای که در آن فارغ‌التحصیل شده‌اند، امکان‌پذیر است.

۳- رایحه معرفی‌نامه معتبر از بنیاد شهید و امور ایثارگران با اعلام درصد جانبازی و تأیید روشندل بودن داوطلب الزامی است.

تبصره ۳- استفاده از آیین‌نامه برای داوطلبان واجد شرایط فقط برای یک نوبت امکان‌پذیر می‌باشد. در صورتی که داوطلب به هر دلیلی از ادامه تحصیل انصراف داده و یا از دانشگاه اخراج گردد، مجدداً نمی‌تواند از تسهیلات این آیین‌نامه استفاده نماید.

تبصره ۴- این سهمیه برای رشته‌هایی قابل اعمال می‌باشد که ظرفیت پذیرش بیش از سه نفر باشد.

تبصره ۵- معرفی داوطلبان واجد شرایط در رشته‌های مختلف در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور در مقطع کارشناسی ارشد توسط سازمان سنجش آموزش کشور و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی صورت می‌گیرد.

تبصره ۶- معرفی داوطلبان در مقطع دکترا براساس درخواست داوطلب با رایحه مدرک مستند از طریق معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی وزارتین انجام می‌گیرد.

تبصره ۷- داوطلبان در رشته‌هایی مجاز به ادامه تحصیل می‌باشند که این نقص عضو و محدودیت توانایی از شرایط منع تحصیل در آن رشته نباشند.

بخش پنجم: ایثارگران / ۶۴۵

ماده ۳- نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه به عهده مرجع معرفی کننده داوطلب (سازمان سنجش آموزش کشور و معاونت آموزشی وزارتین) می باشد.
این آیین نامه مشتمل بر ۳ ماده و ۷ تبصره می باشد و از نیم سال اول ۸۸-۸۹ لازم الاجرا است.

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری- محمد مهدی زاهدی؛
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی- کامران باقری لنکرانی.

**ماده واحده اختصاص سهمیه به جانبازان قطع نخاعی
برای پذیرش بدون آزمون در مقاطع تحصیلات تکمیلی
مصوب جلسه ۷۳۲ مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۰
شورای عالی انقلاب فرهنگی**

ماده واحده «اختصاص سهمیه به جانبازان قطع نخاعی برای پذیرش بدون آزمون در مقاطع تحصیلات تکمیلی» که در جلسه ۷۳۲ مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی و بنا به پیشنهاد مورخ ۱۳۹۱/۶/۱۴ دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است، به شرح ذیل برای اجرا ابلاغ می‌شود:

ماده واحده - «جانبازان قطع نخاعی می‌توانند برای یک‌بار از طریق پذیرش بدون آزمون در مقاطع تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی تحصیل نمایند.

تبصره - آیین‌نامه مربوط به نحوه پذیرش مشمولین این ماده واحده، توسط وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین و تصویب خواهد شد.

رییس‌جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - محمود احمدی‌نژاد